

SJÓVÁ

Sjóvá-Almennar tryggingar hf.

Ársskýrsla 2015

Helstu lykiltölur

Iðgjöld ársins

14.076 m.kr.

↑ 3,5%

Tjón ársins

11.239 m.kr.

↑ 20,1%

Afkoma af váttryggingastarfsemi

191 m.kr.

↓ 85,8%

Eiginfjárhlutfall

39,3 %

↑ 13,1%

Ávöxtun eiginfjár

3,9 %

↑ 33,9%

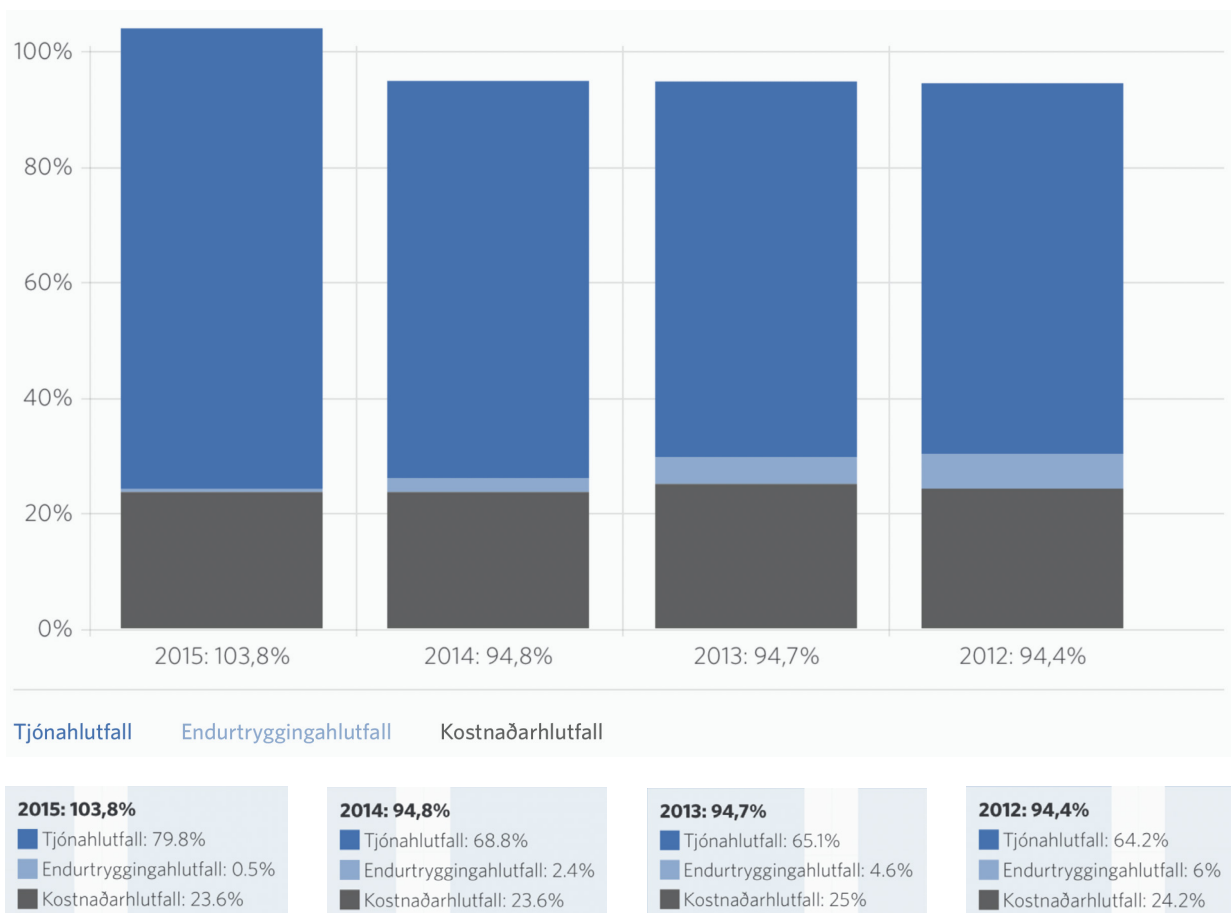
SCR gjaldþol

1,86

↓ 1,1%

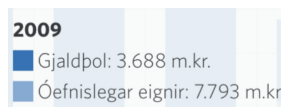
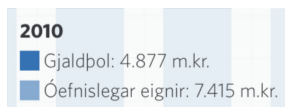
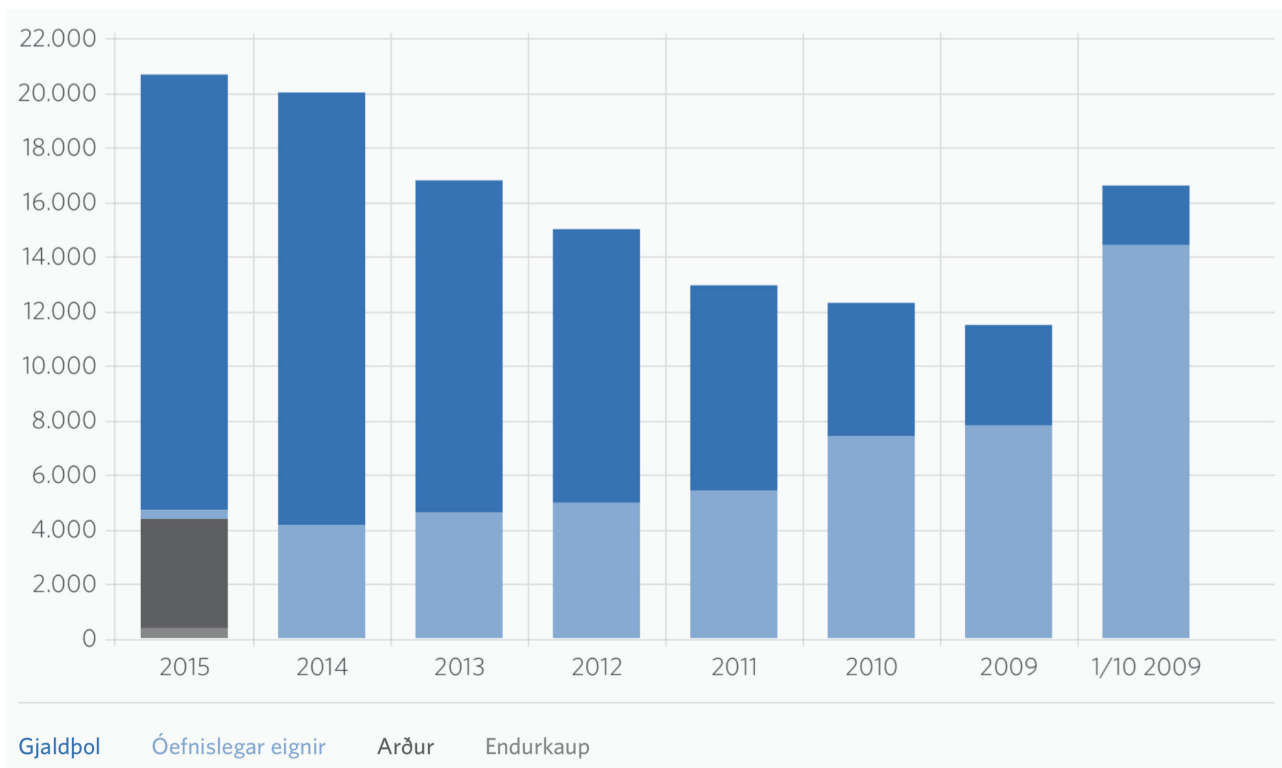
Samsett hlutfall

Samsett hlutfall samstæðunnar var 103,8% samanborið við 94,8% árið 2014. Samanburðarfjárhæðum vegna 2014 hefur verið breytt frá áður birtum ársreikningi 2014. Sjá skýringu 3 í ársreikningi.

Þróun eiginfjár og ráðstöfun þess

Eigið fé er samtala gjaldþols og óefnislegra eigna.

Erna Gísladóttir - Stjórnarformaður

Á heildina litið var árið 2015 gott í rekstri Sjóvár. Árið var tjónþungt sem skilar sér í neikvæðri afkomu skaðatrygginga en afkoma af líftryggingarekstri og fjárfestingum var vel yfir væntingum.

Aðalfundur 2015 samþykkti heimild til handa stjórn til að kaupa eigin hluti í félaginu með framkvæmd endurkaupaáætlunar. Stjórnin samþykkti í framhaldinu endurkaupaáætlun sem gerði ráð fyrir kaupum að hámarki 5,02% af útgefnu hlutafé félagsins. Um áramót var búið að kaupa 1,84% hluta í Sjóvá.

Markmið með endurkaupaáætlun er að lækka hlutafé félagsins og verður tillaga gerð um lækkun sem nemur keyptum eigin bréfum um áramót á aðalfundi félagsins. Endurkaupin gengu hægar en reiknað var með í fyrstu sem helgast fyrst og fremst af því að velta með bréf félagsins hefur verið lítil og má því gera ráð fyrir að áhugi núverandi hluthafa til að selja sé takmarkaður. Til að hraða enn frekar endurkaupum vill stjórn afla sér heimilda til að taka þátt í að kaupa hlut ríkisins í Sjóvá með það í hyggju að færa það hlutafé niður.

Aðalfundur samþykkti arðgreiðslu til hluthafa sem nam fjórum milljörðum króna fyrir árið 2014. Arðurinn var greiddur út í apríl 2015 og var það fyrsta arðgreiðsla félagsins. Stefna stjórnar er að félagið sé arðgreiðslufélag og mun stjórnin leggja til á aðalfundi að greiða út arð sem nemur um 657 milljónum króna fyrir árið 2015.

Nýtt regluverk á váttryggingamarkaði, Solvency II, tekur gildi á árinu 2016. Í reglunum eru gerðar auknar kröfur um sterkan fjárhag og virka áhættustýringu með það að markmiði að auka vernd váttryggingataka. Eigið áhættu- og gjaldþolsmat félagsins, ORSA (e. Own Risk and Solvency Assessment), hefur fest sig í sessi sem sameiginlegt áhættugreiningartæki stjórnar og stjórnenda. Með matinu er litið til framtíðar og reynt að spá fyrir um líklega þróun gjaldþols og áhrif hugsanlegra áfalla þar á. ORSA ferlið er afar gagnlegt og skilar dýpri skilningi allra sem koma að rekstri og eftirliti á næmni félagsins fyrir áföllum. Áhættusnið Sjóvár tekur mið af þeirri stefnu að halda sterkri fjárhagsstöðu og stöðugleika í rekstrinum.

Í uppgjöri ársins 2015 voru óefnislegar eignir í viðskiptasamböndum og hugbúnaði sem keyptar voru við stofnun félagsins afskrifaðar að fullu. Byggtist þessi aðgerð meðal annars á mati stjórnenda vegna breytinga á lögum um váttryggingarsamninga sem gera viðskiptavinum hægar um vik að skipta um váttryggingafélag en áður. Afskriftin hefur engin áhrif á lykilstærðir, rekstraráætlanir, styrkleikamælikvarða og ákvarðanir um arðgreiðslur. Leiða má líkum að því að allur samanburður á váttryggingamarkaði verði í kjölfarið skýrari þar sem ekki þarf lengur að leiðrétta fyrir óefnislegri eign Sjóvár, hvort heldur sem er í efnahagsreikningi eða í rekstrarreikningi.

Um mitt ár ákvað stjórnin að leggja grunn að samkeppnisréttaráætlun fyrir Sjóvá samstæðuna. Í því felst stefnuýfirlýsing samstæðunnar í samkeppnismálum og fræðsla um samkeppnisrétt sem ætlað er að tryggja að starfað sé í samræmi við samkeppnislög og góða viðskiptahætti. Framkvæmt var áhættumat vegna samkeppnisáhættu og samkeppnisréttaráætlun virkjuð meðal annars með fræðslu til stjórnar, stjórnenda og starfsfólks

Það er fagnaðarefni að tekist hafi að skapa ró á vinnumarkaði í lok liðins árs og svo aftur nú með SALEK samkomulaginu svokallaða. Það er hins vegar ljóst að niðurstaða þeirra samninga kallar á breyttar áætlanir bæði í rekstrar- og tjónakostnaði þar sem hækkunin er meiri en ráð var fyrir gert. Enn og aftur dettum við Íslendingar í það far að hækka almenn laun langt umfram það sem gerist og gengur í nágrannaríkjum okkar og aukum þar með hættu á vaxandi verðbólgu, hækkandi vaxtastigi og fallandi gengi sem aftur leiðir til almennrar kjaraskerðingar. Vonandi tekst öllum aðilum vinnumarkaðarins að koma í veg fyrir þessa þróun og skapa meiri stöðugleika með lengri tíma öryggi fyrir alla.

Á liðnu ári varð sú breyting að Anna Guðmundsdóttir vék úr endurskoðunarnefnd og sem varamaður í stjórn. Kristín Egilsdóttir tók við í endurskoðunarnefnd. Mig langar að þakka Önnu gott starf fyrir Sjóvá og bjóða Kristínu velkomna til starfa.

Ég vil fyrir hönd stjórnarinnar þakka stjórnendum og starfsfólki fyrir gott starf á árinu 2015. Við hlökkum til áframhaldandi ánægjulegs samstarfs með starfsfólki og viðskiptavinum Sjóvár.

Hermann Björnsson - Forstjóri

Staða Sjóvár er sterk þrátt fyrir vaxandi tjónatíðni og rysjótt veður á árinu. Afkoman telst góð og helgast það af mjög góðum árangri af fjárfestingarstarfsemi. Afkoma skaðatrygginga olli vonbrigðum en einstakar váttryggingagreinar skiluðu mismunandi afkomu.

Sé litið til ökutækjatrygginga þá hefur afkoma þeirra farið versnandi. Landsmenn aka meira með lækkandi bensínverði og auknum kaupmætti sem leiðir síðan til aukinnar tjónatíðni.

Bættur efnahagur hefur líka hraðað endurnýjun bílaflotans sem var tímabært þar sem hann var að verða með þeim elstu í Evrópu. Samkvæmt upplýsingum Vegagerðarinnar jókst umferðin um 6,2% prósent árið 2015 en það er næstmesta aukning sem mælst hefur síðan 2005. Því miður hefur þessi aukning leitt til þess að fjölda alvarlega slasaðra og banaslysum í umferðinni hefur fjölgað. Þetta er þróun sem verður að sporna við og þurfum við að gera allt sem í okkar valdi stendur til að hindra að hún verði áfram á sömu leið.

Aukin bílaumferð skýrist einnig af mikilli fjölgun ferðamanna. Það er jákvæð þróun sem rennt hefur stoðum undir bætt efnahagsástand. En við þurfum líka að gæta að því að ferðaþjónustan gangi ekki á auðlindina með ofnýtingu og að vandlega sé gætt að öryggismálum og tryggingum. Huga þarf að nauðsynlegri endurnýjun innviða og gæðum þeirrar þjónustu sem verið er að selja. Þar er aðkallandi að bæta vegakerfið, merkingar og fræðslu.

Óveður liðins árs eru með þeim verstu sem gengið hafa yfir landið frá árinu 1991. Þrátt fyrir það ollu þau minni usla en búast mátti við. Það má þakka hversu vel hús eru byggð, og einnig vel heppnuðum forvarnaskilaboðum sem landsmenn taka mark á og bregðast vel við. Ekki má gleyma þætti Slysavarnafélagsins Landsbjargar og allra sjálfboðaliðanna innan þeirra vébanda sem unnið hafa ómetanleg störf í þágu landsmanna. Við hjá Sjóvá erum afar stolt af því að vera aðalstyrktaraðili þessara mikilvægu samtaka sem við gætum alls ekki verið án.

Stjórnendur Sjóvár hafa gefið það út sem markmið að samsett hlutfall til lengri tíma sé um 95% sem þýðir að öllu jöfnu að bestu tímabilin skila tæplega 90% samsettu hlutfalli og verstu tímabilin rúmlega 100%. Líta verður til þeirra tilvika sem skapa versnandi afkomu. Það er ljóst að það er tjónahlutfallið sem nú er að valda hærra samsettu hlutfalli. Bæði er það sökum stærri einstaka tjóna en einnig vegna aukinnar tíðni eins og fram hefur komið.

Þegar á heildina er litið er staða Sjóvár sterk. Það er hlutverk félagsins að bæta tjón viðskiptavina og mæta þeim sveiflum sem óhjákvæmilega verða, hvort sem litið er til veðurfars eða stærri tjónsatburða. Af þeim sökum mun afkoma félagsins sveiflast ef horft er til styttri tímabila en er jafnari yfir lengri tímabil.

Á árinu 2015 vann starfsfólk mikið verk í að einfalda verkferla, skilmála og framsetningu þeirra með það að leiðarljósi að koma enn betur til móts við viðskiptavinum. Það er okkur mikið metnaðarmál að viðskiptavinir hafi greiðan aðgang að sínum tryggingum, og geti með einföldum hætti kynnt sér hvað þeir greiða fyrir þær og hvaða verndar þeir njóta. Við vitum að tryggingaverndin er öllum mikilvæg þegar á reynir og það er okkur kappsmál að viðskiptavinir þekki verndina og hafi fjölbreytta valkosti í þjónustu. Ég vil nota tækifærið og þakka viðskiptavinum okkar fyrir það traust sem þeir sýndu Sjóvá á liðnu ári. Við munum áfram leggja okkur fram um að viðhalda og styrkja þau viðskipti til framtíðar.

Ég vil þakka starfsfólki þeirra góða framlag og jákvæða viðhorf í garð félagsins. Ánægja starfsmanna er mæld árlega og það eru mikil verðmæti að státa að jafn miklum mannauði og við gerum hjá Sjóvá. Stjórnarmönnum þakka ég árangursríkt og gott samstarf.

Slysavarnafélagið Landsbjörg

Í björgunarsveitunum sameina 18.000 félagsmenn krafta sína til að koma í veg fyrir slys og hjálpa fólki við erfiðar aðstæður. Þess vegna er Sjóvá aðalstyrktaraðili Slysavarnafélagsins Landsbjargar. Sjóvá hefur verið bakhjarl Slysavarnafélagsins Landsbjargar frá stofnun samtakanna árið 1999 og vinnur náið með samtökunum að margskonar forvarna- og öryggisverkefnum. Sjóvá tryggir björgunarsveitarfólk Slysavarnafélagsins Landsbjargar ásamt því að tryggja eignir og búnað sveitanna um allt land. Við erum stolt af að geta stutt við bakið á þessari göfugu starfsemi.

Ársreikningur

Lykiltölur úr rekstri

Hér má finna samanburð á lykiltölum úr rekstri Sjóvár undanfarin ár. Allar tölur eru í milljónum króna.

* Í árslok 2015 breytti samstæðan um reikningsskilaaðferð í tengslum við innleiðingu á Solvency II. Samanburðartölum vegna árána 2014 og 2013 hefur verið breytt til samræmis við nýja aðferð. Vísað er til skýringar nr. 3 í ársreikningi samstæðunnar um áhrif breytinganna.

	2015	2014*	2013*	2012	2011
Bókfærð iðgjöld	14.790	14.279	13.706	13.313	12.549
Iðgjöld ársins	14.076	13.605	13.017	12.734	12.100
Fjárfestingartekjur af váttryggingarekstri	751	641	659	1.347	1.515
Aðrar tekjur af váttryggingarekstri	52	26	108	149	130
Tjón ársins	-11.239	-9.354	-8.471	-8.179	-8.163
Rekstrarkostnaður af váttryggingarekstri	-3.333	-3.219	-3.253	-3.086	-2.873
Til endurtryggingjenda	-116	-358	-706	-919	-934
Hagnaður af váttryggingarekstri	191	1.341	1.354	2.046	1.775
Tap/hagnaður af fjármálarekstri	-86	-82	793	505	-891
Skattar ársins	552	-204	-357	-494	-242
Heildarhagnaður ársins	657	1.055	1.790	2.057	642
Eigið fé	16.291	20.003	18.948	14.991	12.934
Váttryggingaskuld	20.153	19.887	18.714	21.599	21.378
Aðrar skuldir	4.990	4.318	4.998	3.695	3.301
Eigið fé og skuldir samtals	41.434	44.208	42.660	40.285	37.613
	2015	2014	2013	2012	2011
Tjónahlutfall	79,8%	68,8%	65,1%	64,2%	67,5%
Eigið tjónahlutfall	79,6%	69,6%	68,2%	68,5%	72,8%
Kostnaðarhlutfall	23,6%	23,6%	25,0%	24,2%	22,5%
Endurtryggingahlutfall	0,5%	2,4%	4,6%	6,0%	6,6%
Samsett hlutfall	103,8%	94,8%	94,7%	94,4%	96,6%
Eigin váttryggingaskuld / eigin iðgjöld	143,3%	141,7%	150,4%	179,1%	183,1%
Eigin tjónaskuld / eigin iðgjöld	101,9%	100,5%	108,5%	137,5%	141,4%
Eignfjárlutfall	39,3%	45,2%	44,4%	37,2%	34,4%
Ávöxtun eigin fjár	3,9%	5,9%	11,9%	15,9%	5,2%
Gjaldþol	12.964	9.658	12.180	10.048	7.540
Lágmarksgjaldþol	2.303	2.266	2.201	2.102	2.114
Gjaldþolshlutfall	5,63	4,27	5,53	4,78	3,57
Aðlagð gjaldþol	4,02	3,01	3,96	3,62	2,73
SCR fyrir arðgreiðslu	1,86	1,88	-	-	-

Rekstur

Íslenski tryggingamarkaðurinn

Árið 2015 voru fjögur tryggingafélög, Sjóvá, VÍS, TM og Vörður, sem buðu upp á að fulla þjónustu og vöruúrval fyrir skaðatryggingar.

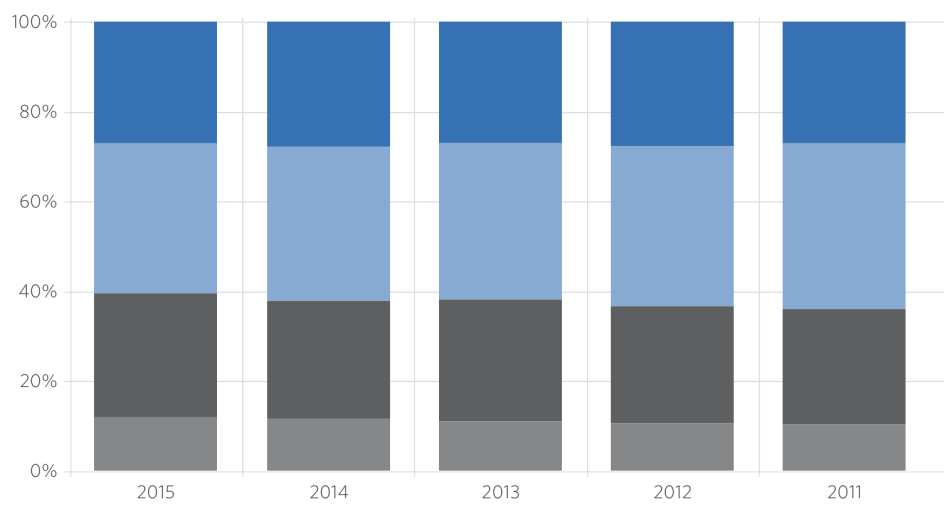
Íslensku skaðatryggingafélögin reka öll dótturfyrirtæki sem bjóða persónutryggingar, auk þess sem líftryggingafélagið Okkar Líf er dótturfélag Arion banka. Þá starfa nokkur erlend félög á íslenska líftryggingamarkaðinum.

Samkvæmt ársreikningum má gera ráð fyrir að heildariðgjöld markaðarins á árinu 2015 hafi verið um 47 ma.kr. en opinberar tölur hafa ekki enn verið birtar af Fjármálaeftirlitinu. Hlutdeild Sjóvár var um 27%.

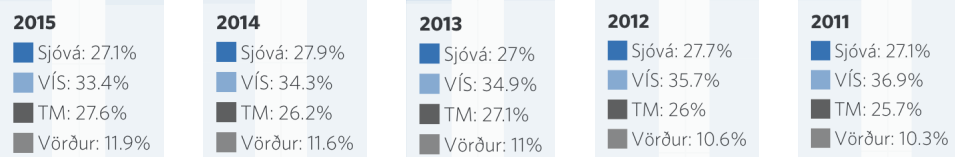
Samanburður á iðgjöldum skaðatryggingarfélaga

	2015	2014	2013
Sjóvá	12.651.170	12.276.083	11.796.082
VÍS	15.585.810	15.099.279	15.241.723
TM	12.885.675	11.560.702	11.869.819
Vörður	5.528.792	5.116.544	4.818.545
Samtals	46.651.447	44.052.608	43.726.169

Skipting iðgjalda íslenskra skaðatryggingafélaga

Sjóvá VÍS TM Vörður

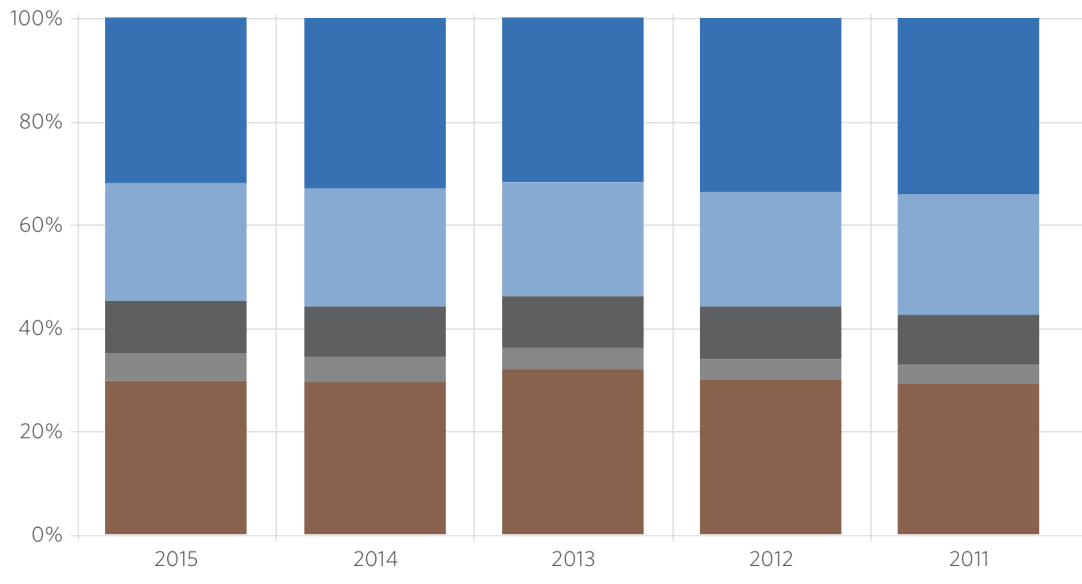
Sjóvá-Almennar líftryggingar hf.

Sjóvá-Almennar líftryggingar hf. (Sjóvá Líf) er dótturfélag Sjóvár og starfar á sviði persónutrygginga, aðallega líf- og sjúkdómatrygginga. Dagleg starfsemi Sjóvár Lífs er í höndum móðurfélagsins. Félagið er með stærstu hlutdeild í iðgjöldum íslenskra líftryggingafélaga og var hlutdeildin 32% á síðasta ári. Sala persónutrygginga gekk vel á árinu og ef litið er til iðgjalda þá komu 10% iðgjalda Sjóvá samstæðunnar frá Sjóvá Lífi.

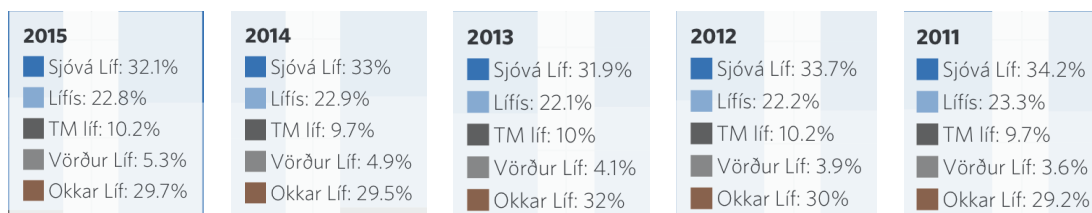
Samanburður á iðgjöldum líftryggingafélaga

	2015	2014	2013
Sjóvá Líf	1.424.897	1.328.735	1.221.202
Lífís	1.010.929	923.522	848.317
TM líf	450.531	393.048	382.581
Vörður Líf	236.021	197.510	155.400
Okkar Líf	1.316.168	1.189.213	1.226.610
Samtals	4.438.546	4.032.028	3.834.110

Skipting iðgjalda íslenskra líftryggingafélaga

Sjóvá Líf   Lífís   TM líf   Vörður Líf   Okkar Líf

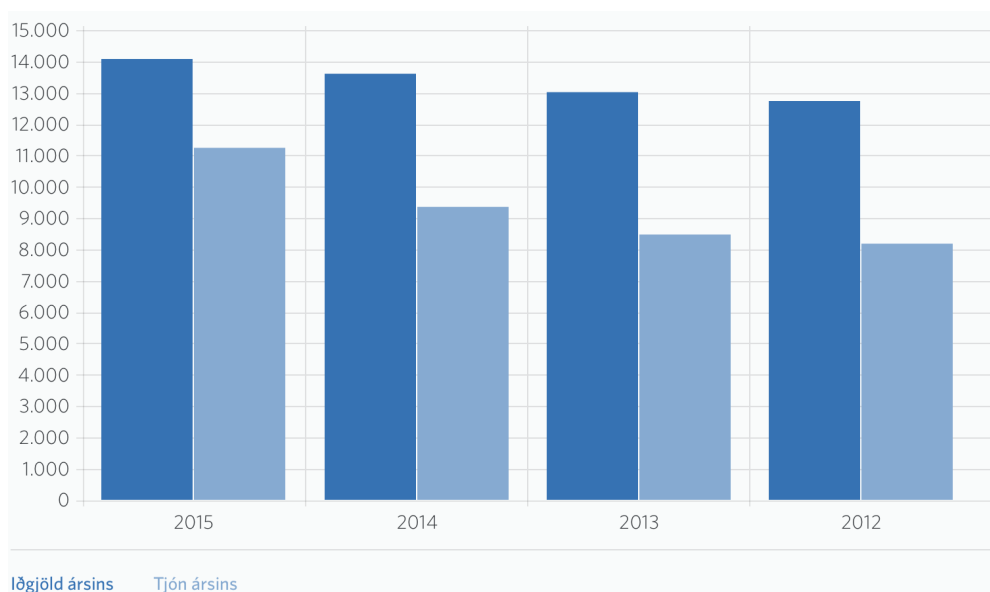

Tjón

Iðgjöld og tjón ársins

Iðgjöld ársins námu 14.076 m.kr. samanborið við 13.605 m.kr. árið 2014, sem er 3,5% hækkun frá fyrra ári.

Tjón ársins hækkuðu um 19,8% og voru 11.239 m.kr. en árið 2014 voru þau 9.354 m.kr.

2015

Iðgjöld ársins: 14.076 m.kr.

Tjón ársins: 11.239 m.kr.

2014

Iðgjöld ársins: 13.605 m.kr.

Tjón ársins: 9.354 m.kr.

2013

Iðgjöld ársins: 13.017 m.kr.

Tjón ársins: 8.471 m.kr.

2012

Iðgjöld ársins: 12.734 m.kr.

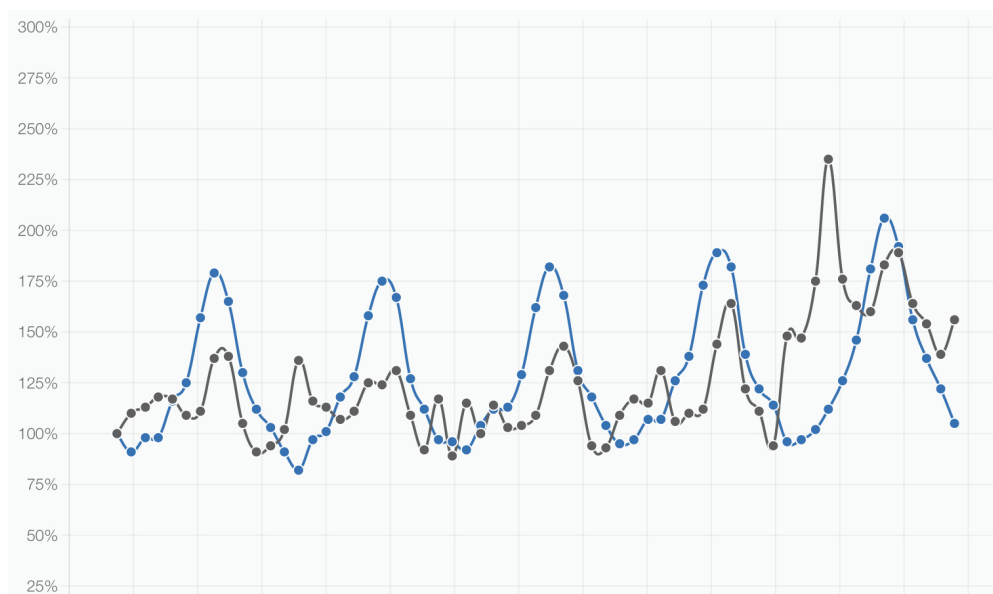
Tjón ársins: 8.179 m.kr.

Tjón ársins og veðurfar

Tjónakostnaður jókst á árinu, bæði vegna einstakra stærri tjónsatburða sem henda alla jafna ekki innan sama árs, en ekki síður vegna óvenju mikilla umhleyppinga í tíðarfari. Árið var það kaldasta á öldinni hingað til, illviðri tíð og afar úrkomusamt. Í kjölfar mikils óveðurs 14. mars voru tilkynnt 545 tjón og var heildatjónskostnaður vegna þess einstaka atburðar um 140 m.kr. Tjón vegna óveðurs urðu aftur í byrjun desember og svo undir lok ársins á Austurlandi.

Fjöldi skráðra tjóna var 33 þúsund á árinu 2015 og bárust tjónstilkynningar með rafrænum hætti í 18% tilvika. Rafrænum tjónstilkynningum fjölgaði um 25% milli ára og gerir það afgreiðslu skilvirkari. Umferð jókst mjög á árinu og er tjónaþróun í takti við þá aukningu.

Fjöldi tjóna og umferð

Myndin sýnir hlutfallslega þróun fjölda allra kaskó- og bílrúðtjóna. Einnig sýnir myndin hlutfallslega þróun umferðar mældra af Vegagerðinni.

Fjöldi allra kaskó- og bílrúðtjóna ræðst af mörgum þáttum en þar má helst nefna magn umferðar og veðurfar. Myndin sýnir að með aukinni umferð hefur fjöldi tjóna farið vaxandi en um leið sýnir myndin að árstíðir og umhleypingar hafa sett mark sitt á tjónabúningann og þar má sér í lagi benda á veturinn 2014-2015 þar sem fjöldi tjóna náði hámarki yfir tímabilið.

Stórbruni

Stórbruni varð á Selfossi í nóvember þegar húsnæði, tæki og lager Plastiðjunnar brunnu. Tjónaskoðunarmenn Sjóvár fóru strax á vettvang og voru eigendum, slökkviliði og lögreglu til ráðgjafar og samráðs. Óhætt er að segja að Brunavarnir Árnassýslu hafi unnið mikið afrek en þrátt fyrir að næstum 100 slökkviliðsmenn hafi barist við eldinn í rúmlega hálfan sólarhring varð alltjón á húsnæðinu. Plastiðjan var vel tryggð og hefur nú þegar hafið framleiðslu á nýjum stað. „Sjóvá hefur staðið sig alveg óaðfinnanlega,“ er haft eftir Axel Óla Ægissyni, framkvæmdastjóra Plastiðjunnar.

Sjó- og flugslys

Perla, sanddæluskip Björgunar, sökk í Reykjavíkurböfn við sjósetningu í byrjun nóvember. Þegar var hafist handa við björgunaraðgerðir á vegum útgerðar og Sjóvár við að ná skipinu á flot. Það tókst að lokum er öflugar dælur voru notaðar til að dæla sjó úr skipinu. Rannsóknarnefnd samgönguslysa rannsakar atvikið og er enn unnið að uppgjöri tjónsins.

Á árinu urðu tvö alvarleg flugslys. Í ágúst fórst flugvél í Barkárdal, sem liggur inn af Hörgárdal á Tröllaskaga, með þeim afleiðingum að annar flugmaðurinn lést og hinn slasaðist. Í nóvember hrapaði vél á vegum Flugskóla Íslands til jarðar í úfnu hrauni í nágrenni Hafnarfjarðar og létust tveir flugmenn sem voru í vélinni.

Fjárfestingar, ávöxtun og markaðsaðstæður

Aðstæður í hagkerfinu voru góðar á síðasta ári. Hagvöxtur er nú talinn hafa verið 4,1% en verðbólga var einungis tvö prósent. Atvinnuleysi lækkaði úr 3,6% í 2,9% á árinu, gengi krónunnar styrktist um 7,3% og vísitala kaupmáttar launa hækkaði um 7,6%.

Árið 2015 var óvenju gott á fjármálamörkuðum, hlutabréfavísitala Gamma hækkaði um 49,9% og ríkisskuldabréfavísitala Gamma um 9,1%.

Afkoman af fjárfestingum félagsins var góð og mun betri en áætlanir gerðu ráð fyrir. Ávöxtun eignasafns félagsins nam 15,6% á árinu. Félagið jók eign sína í skráðum hlutabréfum úr 3,7 milljörðum í upphafi árs í 7,6 milljarða í lok þess og nam ávöxtun þeirra 53,3% og skiluðu allir eignaflokkar jákvæðri afkomu á árinu.

Þjónusta og samfélag

Sjóvá starfrækir öflugt þjónustunet, sem samanstendur af 11 útibúum ásamt 22 umboðs- og þjónustuaðilum um land allt. Höfuðstöðvar félagsins eru í Kringlunni 5 í Reykjavík.

Sjóvá leggur allt kapp á að þjónusta félagsins sé öllum aðgengileg og vinnur í síauknum mæli að því að þróa rafrænar samskiptaleiðir til að auka þægindi viðskiptavina. Hlutverk Sjóvár er að skapa viðskiptavinum þá hugarró sem fylgir því að vera með rétta vernd og að vera til staðar þegar á þarf að halda.

Sala og þjónusta

Fagleg ráðgjöf í sölu trygginga

Mikilvægt er að ráðgjöf um sölu trygginga taki ávallt mið af þörfum viðskiptavinar og óskum hans um umfang tryggingaverndar. Unnið er markvisst að því að yfirfara reglulega váttryggingavernd viðskiptavina svo væntingar til verndar og þjónusta fari saman. Sala váttrygginga gekk vel á árinu og jókst iðgjaldamagn frá fyrra ári bæði á einstaklings- og fyrirtækjamarkaði. Líðlega 190 þúsund skráð samskipti voru við viðskiptavininn, ýmist með heimsóknum, símtölum eða í netspjalli.

Vildarþjónustan Stofn

Stofn er vildarþjónusta Sjóvár. Um 30.000 fjölskyldur eru í Stofni og njóta þar sérkjara. Á árinu fengu tjónlausir og skilvísir viðskiptavinir í Stofni rúmlega 400 milljónir króna í endurgreiðslu. Hluti viðskiptavina ánafnaði sinni Stofnendurgreiðslu að hluta eða öllu leyti til góðgerðarmála. Þetta árið fékk MND félag Íslands tveggja milljóna króna peningagjöf frá viðskiptavinum ásamt framlagi Sjóvár. Þá hafa þúsundir Stofnfélaga nýtt sér vildarkjör af barnabílstólum, þjónustu Vegaaðstoðar og sérkjör á nýjum dekkjum á árinu. Með þessum hætti vill Sjóvá auka umferðaröryggi, byggja upp öryggisvitund og styrkja þá hugarró sem fylgir því að vera vel tryggður.

Vöruþróun

Mikilvægt er að vöru- og þjónustuframboð félagsins sé í samræmi við kröfur viðskiptavina á hverjum tíma. Stöðugt er unnið að þróun á vörum Sjóvár, þær aðlagaðar að breytingum í samfélaginu og tryggt að þær taki tillit til fjölbreytts fjölskyldumynsturs og ólíkra þarfa, auk þess sem litið er til þróunar trygginga í nágrannalöndunum. Iðgjöld eru í stöðugri endurskoðun til að tryggja að þau standi undir

vaxandi bótagreiðslum. Sem dæmi má nefna að bótafjárhæðir margra tryggingagreina hafa hækkað í takt við launaþróun síðustu ára.

Sjóvá býður nú betri fjölskyldutryggingar en áður. Á árinu 2015 voru fjölskyldutryggingar yfirfarnar og endurskoðaðar, váttryggingafjárhæðir voru hækkaðar og eigin áhætta lækkuð. Hafið var samstarf um farsímatryggingar og tjónaþjónustu við Viss á árinu. Í september var gefin út ný ókyngreind gjaldskrá fyrir líf- og sjúkdómatryggingar í samræmi við lagakröfur. Í upphafi árs var ákveðið að draga úr áhættumati í sölu barnatrygginga og frá sama tíma var hægt að ganga frá kaupum á þeim rafrænt í gegnum sjova.is. Nú hefur vernd barnatryggingar einnig verið bætt og bótafjárhæðir hækkaðar.

Breyting var gerð á lögum um váttryggingasamninga á árinu sem gerir það að verkum að viðskiptavinir hafa nú styttri uppsagnarfrest en áður. Í samræmi við þessa breytingu var fyrirkomulagi Stofnendurgreiðslu breytt og hún löguð að breytingunni. Framvegis verða því endurgreiðslur í gangi árið um kring í stað þess að öll endurgreiðsla fari fram í febrúar líkt og undanfarin 20 ár. Eftir sem áður er tjónlausum og skilvísnum viðskiptavinum endurgreiddur hluti iðgjalda ársins á undan.

Atvinnurekstrartryggingar

Fjöldi fyrirtækja í viðskiptum við Sjóvá var 3.200 um áramót og hafa 98% þeirra viðskiptastjóra sem sjá um þjónustu við þau. Markvissar heimsóknir til fyrirtækja í viðskiptum miða að því að yfirfara verndina, breytingar í rekstri og tryggingaþörf. Í þessum heimsóknum er einnig hugað að tjóna- og slysavörnum fyrirtækja.

Tjónaþjónusta

Til að tryggja að viðskiptavinir fái bestu mögulegu þjónustu þegar þeir þurfa á henni að halda er tjónaþjónusta Sjóvár á vakt allan sólarhringinn. Sjóvá kappkostar einnig að tryggja viðskiptavinum hámarks gæði á viðgerðum og þjónustu, meðal annars með úttektum á verkstæðum og með stjórnugjöf samkvæmt gæðakröfum Sjóvár. Þannig eiga viðskiptavinir auðveldara með að velja verkstæði sem hentar hverjum og einum.

Ökutækjatjónum hefur fjölgað mikið með auknum akstri, sem kemur til af lægra eldsneytisverði, auknum umsvifum í hagkerfinu og fjölgun ferðamanna, innlendra sem erlendra. Reglubundnar kannanir, sem framkvæmdar eru af ytri aðila, hafa sýnt að mikil ánægja er með úrvinnslu tjóna og viðmót starfsfólks og verktaka. Sífelld er unnið að því að bæta verklag og forgangsröðun verkefna meðal annars með ferlaryni og bættri verkefnastýringu. Slíkar breytingar hafa skilað sér í auknum vinnsluhraða, meiri ánægju viðskiptavina og aukinni starfsánægju.

Landsbjörg

Sjóvá og Slysavarnafélagið Landsbjörg hafa átt farsælt samstarf allt frá stofnun Landsbjargar árið 1999. Má í því sambandi nefna áherslu á aukið öryggi við meðferð flugelda um áramót, þátttöku í starfi Slysavarnaskóla sjómanna og með nánú samstarfi um Björgvinsbeltið, Hálendisvaktina og SafeTravel.is, þar sem fjöldi aðila tekur höndum saman til að bæta öryggi og draga úr slysum í ferðamennsku og ferðaþjónustu.

Síðustu ár hefur samstarfið verið aukið á sviðum forvarna og öryggismála en ekki síður þegar kemur að tryggingavernd björgunarfólks og búnaðar björgunarsveitanna um allt land. Starfsfólk Sjóvár er stolt af því að Sjóvá sé tryggingafélag björgunarfólks á Íslandi og mun keppast við að gæta enn betur að hagsmunum þeirra sem taka þátt í sjálfböðastarfi á vegum björgunarsveitanna með sérsniðnum tryggingalausnum í samræmi við þarfir þeirra.

Samfélag um tryggingar

Hlutverk Sjóvár er að tryggja verðmætin í lífi viðskiptavina. Tryggingafélög eru í raun samfélög þeirra sem vilja dreifa áhættu sinni með öðrum og minnka áhrif áfalla á eigin fjárhag með þátttöku í samtryggingu. Sjóvá sinnir því veigamiklu samfélagslegu hlutverki. Rekstur Sjóvár er eftirlitsskyldur og er félagið skráð í kauphöll, en því fylgir rík upplýsingaskylda og kröfur um gegnsæi. Stjórnarhættir eru í samræmi við lög og leiðbeiningar og eðli viðskiptanna krefst þess að vörur og væntingar viðskiptavina fari saman.

Samfélagslega ábyrg tryggingastarfsemi miðar að því að jafnvægi sé milli iðgjalda og tjóna. Hún byggir á því að þeir fjármunir sem félaginu er treyst fyrir nægi vel fyrir skuldbindingum. Það er ákjósanlegast að hindra eða lágmarka tjón, bæði fyrir viðskiptavinum og félagið, og er unnið faglega að því að takmarka áhættu og tjón með markvissum forvörnum.

Sjóvá er aðili að Festu, miðstöð um samfélagsábyrgð fyrirtækja, og var í hópi 103 íslenskra fyrirtækja og stofnana sem undirrituðu yfirlýsingu um markmið í loftslagsmálum í aðdraganda loftslagsráðstefnunnar í París sem fram fór í desember. Í kjölfarið hefur Sjóvá tekið þátt í fræðsludagskrá Festu um loftslagsmarkmiðin þar sem skoðaðar eru leiðir til að minnka vistspor í rekstri, draga úr losun gróðurhúsalofttegunda og takmarka myndun úrgangs.

Ábyrgur rekstur

Sjóvá hefur náð góðum árangri í því að nýta betur tjónamuni og auka endurnýtingu. Sem dæmi má nefna ábyrgari flokkun tjónabifreiða sem skilar í raun tvöföldum ávinningi. Sjóvá átti á sínum tíma frumkvæði að niðurrifslás sem kemur í veg fyrir að ökutæki, sem skemmist svo illa í tjóni að öryggi þess skerðist, fari eftirlitlaust í umferðina aftur. Með notkun niðurrifsláss eru skráningarnúmer lögð inn og ökutækið er notað í varahluti eða fer í brotajárn. Þannig sparast fjármunir og sóun minnkar, auk þess sem öryggið eykst í umferðinni.

Sjóvá stendur fyrir fjölda verkefna sem stuðla að ábyrgri nýtingu verðmæta, til að mynda með því að hvetja til notkunar framrúðuplástra, endurnýtingar varahluta og notkunar niðurrifslása. Þá hefur akstur og eldsneytisnotkun dregist talsvert saman frá fyrra ári. Á heildina litið minnkar CO2 losun Sjóvár um 17,2 tonn milli ára og munar þar mestu um minni akstur. Lögð hefur verið áhersla á aukna flokkun sorps til endurvinnslu og betri nýtingu matvæla í mótuneyti sem skila ótvíræðum sparnaði fyrir félagið, umhverfið og samfélagið.

Sífelld fleiri viðskiptavinir kjósa pappírslaus viðskipti sem skilar minni pappírnotkun og sparnaði í dreifingu.

Umhverfisvísar

	2015	2014	2013	2012	2011	2010
Hlutfall raftækja og tjónahluta sem skilað er til endurvinnslu	100%	100%	100%	100%	100%	100%
Hlutfall endurnýtttra varahluta í tjónaviðgerðum	4,9%	5,3%	6,6%	5,7%	7,4%	1,9%
Hlutfall framrúða sem gert er við í stað þess að skipta út	11,4%	8,2%	7,8%	9,1%	8,4%	4,3%
Hlutfall flokkaðs sorps af heild í höfuðstöðvum	76%	61%	39%	33%	38%	0%
Hlutfall sorps til endurvinnslu í höfuðstöðvum	29%	18%	27%	33%	38%	0%
Hlutfall lífræns sorps til moltugerðar	47%	43%	12%	0%	0%	0%
Losun CO2 í tonnum						
Vegna eigin aksturs	64,2	88,6	87,8	98,3	85,4	83,1
Vegna innanlandsflugs	4,5	5	5,1	6,4	6,5	7,4
Vegna millilandaflugs	39,8	32,3	21,4	28,9	15	17,7
CO2 losun alls	108,5	125,9	114,3	133,6	106,9	108,2
Ein prentun í Krinelunni 5 og útibúum - fjöldi blaðsíðna	497.000	507.000	508.000	1.129.000	1.300.000	

Stuðningur við samfélagsmál

Sjóvá leggur mikið upp úr því að fjármunir sem fara til stuðnings góðra málefna styðji við hlutverk og stefnu félagsins. Kappkostað er að verkefni sem eru styrkt stuðli að öruggara samfélagi, auknum lífsgæðum og hafi forvarnargildi. Sjóvá hefur um árabíl verið aðalbakhjarl Slysavarnafélagsins Landsbjargar og hefur verið hluti af Ólympíufjölskyldunni frá upphafi. Í júní fór Sjóvá Kvannahlaup ÍSÍ fram í 26. sinn, en félagið hefur verið stuðningsaðili hlaupsins frá því það var hlaupið fyrst árið 1990.

Forvarnir

Líkt og síðustu ár voru forvarnir áberandi þáttur í starfsemi Sjóvár. Verkefni voru mörg og á fjölbreyttum vettvangi, en meðal þess sem hæst bar má nefna að óveðurstilkynningar voru sendar viðskiptavinum með smáskilaboðum. Bent var á mikilvægi þess að aka á góðum dekkjum og viðskiptavinum í Stofni áfram veittur afsláttur af þeim. Þá er unnið öflugt forvarnarstarf með viðskiptavinum á fyrirtækjamarkaði, boðið upp á heimsóknir til fyrirtækja, tjónagreiningar og fyrirlestra.

Einna mesta athygli vakti forvarnarátak gegn notkun farsíma undir stýri. Í auglýsingum og á samfélagsmiðlum var almenningur vakinn til umhugsunar um hættuna sem fylgir farsímanotkun í umferðinni og það stutt með tölulegum staðreyndum.

Sjóvá stóð að könnun sem leiddi í ljós að 92% aðspurðra telja að það hafi neikvæð áhrif á akstursfærni sína að senda skilaboð undir stýri, en samt sem áður sögðust 35% nota farsíma undir stýri. Könnuninni var fylgt eftir í fjölmiðlum af forvarnarfulltrúum Sjóvár. Til að koma skilaboðunum áleiðis til yngstu öikumannanna var máluð 20 metra löng talbóla á bílastæðið fyrir utan Verslunarskólann.

Viðbrögðin voru sterk, enda flestum það hjartans mál að auka umferðaröryggi. Auglýsingarnar voru flestar birtar í sumar en umræðan hefur áfram verið virk í samfélaginu nú í vetur og hyggst Sjóvá halda áfram að vekja fólk til umhugsunar um áhættuna við farsímanotkun undir stýri.

Rekstur

Starfsánægja

Sjóvá leggur metnað í að ánægja starfsmanna sé sem mest enda sýna rannsóknir að það er ein grundvallarforsenda góðrar þjónustu. Á árinu 2015 mældist starfsánægja hjá Sjóvá enn eitt árið með því hæsta sem gerist hjá íslenskum fyrirtækjum samkvæmt gagnagrunni Capacent. Félagið stóðst jafnlaunaúttekt með glans. Jafnframt tók Sjóvá mikið stökk upp á við í könnun VR um Fyrirtæki ársins og mældist þar hæst meðal tryggingafélaga. Þá varð Sjóvá fyrsta fyrirtækið á Íslandi til að framkvæma sálfélaglegt áhættumat í samræmi við lög um hollustuhætti og vinnuvernd.

Jafnrétti

Jafnrétti er eitt af lykilatriðum í starfsmannastefnu Sjóvár enda ein forsenda þess að reksturinn gangi sem best. Hjá fyrirtækinu er 58% starfsmanna konur og 42% karlar. Í stjórn og framkvæmdastjórn eru konur 40% og karlar 60%. Sjóvá hefur nú verið með vottað jafnlaunakerfi samkvæmt kröfum Staðlaráðs Íslands og viðmiðum VR í á annað ár. Launamunur kynjanna á árinu 2015 var einungis 1%.

Þekking

Tryggingarekstur er sérhæfð starfsemi sem sífellt tekur breytingum með breyttri samfélagsgerð, neyslumynstri og regluverki. Öflun og viðhald þekkingar er því lykilatriði hjá Sjóvá. Metnaðarfull fræðslu- og símenntunardagskrá er í gangi árið um kring, ásamt því að starfsmenn sækja sér stöðugt viðbótarþekkingu á námskeið og ráðstefnur heima og erlendis.

Gæði og stöðugar umbætur

Árið 2015 var í fyrsta skipti beitt straumlínustjórnun hjá fyrirtækinu með það að markmiði að bæta ferla. Þessi aðferðarfræði, sem gengur út á stöðugar umbætur, hefur nú þegar skilað árangri og eru bundnar miklar vonir við að sá árangur muni margfaldast á komandi árum.

Stöðugt eftirlit er með því að Sjóvá uppfylli þær kröfur sem gerðar eru til vátryggingareksturs á hverjum tíma. Öll starfsemi Sjóvár er vottuð samkvæmt ISO 27001 upplýsingaöryggisstaðlinum. Vottunin hefur skilað sér í auknum gæðum í rekstri upplýsingakerfa og aukinni vitund starfsmanna um upplýsingaöryggi. Jafnframt staðfestir vottunin að fyrirtækið uppfyllir kröfur Fjármálaeftirlitsins um rekstur upplýsingakerfa hjá eftirlitsskyldum aðilum.

Upplýsingatækni-

Starfsemi Sjóvár væri óhugsandi án upplýsingakerfa, sem eru hryggjarstykkið í nánast allri starfseminni. Á árinu 2015 voru þróaðar áhugaverðar nýjungar og viðbætur við hugbúnað félagsins sem munu skila betri þjónustu og nýjum möguleikum á komandi árum. Viðskiptavinir nýta sér í sífellt auknum mæli þjónustu á „Mínum síðum“ á vef fyrirtækisins, sjova.is. Þá varð mikil aukning á árinu í rafrænum tjónstilkynningum. Sjóvá kappkostar að vera áfram framarlega í þróun og nýtingu upplýsingatækni enda eru möguleikar í aukinni sjálfsafgreiðslu og sjálfvirkni gríðarlegir.

Stjórnarhættir

Inngangur

Sjóvá-Almennar tryggingar hf. (Sjóvá) er hlutafélag sem stofnað var 20. júní 2009. Félagið er váttryggingafélag og starfar samkvæmt lögum um hlutafélög nr. 2/1995 og lögum um váttryggingastarfsemi nr. 56/2010.

Í samræmi við lög um endurskoðendur nr. 79/2008 eru váttryggingafélög skilgreind sem einingar tengdar almannahagsmunum og er sérstaklega kveðið á um hlutverk endurskoðunarnefnda í slíkum einingum í lögum um ársreikninga nr. 3/2006. Sjóvá samstæðan starfar á váttryggingamarkaði og er alhliða váttryggingafélag með starfsemi á Íslandi á sviði skaða- og líftrygginga.

Starfsemi Sjóvár er fjölbreytt og þjónustan yfirgripsmikil en félagið býður tryggingavernd á öllum sviðum til fleiri en 7.000 lögaðila og yfir 65.000 einstaklinga hér á landi. Viðskiptavinum í vildarþjónustunni Stofni er boðið upp á ýmsa virðisaukandi þjónustubætti, svo sem vegaaðstoð, Stofnendurgreiðslu, fjölpættar vildir í tjónaþjónustu og betri kjör á tryggingum. Í árslok 2015 störfuðu 182 starfsmenn hjá Sjóvá í 171 stöðugildum. Sjóvá hefur á að skipa 33 þjónustuskrifstofum víðs vegar um landið að höfuðstöðvum meðtöldum.

Félagið fylgir reglum um stjórnarhætti sem fjallað er um í lögum um hlutafélög og lögum um váttryggingastarfsemi og leiðbeinandi tilmælum Fjármálaeftirlitsins (FME) um stjórnarhætti váttryggingafélaga nr. 5/2015. Stjórn félagsins endurnýjaði starfsreglur sínar þann 23. júní 2015 og eru þær aðgengilegar á sjova.is. Stuðst er við leiðbeiningar Viðskiptaráðs Íslands, Nasdaq Iceland hf. og Samtaka atvinnulífsins útgefnum í maí 2015 við ritun stjórnarháttayfirlýsingar þessarar.

Fyrirkomulag samskipta hluthafa og stjórnar

Hlutabréf í Sjóvá voru tekin til viðskipta á Aðalmarkaði Nasdaq Iceland 11. apríl 2014 að undangengnu almennu hlutafjárútbóði á 23% hlutafjár í félaginu. Hluthafar í Sjóvá voru 1603 talsins í lok árs 2015. Allir hluthafar eru hvattir til að mæta á aðalfund þar sem gefnar eru ítarlegar upplýsingar um starfsemi félagsins.

Innra eftirlit og áhættustýring

Sjóvá lýtur eftirliti FME og hefur komið á samhæfðri áhættustýringu sem nær til allra rekstrarþátta félagsins í samræmi við leiðbeinandi tilmæli FME nr. 3/2014 um áhættustýringu og starfssvið tryggingastærðfræðings hjá váttryggingafélögum.

Samkvæmt tilmælunum skal váttryggingafélag tryggja viðeigandi umgjörð samhæðrar áhættustýringar og skal hún ávallt vera grunnþáttur í starfseminni. Sjóvá hefur sett sér áhættustefnu sem lýsir umgjörð samhæðrar áhættustýringar. Áhættustefnan tekur til allra áhættuþátta sem krafist er í leiðbeinandi tilmælum FME nr. 3/2014 og stýringu þeirra.

Stjórnkerfi og skipulag félagsins er skráð í gæðakerfi þess. Leiðbeiningar fyrir starfsmenn félagsins miða að því að hver og einn beri ábyrgð á gæðum vinnu sinnar, þjónustu félagsins og upplýsingaöryggi. Innra eftirlit er innbyggt í verklagsreglur félagsins og eru innri úttektir og áhættugreiningar framkvæmdar reglulega. Forstöðumaður gæða- og öryggismála kynnir niðurstöður innri úttekta og stöðu úrbótaverkefna í kjölfar innri endurskoðunar og annarra úttekta fyrir framkvæmdastjórn að jafnaði mánaðarlega.

Hlutverk, framtíðarsýn og vegvísar

Á árinu 2015 voru sett fram ný markmið um stöðu félagsins árið 2018. Þau byggja á stefnu sem mörkuð var árið 2013 og byggir hún á skilgreindu hlutverki, framtíðarsýn og vegvísum Sjóvár sem starfsfólk hefur að leiðarljósi í starfi sínu. Hlutverk Sjóvár er „Við tryggjum verðmætin í þínu lífi“. Framtíðarsýnin er „Sjóvá er tryggingafélag sem þér líður vel hjá“. Vegvísarnir eru leiðbeinandi í öllum ákvörðunum stjórnar og starfsfólks og leggja grunninn að þeirri framtíðarsýn sem unnið er að innan félagsins:

- Verum á undan – þannig sýnum við frumkvæði
- Höfum það einfalt – þannig gerum við okkur skiljanleg
- Segjum það eins og það er – þannig sýnum við heiðarleika
- Verum vingjarnleg – þannig verður allt fyrirtækið eftirsóknarvert

Reglur, stefnur og samfélagsleg ábyrgð

Stefna samstæðunnar um samfélagslega ábyrgð er sem hér segir: „Við hjá Sjóvá teljum mikilvægt að starfa í sátt við samfélagið og umhverfið. Með því að haga starfsemi á samfélagslega ábyrgan hátt stuðlum við að arðsemi og vexti til framtíðar til hagsbóta fyrir samfélagið, viðskiptavinum og hluthafa.“ Sjóvá hefur verið aðili að Festu, miðstöð um samfélagsábyrgð frá árinu 2014. Starfsfólki er uppálagt að fylgja útgefnum siðareglum félagsins sem skulu vera grunnviðmið fyrir góða viðskiptahætti og siðferði í viðskiptum. Vorið 2014 hlaut Sjóvá Jafnlaunavottun VR sem staðfestir að í félaginu er virkt jafnlaunakerfi og hefur sú vottun verið endurnýjuð á árinu 2015.

Samþykktir félagsins, starfsreglur stjórnar Sjóvár, starfsreglur endurskoðunarnefndar, stefna um samfélagslega ábyrgð og siðareglur Sjóvár eru aðgengilegar á sjova.is.

Stjórn

Stjórn Sjóvár er skipuð fimm aðalmönnum og tveimur varamönnum.

Aðalmenn eru Erna Gísladóttir, stjórnarformaður, Tómas Kristjánsson, varaformaður, Heimir V. Haraldsson, Hjördís E. Harðardóttir og Ingi Jóhann Guðmundsson. Varamaður í stjórn er Garðar Gíslason, en Anna Guðmundsdóttir var varamaður í stjórn til 3. nóvember 2015.

Stjórnin fundar að jafnaði mánaðarlega og að lágmarki 10 sinnum á ári. Stjórn Sjóvár telur að ákvæðum leiðbeininga um stjórnarhætti er varðar óhæði stjórnarmanna sé fullnægt. Þau Erna, Heimir, Hjördís og Tómas eru óháð félaginu, daglegum stjórnendum þess og stórum hluthöfum. Ingi Jóhann er óháður félaginu og daglegum stjórnendum þess en hann telst háður stórum hluthafa samkvæmt leiðbeiningum um stjórnarhætti þar sem hann er eigandi og stjórnarmaður í félögum sem eiga beina og óbeina eignarhluti í Sjóvá.

Stjórn Sjóvár fundaði 13 sinnum á árinu 2015 og voru allir stjórnarfundir fullskipaðir stjórnarmönnum.

Stjórn Sjóvá-Almennra líftrygginga hf.

Stjórn Sjóvá-Almennra líftrygginga hf., dótturfélags Sjóvár, skipa Hermann Björnsson, stjórnarformaður, Hafdís Böðvarsdóttir löggiltur endurskoðandi og Heiðrún Lind Marteinsdóttir lögmaður. Varamenn í stjórn eru Elín Þórunn Eiríksdóttir framkvæmdastjóri viðskiptaþróunar og Grétar Dór Sigurðsson, lögmaður. Hafdís, Heiðrún og Grétar teljast óháð Sjóvá líf, daglegum stjórnendum og stórum hluthöfum. Stjórn Sjóvár lífs átti 6 fundi á árinu.

Endurskoðunarnefnd

Endurskoðunarnefnd starfar eftir starfsreglum á grundvelli IX. kafla A. í lögum um ársreikninga nr. 3/2006. Í 108. gr. kveður á um skyldu eininga tengdum almannahagsmunum að starfrækja endurskoðunarnefnd. Endurskoðunarnefnd Sjóvár er skipuð þremur nefndarmönnum sem kosnir eru af stjórn félagsins. Hlutverk nefndarinnar er að hafa eftirlit með vinnuferli við gerð reikningsskila, áhættustýringu og virkni innra eftirlits. Hún skal tryggja gæði ársreikninga og annarra fjárhagsupplýsinga félagsins og óhæði endurskoðenda þess. Endurskoðunarnefnd Sjóvár skipa Finnur Sveinbjörnsson, formaður, Kristín Egilsdóttir og Sigrún Guðmundsdóttir. Anna Guðmundsdóttir sat í nefndinni til 3. nóvember 2015. Nefndarmenn eru óháðir Sjóvá og Sjóvá lífi.

Stjórnendur

Skipurit samstæðu

Starfseminni er skipt upp í fimm megin svið, þ.e. fjármál, rekstur, sölu- og ráðgjöf, tjón og viðskiptaþróun. Áhættustýring, fjárfestingar og trygginga- og tölfræðigreining heyra beint undir forstjóra. Allri daglegri starfsemi dótturfélagsins Sjóvár lífs er útvistað til móðurfélagsins. Framkvæmdastjórn skipa forstjóri og framkvæmdastjórar fimm megin sviða félagsins. Framkvæmdastjóri fjármálasviðs er staðgengill forstjóra og einnig framkvæmdastjóri Sjóvár lífs sem og annarra dótturfélaga samstæðunnar.

Framkvæmdastjórn

Framkvæmdastjórn félagsins er skipuð lykilstarfsmönnum þess og ber hver framkvæmdastjóri ábyrgð á tilteknu ábyrgðarsviði gagnvart forstjóra.

Framkvæmdastjórn skipa Hermann Björnsson, forstjóri, Ólafur Njáll Sigurðsson, framkvæmdastjóri fjármálasviðs, Auður Daníelsdóttir, framkvæmdastjóri tjónasviðs, Elín Þórunn Eiríksdóttir, framkvæmdastjóri viðskiptaþróunar, Ómar Svavarsson, framkvæmdastjóri sölu- og ráðgjafarsviðs og Sæmundur Sæmundsson, framkvæmdastjóri þjónustu- og rekstrarsviðs.

Niðurlag

Stjórnarháttayfirlýsing þessi hefur verið sett saman af stjórn Sjóvár eftir bestu vitund. Henni er ætlað að veita greinargóðar upplýsingar um stjórnarhætti félagsins til viðskiptavina, hluthafa, eftirlitsaðila og annarra hlutaðeigandi.

Staðfest af stjórn Sjóvá-Almennra trygginga hf.

28. janúar 2016

Sjóvá-Almennar tryggingar hf.

Ársreikningur samstæðunnar árið 2015

Efnisyfirlit

Skýrsla og yfirlýsing stjórnar og forstjóra	3
Áritun óháðra endurskoðenda	5
Rekstrarreikningur og yfirlit um heildarafkomu	6
Efnahagsreikningur	7
Eiginfjárfirlit	8
Sjóðstreymisyfirlit	9
Skýringar	10

Skýrsla og yfirlýsing stjórnar og forstjóra

Ársreikningur samstæðu Sjóvá-Almennra trygginga hf. („félagið“ eða „Sjóvá“) fyrir árið 2015 er gerður í samræmi við alþjóðlega reikningskilastaðla (IFRS) eins og þeir hafa verið staðfestir af Evrópusambandinu. Aðalstarfsemi félagsins felst í váttryggingarekstri og fjárfestingum. Samstæðuársreikningurinn hefur að geyma ársreikning félagsins og dótturfélaga þess, Sjóvá-Almennra líftrygginga hf., Keira 1 ehf. og Sjóvá Forvarnahúsins ehf., sem vísað er til í heild sinni sem „samstæðunnar“.

Rekstur og fjárhagsleg staða 2015

Samkvæmt rekstrarreikningi og yfirliti um heildarafkomu nam hagnaður ársins 657 millj. kr. (2014: 1.055 millj. kr.) Í árslok námu heildareignir samstæðunnar 41.435 millj. kr. (2014: 44.208 millj. kr.) , skuldir 25.143 millj. kr. (2014: 24.205 millj. kr.) og eigið fé 16.291 millj. kr. (2014: 20.003 millj. kr.) Eiginfjárhlutfall samstæðunnar var 39,3% í árslok (2014: 45,2%), gjaldþolshlutfall móðurfélagsins var 5,63 (2014: 4,27) og aðlagð gjaldþolshlutfall samstæðunnar 4,02 (2014: 3,01) eftir arðgreiðslu. Gjaldþolshlutfall (SCR) í samræmi við Solvency II nam 1,86 í árslok (2014:1,88) fyrir arðgreiðslu. Fjöldi ársverka var 178 (2014: 183). Félagið uppfyllir kröfur um kynjahlutfall í stjórn en hana skipa 2 konur og 3 karlar.

Árið 2015 einkenndist af mjög góðri ávöxtun fjárfestinga en jafnframt af aukinni tjónatíðni og nokkrum stórum tjónum. Á fyrsta ársfjórðungi jókst tjónatíðni sem aðallega mátti rekja til slæms tíðarfars en tjónatíðni hélst há á öðrum, þriðja og fjórða ársfjórðungi m.a. vegna stóruaukinnar bílaumferðar. Því til viðbótar reyndist fjórði ársfjórðungur félaginu mjög tjónþungur sem helgast af nokkrum stórum tjónsatburðum sem alla jafna henda ekki árlega.

Í árslok 2015 breytti samstæðan um reikningskilaaðferð við mat á tjónaskuld í tengslum við innleiðingu á löggjöf um váttryggingastarfsemi, Solvency II, sem tekur gildi snemma á árinu 2016. Reiknað áhættuálag er lægra samkvæmt nýjum reglum og jafnframt breytist með hvaða hætti áhætta er mæld í starfsemi váttryggingafélaga. Þessi breyting hefur áhrif á stöðu eigin fjár, váttryggingaskuldar og tekjuskatts og eru rekstrar- og efnahagsreikningar árána 2014 og 2015 lagaðir að breytingunni. Váttryggingaskuld í ársbyrjun 2014 lækkar um 2.709 millj. kr. og eigið fé hækkar um 2.167 millj. kr. vegna þessa.

Það er mat stjórnenda að á árinu 2015 hafi þurft að afskrifa að fullu þær eftirstæðu óefnislegu eignir sem voru keyptar við stofnun félagsins og úthlutað á viðskiptasambönd og hugbúnað. Matið byggðist m.a. á breytingum sem gerðar voru á lögum um váttryggingasamninga á árinu 2015, sem hafa það í för með sér að viðskiptavinum er gert hægar um vik að skipta um váttryggingarfélag. Umrædd afskrift leiðir til viðbótargjaldfærslu í rekstrarreikningi á árinu 2015 að fjárhæð 3.199 millj. kr. Þessu til viðbótar kemur til gjaldfærsla vegna endurmats á nýtingartíma hugbúnaðar að fjárhæð kr. 202 millj. kr. Heildaráhrif á eigið fé vegna þessarar afskriftar að teknu tilliti til skattáhrifa nema 2.720 millj. kr. Óefnislegar eignir eru ekki tækar til þeirra eiginfjárliða sem koma til útreiknings á gjaldþoli og hefur þessi afskrift því engin áhrif á lykilstærðir, rekstraráætlanir, styrkleikamælikvarða og ákvarðanir um arðgreiðslur samstæðunnar.

Stjórn félagsins leggur til að á árinu 2016 verði arður að fjárhæð 2 kr. á hlut greiddur til hluthafa. Að öðru leyti er vísað í eiginfjáryfirlit ársreikningsins um ráðstöfun hagnaðar ársins.

Hlutfé

Skráð hlutfé félagsins nam í árslok 1.593 millj. kr. Hlutfé félagsins er í einum flokki sem skráður er á Nasdaq Iceland.

Í samræmi við samþykkt aðalfundar félagsins þann 26. mars 2015 um heimild stjórnar til kaupa á eigin bréfum og staðfestingu stjórnar þann 12. maí 2015 um að hefja framkvæmd endurkaupaáætlunar, keypti félagið eigin bréf á árinu 2015 fyrir 372,1 millj.kr. sem samsvarar 75,2% af þeim hlutum sem heimilt er að kaupa samkvæmt þeirri áætlun. Félagið á því samtals 1,89% af heildarhlutfé félagsins.

Skýrsla og yfirlýsing stjórnar og forstjóra frh.:

Í árslok 2015 voru hluthafar 1.603 en þeir voru 3.011 í ársbyrjun og fækkaði því um 1.408 á árinu. Tíu stærstu hluthafar í árslok og hlutfallsleg eign þeirra er eftirfarandi:

	Eignar- hluti
SAT eignarhaldsfélag ehf	13,67%
SVN eignafélag ehf.	12,18%
Gildi - lífeyrissjóður	9,69%
Lífeyrissjóður starfsmanna ríkisins A-deild	6,81%
Stefnir - ÍS 15	6,68%
Frjálsi lífeyrissjóðurinn	6,12%
Snæból ehf.	5,02%
Lífeyrissjóður verslunarmanna	4,52%
Festa lífeyrissjóður	2,59%
EGG ehf.	2,54%

Stjórnarhættir

Stjórn Sjóvár hefur sett sér starfsreglur og er þar leitast við að fylgja „Leiðbeiningum um stjórnarhætti fyrirtækja“ útgefnun af Viðskiptaráði Íslands, Nasdaq Iceland og Samtökum atvinnulífsins. Félagið fylgir leiðbeiningum í meginatriðum en þó hefur stjórn ekki talið þörf á að skipa tilnefningarnefnd. Þá innifelur stjórnarháttaryfirlýsing félagsins hvorki greiningu á umhverfisþáttum eða félagslegum þáttum né upplýsingar um helstu þætti í árangursmati stjórnar. Í samræmi við ofangreindar leiðbeiningar um góða stjórnarhætti og lög um ársreikninga hefur stjórn félagsins útbúið stjórnarháttayfirlýsingu sem birt verður í ársskýrslu félagsins og á heimasíðu félagsins.

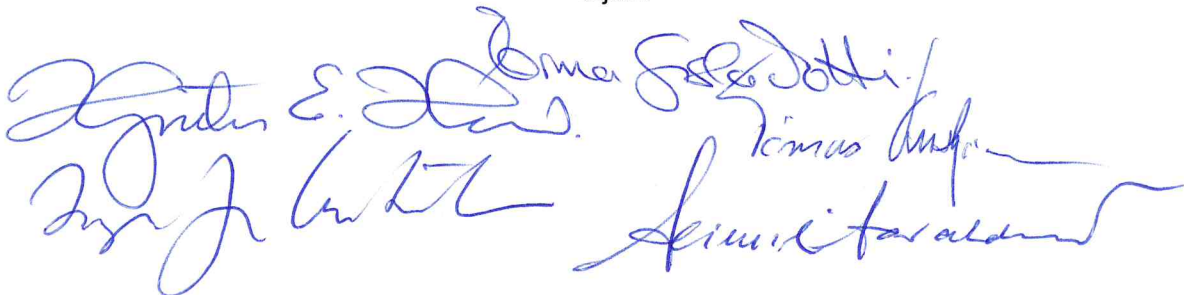
Yfirlýsing stjórnar og forstjóra

Samkvæmt bestu vitneskju er það álit okkar að samstæðuársreikningur Sjóvá-Almennra trygginga hf. gefi glögga mynd af rekstrarafkomu samstæðunnar á árinu 2015, eignum, skuldum og fjárhagsstöðu hennar þann 31. desember 2015. Jafnframt er það álit okkar að samstæðureikningurinn og skýrsla stjórnar og forstjóra geymi glögggt yfirlit um þróun og árangur í rekstri samstæðunnar, stöðu hennar í árslok og lýsi helstu áhættuþáttum sem samstæðan býr við. Frekari upplýsingar sem tengjast áhættustýringu má finna í skýringum 26 - 33 í ársreikningnum.

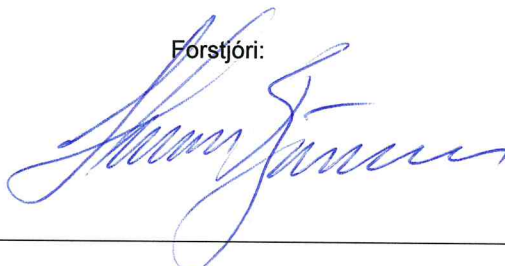
Stjórn og forstjóri Sjóvár hafa í dag farið yfir samstæðuársreikning félagsins fyrir árið 2015 og staðfesta hann með undirritun sinni. Stjórn og forstjóri leggja til við aðalfund félagsins að samþykkja ársreikninginn.

Reykjavík, 18. febrúar 2016

Stjórn:

Forstjóri:

Áritun óháðra endurskoðenda

Til stjórnar og hluthafa Sjóvá-Almennra trygginga hf.

Við höfum endurskoðað meðfylgjandi samstæðuársreikning Sjóvá-Almennra trygginga hf. fyrir árið 2015. Samstæðuársreikningurinn hefur að geyma rekstrarreikning og yfirlit um heildarafkomu, efnahagsreikning, eiginfjáryfirlit, sjóðstreymisyfirlit, upplýsingar um mikilvægar reikningsskilaaðferðir og aðrar skýringar.

Ábyrgð stjórnar og forstjóra á ársreikningnum

Stjórn og forstjóri eru ábyrg fyrir gerð og framsetningu samstæðuársreikningsins í samræmi við alþjóðlega reikningsskilastaðla eins og þeir hafa verið samþykktir af Evrópusambandinu. Stjórn og forstjóri eru einnig ábyrg fyrir því innra eftirliti sem nauðsynlegt er varðandi gerð og framsetningu samstæðuársreiknings, þannig að hann sé án verulegra annmarka, hvort sem er vegna sviksemi eða mistaka.

Ábyrgð endurskoðenda

Ábyrgð okkar felst í því álitum sem við látum í ljós á samstæðuársreikningnum á grundvelli endurskoðunarinnar. Endurskoðað var í samræmi við alþjóðlega endurskoðunaraðla. Samkvæmt þeim ber okkur að fara eftir settum siðareglum, skipuleggja og haga endurskoðuninni þannig að nægjanleg víska fáist um að samstæðuársreikningurinn sé án verulegra annmarka.

Endurskoðun felur í sér aðgerðir til staðfestingar á fjárhæðum og skýringum í samstæðuársreikningnum. Val endurskoðunaraðgerða byggir á faglegu mati endurskoðandans, meðal annars á þeirri hættu að verulegir annmarkar séu á samstæðuársreikningnum, hvort sem er af völdum sviksemi eða mistaka. Við áhættumatið er tekið tillit til þess innra eftirlits félagsins sem varðar gerð og framsetningu samstæðuársreikningsins, til þess að skipuleggja viðeigandi endurskoðunaraðgerðir, en ekki til þess að gefa álit á virkni innra eftirlits fyrirtækisins. Endurskoðun felur einnig í sér mat á þeim reikningsskilaaðferðum og matsaðferðum sem stjórnendur nota við gerð samstæðuársreikningsins sem og mat á framsetningu hans í heild.

Álit

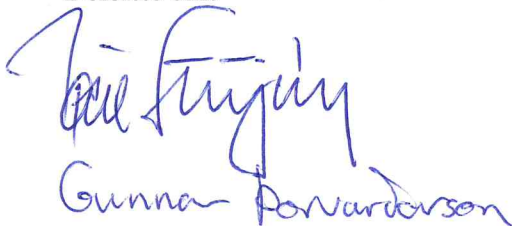
Það er álit okkar að samstæðuársreikningurinn gefi glögga mynd af afkomu félagsins á árinu 2015, efnahag þess 31. desember 2015 og breytingu á handbæru fé á árinu 2015, í samræmi við alþjóðlega reikningsskilastaðla eins og þeir hafa verið samþykktir af Evrópusambandinu.

Staðfesting vegna skýrslu stjórnar og forstjóra

Í samræmi við ákvæði 104 gr. laga nr. 3/2006 um ársreikninga, staðfestum við að samkvæmt okkar bestu vitund eru í skýrslu og yfirlýsingu stjórnar og forstjóra sem fylgir samstæðuársreikningi þessum, veittar þær upplýsingar sem þar ber að veita í samræmi við lög um ársreikninga og koma ekki fram í skýringum.

Kópavogi, 18. febrúar 2016

Deloitte ehf.

Gunnar Þorvaldsson

Rekstrarreikningur og yfirlit um heildarafkomu ársins 2015

	Skýr.	2015	2014*
Iðgjöld ársins		14.076.067	13.604.818
Hluti endurtryggjenda í iðgjöldum ársins		(758.939)	(779.280)
Eigin iðgjöld	7	13.317.128	12.825.538
Fjármunatekjur		533.545	490.648
Gangvirðisbreytingar fjáreigna		4.089.616	806.535
Fjárfestingatekjur	8	4.623.161	1.297.183
Umboðslaun		51.912	25.589
Aðrar tekjur		51.912	25.589
Heildartekjur		17.992.201	14.148.310
Tjón ársins		(11.239.399)	(9.354.220)
Hluti endurtryggjenda í tjónum ársins		643.883	422.401
Eigin tjón	9	(10.595.516)	(8.931.819)
Rekstrarkostnaður	10	(3.461.697)	(3.485.369)
Afskriftir óefnislegra eigna	16	(3.830.414)	(471.894)
Heildargjöld		(17.887.627)	(12.889.082)
Hagnaður fyrir tekjuskatt		104.574	1.259.228
Tekjuskattur	12	552.510	(203.933)
Hagnaður og heildarhagnaður ársins		657.084	1.055.295
Grunnhagnaður og þynntur hagnaður á hlut	13	0,42	0,66

* Í árslok 2015 breytti samstæðan um reikningsskilaaðferð í tengslum við innleiðingu á Solvency II. Samanburðartölum vegna ársins 2014 hefur verið breytt til samræmis við nýja aðferð. Vísað er til skýringar nr. 3 um áhrif breytinganna.

Skýringar á blaðsíðum 10 til 39 eru óaðskiljanlegur hluti af ársreikningnum.

Efnahagsreikningur 31. desember 2015

	Skýr.	2015	2014*	1.1.2014*
Eignir				
Rekstrarfjármunir	14	616.654	637.231	694.995
Viðskiptavild	15	243.578	243.578	243.578
Óefnislegar eignir	16	83.954	3.908.188	4.368.773
Skatteign	24	12.219	0	0
Verðbréf	17-18	33.785.312	33.946.304	30.010.218
Endurtryggingaeignir	19	1.228.944	810.069	880.013
Viðskiptakröfur og aðrar kröfur	20	4.078.364	3.677.047	3.374.888
Handbært fé		1.385.478	985.839	3.087.428
Eignir samtals		41.434.503	44.208.256	42.659.893
Eigið fé				
Hlutafé	21	1.562.437	1.592.521	1.592.521
Yfirverðsreikningur hlutafjár	21	9.546.584	9.888.571	9.888.571
Óráðstafað eigið fé		5.182.198	8.522.342	7.467.047
Eigið fé samtals		16.291.219	20.003.434	18.948.139
Skuldir				
Vátryggingaskuld	23	20.152.910	18.887.101	18.713.895
Líftryggingaskuld með fjárfestingaáhættu líftryggingataka		3.321.205	3.119.586	3.025.886
Tekjuskattsskuldbinding	24	0	883.944	681.162
Skattur ársins		343.653	0	0
Viðskiptaskuldir og aðrar skammtímaskuldir	25	1.325.516	1.314.191	1.290.811
Skuldir samtals		25.143.284	24.204.822	23.711.754
Eigið fé og skuldir samtals		41.434.503	44.208.256	42.659.893

* Í árslok 2015 breytti samstæðan um reikningsskilaaðferð í tengslum við innleiðingu á Solvency II. Samanburðartölum vegna ársins 2014 hefur verið breytt til samræmis við nýja aðferð. Vísað er til skýringar nr. 3 um áhrif breytinganna.

Skýringar á blaðsíðum 10 til 39 eru óaðskiljanlegur hluti af ársreikningnum.

Eiginfjáryfirlit árið 2015

		Hlutfé	Yfirverðs- reikningur hlutafjár	Óráðstafað eigið fé	Eigið fé samtals
Eigið fé 31.12.2013	21	1.592.521	9.888.571	5.300.157	16.781.249
Áhrif breytinga á reikningsskilaaðferð				2.166.890	2.166.890
Eigið fé 1.1.2014*		1.592.521	9.888.571	7.467.047	18.948.139
Hagnaður og heildarhagnaður ársins				1.055.295	1.055.295
Eigið fé 31.12.2014		1.592.521	9.888.571	8.522.342	20.003.434
Eigið fé 1.1.2015	21	1.592.521	9.888.571	8.522.342	20.003.434
Arður 2,51 kr. á hlut				(3.997.228)	(3.997.228)
Kaup á eigin bréfum		(30.084)	(341.987)		(372.071)
Hagnaður og heildarhagnaður ársins				657.084	657.084
Eigið fé 31.12.2015		1.562.437	9.546.584	5.182.198	16.291.219

* Í árslok 2015 breytti samstæðan um reikningsskilaaðferð í tengslum við innleiðingu á Solvency II. Samanburðartölum vegna ársins 2014 hefur verið breytt til samræmis við nýja aðferð. Vísað er til skýringar nr. 3 um áhrif breytinganna.

Skýringar á blaðsíðum 10 til 39 eru óaðskiljanlegur hluti af ársreikningnum.

Sjóðstreymisýfirlit ársins 2015

	Skýr.	2015	2014*
Rekstrarhreyfingar:			
Hagnaður og heildarhagnaður ársins		657.084	1.055.295
Rekstrarliðir sem hafa ekki áhrif á handbært fé:			
Fjármunatekjur í rekstri	(	533.545)	(490.648)
Gangvirðisbreyting fjáreigna	(	4.089.616)	(806.535)
Afskriftir rekstrarfjármuna	14	87.637	86.782
Afskriftir óefnislegra eigna	16	3.830.414	471.896
Söluhagnaður rekstrarfjármuna	14	(6.885)	(2.604)
		<u>(54.911)</u>	<u>314.186</u>
Breytingar á rekstartengdum eignum og skuldum:			
Verðbréf, breyting		3.653.459	(3.238.788)
Skatteign(skuldbinding), breyting	(	896.163)	203.384
Endurtryggingaeignir, breyting	(	418.875)	69.344
Viðskiptakröfur, breyting	(	401.317)	(302.161)
Vátryggingaskuld, breyting		1.265.809	173.206
Viðskiptaskuldir og aðrar skammtímaskuldir, breyting		354.978	23.380
Breytingar á rekstartengdum eignum og skuldum		<u>3.557.891</u>	<u>(3.071.635)</u>
Innborgaðar fjármunatekjur		<u>1.332.313</u>	<u>690.826</u>
Handbært fé frá(til) rekstrar		<u>4.835.293</u>	<u>(2.066.623)</u>
Fjárfestingarhreyfingar:			
Fjárfesting í óefnislegum eignum og rekstrarfjármunum	14-16	(81.126)	(45.323)
Söluverð rekstrarfjármuna	14	14.770	10.358
Fjárfestingarhreyfingar		<u>(66.356)</u>	<u>(34.965)</u>
Fjármögnunarhreyfingar:			
Greiddur arður til hluthafa	(	3.997.228)	0
Kaup á eigin bréfum	(	372.071)	0
Fjárfestingarhreyfingar		<u>(4.369.299)</u>	<u>0</u>
Breyting á handbæru fé		399.638	(2.101.588)
Handbært fé í ársbyrjun		<u>985.840</u>	<u>3.087.428</u>
Handbært fé í árslok		<u>1.385.478</u>	<u>985.840</u>

* Í árslok 2015 breytti samstæðan um reikningsskilaaðferð í tengslum við innleiðingu á Solvency II. Samanburðartölum vegna ársins 2014 hefur verið breytt til samræmis við nýja aðferð. Vísað er til skýringar nr. 3 um áhrif breytinganna.

Skýringar á blaðsíðum 10 til 39 eru óaðskiljanlegur hluti af ársreikningnum.

Skýringar

1. Félagið

Sjóvá-Almennar tryggingar hf. („félagið“) er hlutfélag með starfsstöðvar sínar á Íslandi og eru höfuðstöðvar þess að Kringlunni 5 í Reykjavík. Samstæðuársreikningur félagsins fyrir árið 2015 hefur að geyma ársreikning þess og dótturfélaga, sem vísað er til í heild sem „samstæðunnar“. Aðalstarfsemi félagsins felst í váttryggingarekstri og fjárfestingum.

2. Grundvöllur reikningasskilanna

a. Yfirlýsing um að alþjóðlegum reikningsskilastöðlum sé fylgt

Ársreikningurinn er gerður í samræmi við alþjóðlega reikningsskilastaðla (IFRS) eins og þeir hafa verið staðfestir af Evrópusambandinu.

Stjórn Sjóvá-Almennra trygginga hf. staðfesti ársreikninginn þann 18. febrúar 2016.

Yfirlit um mikilvægar reikningsskilaaðferðir samstæðunnar er að finna í skýringu nr. 38.

b. Grundvöllur matsaðferða

Ársreikningur samstæðunnar er gerður á grundvelli kostnaðarverðs, að því undanskildu að verðbréf eru færð á gangvirði.

c. Rekstrarhæfi

Stjórnendur hafa lagt mat á rekstrarhæfi samstæðunnar og telja hana hafa styrk til áframhaldandi starfsemi. Samstæðureikningurinn hefur því verið gerður á grundvelli áframhaldandi starfsemi. Niðurstöður athugunar á greiðsluhæfi félagsins gefa til kynna að félagið hafi yfir að ráða nægu fjármagni til að styðja við áframhaldandi rekstur.

d. Starfrækslugjaldmiðill og framsetningargjaldmiðill

Ársreikningurinn er birtur í íslenskum krónum, sem er starfrækslugjaldmiðill félagsins. Allar fjárhæðir eru birtar í þúsundum nema annað sé tekið fram.

3. Breytingar á reikningsskilaaðferðum

Í árslok 2015 gerði samstæðan eftirtaldar breytingar á reikningsskilaaðferðum:

Tjónaskuld er metin til samræmis við matsreglur Solvency II. Nánar er gert grein fyrir breytingunni í skýringu nr. 23.

Áhrif breytinganna á rekstrarreikning ársins 2014 og efnahagsreikning í ársbyrjun 2014 eru eftirfarandi:

	Áhrif breytinga á reikningsskilaaðferð		
	Áður birtar fjárhæðir 2014	Breyting á reikningsskila- aðferð	Uppfærð staða 2014
Rekstrarreikningur			
Eigin tjón	(8.964.813)	32.994	(8.931.819)
Reiknaður tekjuskattur	(197.335)	(6.598)	(203.933)
Samtals	(9.162.148)	26.396	(9.135.752)

Skýringar, frh.:

3. Breytingar á reikningsskilaaðferðum frh.

	Áður birtar fjárhæðir 31.12. 2013	Breyting á reikningsskila- aðferð	Uppfærð staða 1.1.2014
Efnahagsreikningur			
Endurtryggingareignir	925.417	(45.404)	880.013
Aðrar eignir	41.779.880	0	41.779.880
Eignir samtals	42.705.297	(45.404)	42.659.893
Óráðstafað eigið fé	5.300.157	2.166.890	7.467.047
Annað eigið fé	11.481.092	0	11.481.092
Eigið fé samtals	16.781.249	2.166.890	18.948.139
Vátryggingaskuld	21.467.912	(2.754.017)	18.713.895
Skattskuldbinding	139.439	541.723	681.162
Aðrar skuldir	4.316.697	0	4.316.697
Skuldir samtals	25.924.048	(2.212.294)	23.711.754
Eigið fé og skuldir samtals	42.705.297	(45.404)	42.659.893

Í tengslum við breytingu á mati tjonaskuldar hafa fjárfestingartekjur vegna vátryggingastarfsemi á árinu 2014 verið endurreiknaðar. Jafnframt hefur framsetningu eigna í starfsþáttayfirliti verið breytt með þeim hætti að í hvorum starfsþætti sem tengist vátryggingastarfsemi eru settar fram eignir til jöfnunar á vátryggingaskuld auk rekstrarfjármuna. Aðrar eignir falla undir fjárfestingarstarfsemi samstæðunnar. Þetta leiðir til þess að samanburðartölum vegna ársins 2014 í skýringu nr. 5 hefur verið breytt.

4. Reikningshaldslegt mat og ákvarðanir

Gerð ársreikningsins í samræmi við alþjóðlega reikningsskilastaðla krefst þess að stjórnendur taki ákvarðanir, meti og gefi sér forsendur sem hafa áhrif á beitingu reikningsskilaaðferða og birtar fjárhæðir eigna, skulda, tekna og gjalda. Endanlegar fjárhæðir kunna að verða frábrugðnar þessu mati.

Reglulega er farið yfir mat og forsendur. Breytingar á reikningshaldslegu mati eru færðar á því tímabili sem breytingin á sér stað og þeim framtíðartímabilum sem breytingarnar hafa áhrif á.

Viðskiptasambönd sem urðu til við yfirtöku á rekstri hafa verið afskrifuð á áætluðum nýtingartíma eða 15 árum. Í ljósi breytinga sem voru samþykktar á lögum um vátryggingasamninga á árinu 2015, sem hafa það í för með sér að viðskiptavinum er gert hægar um vik að skipta um vátryggingarfélag, er það mat stjórnenda að forsendur eignfærslu viðskiptasambandanna séu ekki lengur fyrir hendi. Þessi ákvörðun stjórnenda hefur í för með sér viðbótargjaldfærslu á árinu 2015 að fjárhæð 3.199 millj.kr. Nýtingartími viðskiptasambanda hefur því verið endurmetinn og eru þau afskrifuð að fullu á árinu 2015. Óefnislegar eignir eru ekki tækar til þeirra eiginfjárliða sem koma til útreiknings á gjaldþoli og hefur því þessi afskrift engin áhrif á lykilstærðir, rekstraráætlanir stjórnar, styrkleikamælikvarða né ákvarðanir um arðgreiðslur samstæðunnar.

Hugbúnaður sem varð til við yfirtöku á rekstri hefur verið afskrifaður á áætluðum nýtingartíma hans sem var 10 ár. Nú hefur nýtingartími hugbúnaðar verið endurmetinn og er afskrifaður að fullu á árinu 2015. Þessi ákvörðun stjórnenda hefur í för með sér viðbótargjaldfærslu á árinu 2015 að fjárhæð 202 millj.kr.

Stjórnendur hafa gefið sér forsendur og lagt mat á eftirfarandi liði sem hafa veruleg áhrif á reikningsskil samstæðunnar:

Gangvirði fjáreigna, sjá skýringu nr.17

Vátryggingaskuld, sjá skýring nr. 23

Virðisrýrnun krafna, sjá skýring nr. 28

4. Reikningshaldslegt mat og ákvarðanir frh.

Mat á gangvirði fjáreigna

IFRS 13 skilgreinir mat á gangvirði. Staðallinn skilgreinir gangvirði sem verð sem fengist við sölu eignar eða yrði greitt við yfirfærslu skuldar í hefðbundnum viðskiptum á matsdegi.

Samkvæmt IAS 39 *Fjármálagerningar: færsla og mat*, er fjáreignum og fjárskuldum skipt í sérstaka flokka. Flokkunin hefur áhrif á hvernig viðeigandi fjármálagerningur er metinn. Þeir flokkar sem fjáreignir og fjárskuldir samstæðunnar tilheyra og matsgrundvöllur þeirra er eftirfarandi:

- Fjáreignir tilgreindar á gangvirði eru færðar á gangvirði gegnum rekstrarreikning.
- Kröfur eru færðar á afskrifuðu kostnaðarverði. Það er mat stjórnenda að gangvirðið sé ekki verulega frábrugðið því verði.

Stigkerfi gangvirðis

Fjáreignir eru færðar á gangvirði eftir verðmatsaðferð. Aðferðirnar eru skilgreindar á eftirfarandi hátt:

Stig 1: Skráð verð á virkum markaði fyrir samskonar eignir.

Stig 2: Verðmatsaðferðir byggja á öðrum breytum en skráðu verði á virkum markaði (stig 1) sem unnt er að afla fyrir eignir og skuldir, beint (t.d. verði) eða óbeint (afleidd af verðum). Á þessu stigi eru eignir sem verðmetnar eru með því að nota verð á virkum markaði fyrir áþekkar eignir, skráð verð fyrir líkar eignir á mörkuðum sem eru taldir minna virkir, eða verðmatsaðferðir þar sem hægt er að fylgjast með í markaðsgögnum öllum mikilvægum breytum beint eða óbeint.

Stig 3: Forsendur verðmatsaðferða eru ekki byggðar á gögnum sem unnt er að afla á markaði, heldur meðal annars á upplýsingum um afkomu viðkomandi félags, kaup og sölu eignarhluta o.fl.

Lykilþættir í óvissu á mati

a. Endanleg fjárhæð tjónabóta

Mat á endanlegri fjárhæð væntra tjónabóta samstæðunnar vegna gerðra tryggingasamninga er mikilvægasta reikningshaldslega mat samstæðunnar. Við mat á skuldbindingunni þarf að taka tillit til margra þátta sem háðir eru óvissu og hafa áhrif á endanlegar tjónagreiðslur. Meðal þessara óvissuþátta eru áætlanir um tjónafjölda, fjárhæð meðaltjóns, veðurfarsbreytingar og verðbólga.

b. Ákvörðun á gangvirði fjármálagerninga

Eins og fram hefur komið eru verðbréf samstæðunnar metin á gangvirði í efnahagsreikningi. Skráð gengi er til fyrir meirihluta þessara eigna. Aðferðin við mat á gangvirði óskráðra verðbréfa byggir á viðurkenndum aðferðum.

Mat á gangvirði er gert á ákveðnum tímamarki, sem tekur mið af markaðsaðstæðum og upplýsingum um viðkomandi fjáreign. Um hlutlægt mat er að ræða sem er háð óvissum þáttum, svo sem vaxtaþróendum, flökti og mati á sjóðsflæði.

c. Ákvörðun virðisrýrnunar fjáreigna

Niðurfærsluþörf fjáreigna sem færðar eru á afskrifuðu kostnaðarverði er metin. Mat stjórnenda á virðisrýrnun byggir á upplýsingum um vænt sjóðsflæði af viðkomandi eign. Við mat á væntu sjóðsflæði, meta stjórnendur fjárhagslega stöðu mótaðila og vænt virði undirliggjandi trygginga. Breytingar á forsendum geta haft áhrif á bókfært gangvirði fjármálagerninga.

Skýringar, frh.:

5. Starfspáttayfirlit

Starfspáttayfirlit er birt eftir eðli rekstrar og byggir það á skipulagi og innri upplýsingagjöf til lykilstjórnenda samstæðunnar. Annars vegar horfa stjórnendur á skiptingu í megin starfspætti en hins vegar er horft á skiptingu eftir flokkum tryggingagreina í skaðatryggingarekstri. Rekstrarafkoma starfspáttar, eignir og skuldir taka til liða sem heyra beint undir ákveðna starfspætti og til þeirra liða sem hægt er að skipta milli starfspátta á rökrænan hátt.

Fjárfestingatekjur af vátryggingarekstri eru reiknaðar af tjonaskuld viðkomandi greinar. Við útreikning er miðað við líftíma greinarinnar og ávöxtun ríkisskuldabréfa.

Rekstrarstarfspættir

Eftirfarandi þættir eru megin starfspættir í rekstri samstæðunnar:

* **Skaðatryggingar**

* **Líftryggingar**

* **Fjármálastarfsemi** - innifelur auk fjármálastarfseminnar rekstur dótturfélaganna Sjóvá Forvarnahúsið ehf., Keira1 ehf. og aðra starfsemi.

Árið 2015				
Rekstrarstarfspættir	Skaða- tryggingar	Líf- tryggingar	Fjármála- og önnur starfsemi	Samstæða
Iðgjöld ársins	12.651.170	1.424.897	0	14.076.067
Hluti endurtryggjenda í iðgjaldtekjum	(511.015)	(247.924)	0	(758.939)
Fjárfestingatekjur	731.462	19.405	3.872.294	4.623.161
Aðrar tekjur	16.525	35.387	0	51.912
Heildartekjur starfspátta	12.888.142	1.231.765	3.872.294	17.992.201
Tjón ársins	(10.819.906)	(419.493)	0	(11.239.399)
Hluti endurtryggjenda í tjónum ársins	564.093	79.790	0	643.883
Rekstrarkostnaður	(2.837.082)	(395.029)	(229.586)	(3.461.697)
Afskriftir og virðisrýmun óefnislegra eigna	(97.596)	(3.756)	(3.729.062)	(3.830.414)
Rekstrarafkoma starfspátta	(302.349)	493.277	(86.354)	104.574
Tekjuskattur				552.510
Hagnaður og heildarhagnaður ársins				657.084
Rekstrarfjármunir	616.654	0	0	616.654
Viðskiptavild	0	243.578	0	243.578
Óefnislegar eignir	80.519	3.435	0	83.954
Skatteign	11.365	854	0	12.219
Verðbréf	15.650.190	3.710.554	14.424.568	33.785.312
Endurtryggingaeignir	956.973	271.971	0	1.228.944
Viðskiptakröfur og aðrar kröfur	2.491.247	337.854	1.249.263	4.078.364
Handbært fé	68.388	191.207	1.125.883	1.385.478
Eignir samtals	19.875.336	4.759.453	16.799.714	41.434.503
Vátryggingaskuld	19.011.024	1.141.886	0	20.152.910
Aðrar skuldir	1.471.915	3.512.547	5.912	4.990.374
Skuldir samtals	20.482.939	4.654.433	5.912	25.143.284
Fjárfesting í rekstrarfjármunum	81.126	0	0	81.126

Skýringar, frh.:

5. Starfspáttayfirlit frh.

Árið 2014*	Skaða- tryggingar	Líf- tryggingar	Fjármála- og önnur starfsemi	Samstæða
Rekstrarstarfspættir				
Iðgjöld ársins	12.276.083	1.328.735	0	13.604.818
Hluti endurtryggjenda í iðgjaldatekjum	(539.112)	(240.168)	0	(779.280)
Fjárfestingatekjur	623.407	17.552	656.224	1.297.183
Aðrar tekjur	13.933	11.656	0	25.589
Heildartekjur starfspáttá	12.374.311	1.117.775	656.224	14.148.310
Tjón ársins	(8.911.942)	(442.278)	0	(9.354.220)
Hluti endurtryggjenda í tjónum ársins	277.341	145.060	0	422.401
Rekstrarkostnaður	(2.849.844)	(311.698)	(323.827)	(3.485.369)
Afskriftir og virðisrýmum óefnislegra eigna	(53.305)	(3.756)	(414.833)	(471.894)
Rekstrarafkoma starfspáttá	836.561	505.103	(82.436)	1.259.228
Tekjuskattur				(203.933)
Hagnaður og heildarhagnaður ársins				1.055.295
Rekstrarfjármunir	637.231	0	0	637.231
Viðskiptavild	0	243.578	0	243.578
Óefnislegar eignir	171.934	7.192	3.729.062	3.908.188
Verðbréf	17.758.418	3.607.781	12.580.105	33.946.304
Endurtryggingaeignir	554.112	255.957	0	810.069
Viðskiptakröfur og aðrar kröfur	2.147.426	301.318	1.228.304	3.677.048
Handbært fé	4.547	155.671	825.621	985.839
Eignir samtals	21.273.668	4.571.497	18.363.092	44.208.257
Vátryggingaskuld	17.845.131	1.041.970	0	18.887.101
Aðrar skuldir	1.901.278	3.416.420	24	5.317.722
Skuldir samtals	19.746.409	4.458.390	24	24.204.823
Fjárfesting í rekstrarfjármunum	34.014	0	0	34.014

*Samanburðarfjárhæðum vegna 2014 hefur verið breytt frá áður birtum ársreikningi 2014 í samræmi við skýringu nr.3.

Skýringar, frh.:

6. Tekjur og gjöld af skaðatryggingum

Skaðatryggingar félagsins greinast þannig:

Árið 2015

	Eigna- tryggingar	Sjó, flug & farm- tryggingar	Lögbundnar ökutækja- tryggingar	Frjálsar ökutækja- tryggingar
Bókfærð iðgjöld	3.056.946	726.002	4.785.514	2.229.886
Eigin iðgjöld	2.850.765	513.108	4.510.246	2.104.213
Eigin tjón	(1.942.873)	(554.987)	(4.244.438)	(1.990.818)
Rekstrarkostnaður	(652.506)	(154.965)	(1.021.469)	(475.970)
Fjármunatekjur og aðrar tekjur	172.031	40.856	269.307	125.488
Hagnaður (tap) af tryggingastarfsemi	427.417	(155.988)	(486.354)	(237.087)

	Ábyrgða- tryggingar	Slysa & sjúkra- tryggingar	Endur- tryggingar	Samtals
Bókfærð iðgjöld	791.580	1.701.608	0	13.291.536
Eigin iðgjöld	691.301	1.470.522	0	12.140.155
Eigin tjón	(437.870)	(1.220.994)	136.167	(10.255.813)
Rekstrarkostnaður	(168.963)	(363.208)	0	(2.837.082)
Fjármunatekjur og aðrar tekjur	44.547	95.759	0	747.987
Hagnaður (tap) af tryggingastarfsemi	129.015	(17.921)	136.167	(204.753)
Afskriftir óefnislegra eigna				(97.596)
Tap fyrir tekjuskatt				(302.349)

Á árinu 2015 var flokkun tryggingagreina breytt til samræmis við reglur Solvency II með þeim hætti að slysaþáttur fjölskyldutrygginga færðist úr eignatryggingum til slysa- & sjúkratrygginga. Bókfærð iðgjöld vegna þessara trygginga nema 301,7 millj. kr. á árinu 2015.

Árið 2014*

	Eigna- tryggingar	Sjó, flug & farm- tryggingar	Lögbundnar ökutækja- tryggingar	Frjálsar ökutækja- tryggingar
Bókfærð iðgjöld	3.382.896	688.751	4.584.683	2.103.117
Eigin iðgjöld	3.041.694	550.288	4.287.366	1.947.097
Eigin tjón	(1.603.202)	(239.565)	(3.816.856)	(1.718.864)
Rekstrarkostnaður	(747.620)	(152.214)	(1.013.215)	(464.789)
Fjármunatekjur og aðrar tekjur	167.198	34.041	226.596	103.946
Hagnaður (tap) af tryggingastarfsemi	858.070	192.550	(316.109)	(132.610)

	Ábyrgða- tryggingar	Slysa & sjúkra- tryggingar	Endur- tryggingar	Samtals
Bókfærð iðgjöld	802.629	1.333.142	0	12.895.218
Eigin iðgjöld	675.922	1.234.604	0	11.736.971
Eigin tjón	(341.506)	(912.103)	(2.505)	(8.634.601)
Rekstrarkostnaður	(177.381)	(294.625)	0	(2.849.844)
Fjármunatekjur og aðrar tekjur	39.670	65.890	0	637.340
Hagnaður (tap) af tryggingastarfsemi	196.705	93.766	(2.505)	889.866
Afskriftir óefnislegra eigna				(53.305)
Hagnaður fyrir tekjuskatt				836.561

*Samanburðarfjárhæðum vegna 2014 hefur verið breytt frá áður birtum ársreikningi 2014 í samræmi við skýringu nr.3.

Skýringar, frh.:

7. Eigin iðgjöld	2015	2014
Eigin iðgjöld greinast þannig:		
Bókfærð iðgjöld	14.789.509	14.278.935
Vildarafsláttur.....	(449.617)	(513.119)
Hluti endurtryggjenda	(778.569)	(739.940)
Breyting á iðgjaldaskuld	(263.825)	(160.998)
Breyting á hluta endurtryggjenda í iðgjaldaskuld	19.630	(39.340)
Eigin iðgjöld	<u>13.317.128</u>	<u>12.825.538</u>

8. Fjárfestingatekjur

Vaxtatekjur í rekstrarreikningi innifela vexti af fjáreignum sem metnar eru á afskrifuðu kostnaðarverði og arðgreiðslur. Gangvirðisbreytingar verðbréfa samanstanda af söluhagnaði verðbréfa, gangvirðisbreytingum og vaxtatekjum. Gengismunur samanstendur af gengisbreytingum eigna í erlendum gjaldmiðlum.

Fjárfestingatekjur greinast þannig:

Vaxtatekjur af handbæru fé	32.071	141.801
Vaxtatekjur af viðskiptakröfum	379.606	347.548
Fenginn arður	123.788	22.788
Gengismunur	(1.920)	(21.489)
Fjármunatekjur	533.545	490.648
Gangvirðisbreyting verðbréfa	4.089.616	806.535
Fjárfestingatekjur	<u>4.623.161</u>	<u>1.297.183</u>

9. Eigin tjón

Eigin tjón greinast þannig:

Bókfærð tjón	10.225.517	9.374.798
Hluti endurtryggjenda	(307.407)	(233.806)
Breyting á tjónaskuld *	1.013.881	(20.579)
Breyting á hluta endurtryggjenda í tjónaskuld *	(336.475)	(188.594)
Eigin tjón	<u>10.595.516</u>	<u>8.931.819</u>

*Samanburðarfjárhæðum vegna 2014 hefur verið breytt frá áður birtum ársreikningi 2014 í samræmi við skýringu nr.3.

10. Rekstrarkostnaður

Rekstrarkostnaður greinist þannig:

Laun og launategd gjöld	2.043.467	1.999.881
Sölu­kostnaður	332.009	325.158
Stjórnunarkostnaður	827.851	919.217
Rekstrarkostnaður fasteigna	170.733	154.331
Afskriftir rekstrarfjármuna	87.637	86.782
Rekstrarkostnaður	<u>3.461.697</u>	<u>3.485.369</u>

Skýringar, frh.:

11. Laun og launatengd gjöld	2015	2014
Laun og launatengd gjöld greinast þannig:		
Laun	1.535.771	1.487.101
Lífeyrisiðgjöld	162.119	154.258
Tryggingagjald	130.436	127.677
Fjársýsluskattur	95.778	92.519
Önnur launatengd gjöld	2.799	21.059
Annar starfsmannakostnaður	116.564	117.267
Laun og launatengd gjöld	<u>2.043.467</u>	<u>1.999.881</u>

Meðalfjöldi starfsmanna á árinu umreiknaður í heilsársstörf 178 183

12. Tekjuskattur	2015	2014
Tekjuskattur greinist þannig:		
Tekjuskattur til greiðslu	119.526	0
Frestaður tekjuskattur	(672.036)	203.933
Tekjuskattur samtals	<u>(552.510)</u>	<u>203.933</u>

Virkur tekjuskattur: **2015** **2014***
 Hagnaður fyrir tekjuskatt 104.574 1.259.228

Tekjuskattur samkvæmt
 gildandi skatthlutfalli 20,0% (20.915) 20,0% (251.846)
 Óskattskyldar tekjur tengdar hlutabréfum ..... (513,4%) 536.891 (3,8%) 46.076
 Aðrir liðir ..... (34,9%) 36.534 0,0% 1.837
 Virkur tekjuskattur ..... (528,3%) 552.510 16,2% (203.933)

*Samanburðarfjárhæðum vegna 2014 hefur verið breytt frá áður birtum ársreikningi 2014 í samræmi við skýringu nr.3.

13. Hagnaður á hlut

Hagnaður á hlut er reiknaður með því að deila í hagnað með meðaltalsfjölda hluta á árinu.

	2015	2014*
Hagnaður- og heildarhagnaður ársins	657.084	1.055.295
Meðalfjöldi hluta á árinu	1.562.437	1.592.521
Grunnhagnaður á hlut	0,42	0,66

Þynntur hagnaður á hlut er sá sami og grunnhagnaður á hlut þar sem félagið hefur hvorki gert kaupréttarsamninga eða breytanlega lánasamninga.

*Samanburðarfjárhæðum vegna 2014 hefur verið breytt frá áður birtum ársreikningi 2014 í samræmi við skýringu nr.3.

14. Rekstrarfjármunir

Rekstrarfjármunir greinast þannig:

	Fasteignir	Innréttingar, tæki og bifreiðar	Samtals
Heildarverð 1.1.2014	267.769	637.255	905.024
Viðbót á árinu	0	34.014	34.014
Selt á árinu	0	(10.358)	(10.358)
Heildarverð 31.12.2014	267.769	660.911	928.680
Viðbót á árinu	0	74.946	74.946
Selt á árinu	0	(26.283)	(26.283)
Heildarverð 31.12.2015	<u>267.769</u>	<u>709.574</u>	<u>977.343</u>

Skýringar, frh.:

14. Rekstrarfjármunir frh.:

	Fasteignir	Innréttingar, tæki og bifreiðar	Samtals
Afskrifað 1.1.2014	23.898	186.131	210.029
Afskrift færð út	0 (	5.362) (	5.362)
Afskrifað á árinu	6.469	80.313	86.782
Afskrifað samtals 31.12.2014	30.367	261.082	291.449
Afskrift færð út	0 (	18.397) (	18.397)
Afskrifað á árinu	6.469	81.168	87.637
Afskrifað samtals 31.12.2015	36.836	323.853	360.689
Bókfært verð 1.1.2014	243.871	451.124	694.995
Bókfært verð 31.12.2014	237.402	399.829	637.231
Bókfært verð 31.12.2015	230.933	385.721	616.654
Afskriftahlutföll	2 - 4%	15 - 33%	

Fasteignamat fasteigna í árslok 2015 nam 226 millj. kr.(2014: 218 millj. kr.). Vátryggingarverðmæti fasteigna nam 472 millj. kr. (2014: 444 millj. kr.).

15. Viðskiptavild

Virðisrýrnunarpróf fyrir fjárskapandi einingar sem fela í sér viðskiptavild:

Viðskiptavild samstæðunnar að fjárhæð 244 millj. kr. er vegna kaupa á líftryggingarekstri hennar.

Í árslok 2015 var framkvæmt árlegt virðisrýrnunarpróf á viðskiptavildinni sem miðast við samþykktar rekstrarátlanir og afvaxtað framtíðarsjóðstreymi. Niðurstaða þess var sú að endurheimtanlegt virði er umtalsvert yfir bókfærðu verði.

16. Óefnislegar eignir

Óefnislegar eignir og afskriftir þeirra greinast þannig:

	Hugbúnaður	Viðskipta- sambönd	Samtals
Heildarverð 1.1. 2014	834.774	5.432.000	6.266.774
Viðbót á árinu	11.309	0	11.309
Heildarverð 31.12.2014	846.083	5.432.000	6.278.083
Viðbót á árinu	6.180	0	6.180
Heildarverð 31.12.2015	852.263	5.432.000	6.284.263
Afskrifað alls 1.1.2014	(358.935)	(1.539.066)	(1.898.001)
Afskrifað á árinu	(109.761)	(362.133)	(471.894)
Afskrifað alls 31.12.2014	(468.696)	(1.901.199)	(2.369.895)
Afskrifað á árinu	(299.613)	(3.530.801)	(3.830.414)
Afskrifað alls 31.12.2015	(768.309)	(5.432.000)	(6.200.309)
Bókfært verð 1.1. 2014	475.839	3.892.934	4.368.773
Bókfært verð 31.12. 2014	377.387	3.530.801	3.908.188
Bókfært verð 31.12. 2015	83.954	0	83.954
Afskriftahlutföll	20%-100%	100%	

Skýringar, frh.:

17. Fjáreignir

Eftirfarandi tafla sýnir flokkun fjáreigna ásamt gangvirði þeirra:

2015

	Fjáreignir á gangvirði	Lán og kröfur	Samtals	Gangvirði
Verðbréf	33.785.312	0	33.785.312	33.785.312
Endurtryggingaeignir	0	157.906	157.906	157.906
Viðskiptakröfur og aðrar kröfur	0	3.803.790	3.803.790	3.803.790
Handbært fé	0	1.385.478	1.385.478	1.385.478
Fjáreignir samtals	33.785.312	5.347.174	39.132.486	39.132.486

2014

Verðbréf	33.946.304	0	33.946.304	33.946.304
Endurtryggingaeignir	0	95.138	95.138	95.138
Viðskiptakröfur og aðrar kröfur	0	3.437.062	3.437.062	3.437.062
Handbært fé	0	985.839	985.839	985.839
Fjáreignir samtals	33.946.304	4.518.039	38.464.343	38.464.343

Það er álit stjórnenda samstæðunnar að bókfært verð fjáreigna sem flokkast sem lán og kröfur endurspeglir gangvirði þeirra.

Taflan hér á eftir sýnir fjáreignir færðar á gangvirði eftir verðmatsaðferð:

	Stig 1	Stig 2	Stig 3	Samtals
2015				
Fjáreignir á gangvirði	18.751.376	13.132.096	1.901.840	33.785.312
2014				
Fjáreignir á gangvirði	22.475.091	9.911.586	1.559.627	33.946.304

Engar fjáreignir voru færðar á milli stiga á árinu 2015.

Í Stig 2 eru færðir verðbréfasjóðir og fjáreignir þar sem ekki er virkur markaður. Matið á eignunum ákvarðast af nýlegum viðskiptum ótengdra aðila eða kaupþilboðum frá ótengdum aðilum. Einnig er stuðst við gangvirði annarra sambærilegra fjáreigna. Gengi á sjóðum er reiknað út frá gengi undirliggjandi eigna.

Við mat á fjárfestingum sem falla undir stig 3 eru meðal annars notuð gögn eins og verðmat frá rekstraraðilum fjárfestinga- og fagfjárfestasjóða.

	Stig 3
Staða 1.1.2015	1.559.627
Keypt	458.550
Selt/afborganir	(325.012)
Matsbreyting	208.675
Staða 31.12.2015	1.901.840

Fjáreignir í stigi 3 samanstanda af óskráðum hlutabréfum sem eru færð á kaupverði, óskráðu skuldabréfi sem er færð á kaupkröfu og sjóðum með óskráðar eignir sem eru færðar á gengi sem er reiknað af umsýjaraðila sjóðanna.

Skýringar, frh.:

18. Verðbréf

Verðbréf á gangvirði greinast þannig:	2015	2014
Skuldabréf:		
Ríkistryggð verðbréf	11.522.284	12.846.770
Önnur skuldabréf	6.536.025	8.092.364
Skuldabréf samtals	18.058.309	20.939.134
Hlutdeildarskírteini:		
Skuldabréfasjóðir með ríkistryggðum verðbréfum	1.251.838	2.218.145
Aðrir skuldabréfasjóðir	1.067.585	786.395
Hlutdeildarsjóðir þar sem líftryggingatakar bera fjárfestingaráhættu	3.321.205	3.119.586
Hlutdeildarskírteini samtals	5.640.628	6.124.126
Hlutabréf:		
Skráð í kauphöll	7.559.269	3.985.791
Óskráð	1.080.585	1.100.574
Hlutabréf samtals	8.639.854	5.086.365
Önnur verðbréf:		
Fasteignafélög	395.463	372.699
Bundin innlán	1.051.058	1.423.980
	1.446.521	1.796.679
Verðbréf samtals	33.785.312	33.946.304

19. Endurtryggingaeygnir

Endurtryggingaeygnir greinast þannig:	2015	2014*
Hluti endurtryggjenda í váttryggingaskuld:		
Iðgjaldaskuld	143.545	123.915
Tjónaskuld	927.493	591.016
Hluti endurtryggjenda í váttryggingaskuld samtals	1.071.038	714.931
Krafa á endurtryggjendur	157.906	95.138
Endurtryggingaeygnir samtals	1.228.944	810.069

*Samanburðarfjárhæðum vegna 2014 hefur verið breytt frá áður birtum ársreikningi 2014 í samræmi við skýringu nr.3.

20. Viðskiptakröfur og aðrar kröfur

Viðskiptakröfur og aðrar kröfur greinast þannig:	2015	2014
Viðskiptakröfur tengdar váttryggingastarfsemi	4.010.091	3.687.171
Útlán tengd váttryggingastarfsemi	22.512	63.765
Afdreginn fjármagnstekjuskattur	274.574	239.985
Aðrar kröfur	223.805	164.418
Virðisrýrnun viðskiptakrafna	(452.618)	(478.292)
Viðskiptakröfur og aðrar kröfur samtals	4.078.364	3.677.047

Skýringar, frh.:

21. Eigið fé

Hlutfé

Heildarhlutfé félagsins samkvæmt samþykktum þess er 1.593 millj. kr. í árslok 2015. Allt hlutfé er greitt að fullu. Eitt atkvæði fylgir hverjum einnar krónu hlut í félaginu. Félagið á eigin hlutabréf að nafnverði 30,1 millj. kr. sem færð eru til lækkunar á eigin fé.

Arðgreiðslur

Arðgreiðslur til hluthafa eru færðar til lækkunar á eigin fé þegar þær hafa verið samþykktar á aðalfundi. Samkvæmt lögum um hlutfélög nr. 2/1995 má úthluta sem arði hagnaði samkvæmt samþykktum ársreikningi síðasta árs, yfirfærðum hagnaði frá fyrri árum og frjálsum sjóðum. Hins vegar takmarkar gjaldþolsákvæði þær hámarksfjárhæðir sem félagið getur greitt sem arð til hluthafa sinna.

Yfirverð

Yfirverðsreikningur hlutfjár sýnir það sem hluthafar félagsins hafa greitt umfram nafnverð hlutfjár sem félagið hefur selt. Samkvæmt lögum um hlutfélög skal félagið binda 25% af nafnverði hlutfjár í lögbundinn varasjóð, sem ekki má nota til að greiða hluthöfum arð. Yfirverði umfram 25% af nafnverði hlutfjár getur félagið ráðstafað.

Óráðstafað eigið fé

Óráðstafað eigið fé er uppsafnaður hagnaður eða tap vegna starfsemi félagsins að frádregnum arðgreiðslum og framlögum í lögbundinn varasjóð.

22. Gjaldþol

Lágmarksgjaldþol félagsins sem er reiknað samkvæmt 32. gr. laga um váttryggingastarfsemi nr. 56/2010 nam í árslok 2015 2.303 millj. kr. (2014: 2.266 millj. kr.) og reiknað gjaldþol (sbr. 31. gr.) 12.964 millj. kr. (2014: 11.854 millj. kr.) eftir arðgreiðslu.

Mismunur á reiknuðu gjaldþoli og bókfærðu eigin fé greinist þannig:

	2015	2014*
Eigið fé samkvæmt efnahagsreikningi	16.291.219	20.003.434
Viðskiptavild	(243.578)	(243.578)
Óefnislegar eignir	(83.954)	(3.908.188)
Arðgreiðsla	(3.000.000)	(3.997.228)
Reiknað gjaldþol eftir arðgreiðslu	12.963.687	11.854.440

Aðlagð gjaldþol samstæðunnar (sbr. 31. gr. laga nr. 56/2010) er 12.222 millj. kr. (2014: 8.948 millj. kr.) og lágmarksfjárhæð aðlagðs gjaldþols er 3.041 millj. kr. (2014: 2.975 millj. kr.) eftir arðgreiðslu.

Gjaldþolshlutfall móðurfélags.....	5,63	4,27
Aðlagð gjaldþolshlutfall samstæðunnar.....	4,02	3,01

*Samanburðarfjárhæðum vegna 2014 hefur verið breytt frá áður birtum ársreikningi 2014 í samræmi við skýringu nr.3.

Gjaldþolshlutfall(SCR) í samræmi við matsreglur Solvency II í árslok 2015 fyrir arðgreiðslu greinist þannig:

	2015
Eiginfjárgrunnur	15.963.687
Váttryggingaráhætta	7.608.750
Markaðsáhætta	5.134.965
Mótaðilaáhætta	1.247.100
Fjölþættingaáhrif	(4.537.601)
Rekstraráhætta	542.570
Aðlögun vegna frestaðra skatta	(1.430.000)
Eiginfjárfkrafa samtals	8.565.784
Gjaldþolshlutfall (SCR)	1,86

Skýringar, frh.:

23. Vátryggingaskuld

Vátryggingaskuld greinist þannig:	2015	2014*
Vátryggingaskuld (heild):		
Tjónaskuld	14.494.708	13.480.827
Vildarafsláttur	496.889	508.786
Iðgjaldaskuld	5.161.313	4.897.488
Vátryggingaskuld samtals	20.152.910	18.887.101
Hluti endurtryggjenda:		
Tjónaskuld	927.493	591.016
Iðgjaldaskuld	143.545	123.915
Hluti endurtryggjenda samtals	1.071.038	714.931
Eigin vátryggingaskuld:		
Tjónaskuld	13.567.215	12.889.811
Vildarafsláttur	496.889	508.786
Iðgjaldaskuld	5.017.768	4.773.573
Eigin vátryggingaskuld samtals	19.081.872	18.172.170

Áætlun vegna tilkynntra tjóna, tjónakostnaðar og kostnaðar vegna orðinna en ótilkynntra tjóna er skuldfærð að frádregnu væntanlegu hrakvirði tjónamuna. Heildarfjárhæð hrakvirðis í árslok 2015 og 2014 er óverulegt.

Tjónaskuld er mat á fjárhagslegri skuldbindingu sem hvílir á samstæðunni vegna ógreiddra tjóna í heild sinni, það er tilkynntra tjóna og orðinna en ótilkynntra tjóna í árslok.

Þróun vátryggingaskuldar á árinu greinist þannig:

2015	Heild	Hlutdeild endurtryggjenda	Í eigin hlut
Tjónaskuld:			
Tjónaskuld í upphafi árs	13.480.827	(591.016)	12.889.811
Greidd tjón á árinu vegna eldri ára	(4.637.808)	147.079	(4.490.729)
Breyting tjónaskuldar vegna tjóna ársins	5.657.498	(527.431)	5.130.067
Breyting tjónaskuldar vegna tjóna fyrri ára	(5.809)	43.875	38.066
Tjónaskuld í árslok	14.494.708	(927.493)	13.567.215
Iðgjaldaskuld:			
Iðgjaldaskuld í upphafi árs	4.897.488	(123.915)	4.773.573
Breyting á árinu	263.825	(19.630)	244.195
Iðgjaldaskuld í árslok	5.161.313	(143.545)	5.017.768

Skýringar, frh.:

23. Vátryggingaskuld, frh.:

2014*	Heild	Hlutdeild endur- tryggjenda	Í eigin hlut
Tjónaskuld:			
Tjónaskuld í upphafi árs	13.501.406	(402.422)	13.098.984
Greidd tjón á árinu vegna eldri ára	(4.882.050)	123.877	(4.758.173)
Breyting tjónaskuldar vegna tjóna ársins	4.764.562	(323.356)	4.441.206
Breyting tjónaskuldar vegna tjóna fyrri ára	96.910	10.885	107.795
Tjónaskuld í árslok	<u>13.480.827</u>	<u>(591.016)</u>	<u>12.889.811</u>
 Löggjaldaskuld:			
Löggjaldaskuld í upphafi árs	4.736.489	(163.254)	4.573.235
Breyting á árinu	160.999	39.339	200.338
Löggjaldaskuld í árslok	<u>4.897.488</u>	<u>(123.915)</u>	<u>4.773.573</u>

Þróun tjónaskuldar á árinu 2015, tjón ársins:

	Heild	Hlutdeild endur- tryggjenda	Í eigin hlut
Greitt vegna tjóna sem urðu á árinu	5.587.710	(160.327)	5.427.383
Tjónaskuld vegna tjóna sem urðu á árinu	5.657.498	(527.431)	5.130.067
Breyting tjónaskuldar vegna tjóna fyrri ára	(5.809)	43.875	38.066
Tjón ársins	<u>11.239.399</u>	<u>(643.883)</u>	<u>10.595.516</u>
 Heildartjónagreiðslur ársins greinast þannig:			
Greitt vegna tjónsatburða sem urðu á árinu	5.587.710	(160.328)	5.427.382
Greitt vegna tjónsatburða fyrri ára	4.637.808	(147.079)	4.490.729
Bókfærð tjón	<u>10.225.517</u>	<u>(307.407)</u>	<u>9.918.110</u>

Þróun tjónaskuldar á árinu 2014, tjón ársins:

	Heild	Hlutdeild endur- tryggjenda	Í eigin hlut
Greitt vegna tjóna sem urðu á árinu	4.492.748	(109.930)	4.382.818
Tjónaskuld vegna tjóna sem urðu á árinu	4.764.562	(323.356)	4.441.206
Breyting tjónaskuldar vegna tjóna fyrri ára	96.910	10.885	107.795
Tjón ársins	<u>9.354.220</u>	<u>(422.401)</u>	<u>8.931.819</u>
 Heildartjónagreiðslur ársins greinast þannig:			
Greitt vegna tjónsatburða sem urðu á árinu	4.492.748	(109.929)	4.382.819
Greitt vegna tjónsatburða fyrri ára	4.882.050	(123.877)	4.758.173
Bókfærð tjón	<u>9.374.798</u>	<u>(233.806)</u>	<u>9.140.992</u>

*Samanburðarfjárhæðum vegna 2014 hefur verið breytt frá áður birtum ársreikningi 2014 í samræmi við skýringu nr.3.

Skýringar, frh.:

23. Vátryggingaskuld, frh.:

Samstæðan notar tölfræðiaðferðir við að áætla endanlegan kostnað vegna orðinna tjóna. Áhætta tengd skaðatryggingum og þá sérstaklega slysatryggingum er háð mörgum þáttum.

Tjónaskuld vegna tilkynntra tjóna er áætlun fyrir þeim tjónum sem tilkynnt hafa verið til félagsins að frádregnu því sem þegar hefur verið greitt vegna þessara tjóna. Starfsfólk tjónasviðs vinnur áætlun fyrir hvert tjón miðað við þá vitneskju sem fyrir hendi er um tjónsatvik þegar tjón er tilkynnt og eru breytingar gerðar þegar nýjar upplýsingar berast um einstök tjón. Reglulega fer fram endurmat á tjónsáætlunum. Ef ekki eru fyrirbyggjandi betri upplýsingar er meðaltjónsfjárhæð í viðkomandi vátryggingagrein notuð.

Í viðauka á bls. 40 má sjá þróun tjónaskuldar í skaðatryggingum hjá samstæðunni og forvera hennar á undanliðnum tíu árum og stöðu hennar í árslok 2015.

Við ársuppgjör 2015 tók samstæðan upp nýjar aðferðir við mat á tjónaskuld sem byggir á matsreglum samkvæmt Solvency II gjaldþolsreglum. Aðferðin byggir á því að meta vænt gildi eða meðaltal (líkindafræðilegt vegið meðaltal) á núvirtu greiðsluflæði fyrir núverandi skuldbindingar, dreift yfir uppgjörstímabil samningsins. Við útreikning á vænta gildinu er tekið tillit til markaðs- og tryggingafræðilegra upplýsinga sem eru fánlegar á þeim tíma sem matið á sér stað. Við útreikning á tjónaskuld er safninu skipt upp í einsleita áhættuhópa (e. homogenous risk groups) og tjónskuldin metin fyrir hvern hóp fyrir sig. Vænt gildi tjónaskuldarinnar er kallað besta mat (e. best estimate).

Til viðbótar við besta mat tjónaskuldar er reiknað út áhættuálag (e. risk margin) en sú upphæð stendur fyrir áætlaðan viðbótarkostnað sem utanaðkomandi aðili þyrfti að taka á sig við yfirtöku á vátryggingaskuldbindingum félagsins.

Iðgjaldaskuld í efnahagsreikningi er sá hluti iðgjalda vegna tekinnar vátryggingaáhættu sem tilheyrir næsta reikningsári, að teknu tilliti til niðurfellingar iðgjalda.

24. Skatteign (tekjuskattsskuldbinding)

Skatteign (tekjuskattsskuldbinding) greinist þannig:

	2015	2014*
Tekjuskattsskuldbinding 1.1.	(883.944)	(139.439)
Áhrif breytinga á reikningsskilaaðferð	0	(541.723)
Tekjuskattur ársins	552.510	(203.933)
Leiðrétting fyrra árs	0	1.151
Skattur til greiðslu	343.653	0
Skatteign (tekjuskattsskuldbinding) 31.12.	12.219	(883.944)

Tekjuskattsskuldbinding greinist á eftirtalda liði:

Rekstrarfjármunir	(39.630)	(139.171)
Óefnislegar eignir	0	(706.160)
Viðskiptakröfur	49.186	95.658
Aðrir efnahagsliðir	2.663	(134.271)
Tekjuskattsskuldbinding 31.12.	12.219	(883.944)

*Samanburðarfjárhæðum vegna 2014 hefur verið breytt frá áður birtum ársreikningi 2014 í samræmi við skýringu nr.3.

25. Viðskiptaskuldir og aðrar skammtímaskuldir

Viðskiptaskuldir og aðrar skuldir greinast þannig:

Viðskiptaskuldir	1.206.928	1.253.780
Skuldir vegna endurtrygginga	118.588	60.411
Viðskiptaskuldir og aðrar skammtímaskuldir samtals	1.325.516	1.314.191

Skýringar, frh.:

Áhættustýring

26. Yfirlit

Eftirfarandi áhætta fylgja starfsemi samstæðunnar:

- **vátryggingaáhætta**
- **mótaðilaáhætta**
- **lausafjáraáhætta**
- **markaðsáhætta**
- **gjaldmiðlaáhætta**
- **rekstraráhætta**
- **eiginfjáraáhætta**

Í þessum skýringum er gerð grein fyrir þeim áhættuþáttum sem samstæðan býr við vegna ofangreindra áhætta, markmiðum, stefnu og aðferðum samstæðunnar við áhættumat og áhættustjórnun og eiginfjárstýringu hennar.

Markmið samstæðunnar með áhættustýringu er að greina þá áhættu sem hún býr við, setja viðmið um áhættutöku og hafa eftirlit með henni. Áhættustefna samstæðunnar, áhættumælikvarðar og aðferðir eru yfirfarnar reglulega til að greina breytingar á markaði og starfsemi samstæðunnar. Með starfsþjálfun leggur félagið grunn að öguðu eftirliti þar sem allir starfsmenn eru meðvitaðir um hlutverk sitt og skyldur.

Stjórn félagsins ákvarðar hvernig eignum hennar skuli dreift til þess að hún nái fjárfestingarmarkmiðum sínum. Frávik frá ákvarðaðri dreifingu eigna og samsetning eignasafnsins eru stöðugt yfirfarin af starfsmönnum samstæðunnar.

Starfsmenn samstæðunnar hafa unnið að innleiðingu nýrrar tilskipunar, Solvency II tilskipunarinnar, útreikningi á Solvency II gjaldþolskröfu og framkvæmt eigið áhættu- og gjaldþolsmat (ORSA) í samvinnu við stjórn. Í eigin áhættu og gjaldþolsmati (ORSA) eru tilgreindar helstu áhættur sem félagið stendur frammi fyrir en eru ekki hluti af staðlaðri formúlu útreiknings á gjaldþolskröfum skv. Solvency II. Árlega er skýrsla um eigið áhættu- og gjaldþolsmat send Fjármálaeftirlitinu til umsagnar.

27. Vátryggingaáhætta

Áhættan sem felst í hverjum vátryggingasamningi samanstendur af áhættu á að vátryggður atburður eigi sér stað og óvissu um endanlega tjónsfjárhæð.

Fyrir vátryggingasamninga þar sem líkindareikningi er beitt við verðmat og ráðstöfun stendur samstæðan frammi fyrir þeirri megináhættu að tjónsfjárhæðir verði að meðaltali hærrí en áætlað var, alvarleiki þeirra eða tíðni verði meiri eða stórtjón fleiri en ráð var fyrir gert. Vátryggðir atburðir eru ófyrirséðir og rauntíðni og endanlegar fjárhæðir tjóna geta verið frábrugðnar áætlunum sem reiknaðar eru á grundvelli tölfræðilegra aðferða.

Samstæðan hefur mótað stefnu varðandi gerð vátryggingasamninga þar sem lögð er áhersla á fjölbreytileika samþykkrar vátryggingaáhættu og að hver og einn flokkur feli í sér fleiri áhættuflokka til að draga úr óvissu áætlaðrar niðurstöðu og umfangi áhættu.

Samstæðan stendur frammi fyrir fjárhagslegri áhættu vegna fjáreigna sinna, endurtryggingaeigna og vátryggingaskuldar. Megin fjárhagsleg áhætta samstæðunnar er að fjáreignir nægi ekki fyrir skuldbindingum vegna vátryggingasamninga hennar og tengist því ýmis markaðsáhætta vátryggingaáhættunni.

Eignastýringaráhætta

Samstæðan jafnar vátryggingaskuld sína með safni verðbréfa og fjáreigna sem háðar eru markaðsáhættu.

Verðbréf færð á gangvirði gegnum rekstarreikning:	2015	2014*
Verðbréf skráð í Nasdaq Iceland	25.227.708	24.434.180
Sjóðir með skráðum verðbréfum	3.356.777	2.930.971
Óskráð verðbréf	1.879.622	3.461.567
Verðbréf samtals	30.464.107	30.826.718
Krafa á endurtryggjendur	157.906	95.138
Viðskiptakröfur og aðrar kröfur	3.803.790	3.437.062
Handbært fé	1.385.478	985.839
Samtals	35.653.375	35.344.757
Eigin vátryggingaskuld	19.081.872	18.172.170

Skýringar, frh.:

27. Vátryggingaáhætta, frh.

Verðbréf eru sett fram án verðbréfa tengdum þeim líftryggingarsamningum þar sem fjárfestingaráhættan er borin af vátryggingataka að fjárhæð 3.321 millj.kr.í árslok 2015.

Samstæðan jafnar sjóðsflæði af eignum og skuldum í safni sínu með því að áætla meðallíftíma þeirra.

Meðallengd vátryggingaskuldbindinga er reiknuð með núvirtu greiðsluflæði vátryggingaskuldbindinga. Þeir þættir sem hafa áhrif á meðallengdina eru tímasetningar og upphæðir greiðsluflæðis vátryggingaskuldar og vaxtaferill notaður til núvirðingar. Aukinn hlutfallslegur tjónaþungi á nýlegum tjónsárum getur lækkað meðallengdina sem og hækkun á markaðsvöxtum. Aukinn hlutfallslegur tjónagreiðsluþungi á seinni tjónsárum getur aukið meðallengdina sem og lækkun á markaðsvöxtum.

	2015	2014*
Eignatryggingar	1,1	1,0
Sjó-, flug- og farmtryggingar	0,6	0,5
Lögb.ökutækjetryggingar	1,7	1,7
Frjálsar ökutækjetryggingar	0,6	0,7
Ábyrgðatryggingar	2,7	2,9
Slysa-og sjúkratryggingar	1,8	1,7
Frumtryggingar samtals	1,8	1,8
Líftryggingar	1,4	1,4

*Samanburðarfjárhæðum vegna 2014 hefur verið breytt frá áður birtum ársreikningi 2014 í samræmi við skýringu nr.3.

Eftirfarandi töflur sýna áætlað sjóðsflæði, án vaxta, vegna þeirra eigna og skulda sem tilheyra vátryggingasamningum samstæðunnar í árslok:

	Bókfært verð	Áætlað sjóðsflæði				
		0-1 ár	1-2 ár	2-3 ár	3-4 ár	≥4 ár
2015						
Fjáreignir, tengdar vátryggingasamningum						
Verðbréf færð á gangvirði gegnum rekstrarreikning:						
Verðbréf skráð á						
Nasdaq Iceland	25.227.708	4.342.428	1.726.194	752.467	3.449.277	14.957.343
Sjóðir með skráðum						
bréfum	3.356.777	0	0	0	116.211	3.240.566
Óskráð verðbréf	1.879.622	300.259	0	103.314	0	1.476.048
Verðbréf samtals	30.464.107	4.642.687	1.726.194	855.781	3.565.488	19.673.957
Krafa á endurtr.	157.906	157.906	0	0	0	0
Viðskiptakröfur	3.803.790	3.803.790	0	0	0	0
Handbært fé	1.385.478	1.385.478	0	0	0	0
Samtals	35.811.281	9.989.861	1.726.194	855.781	3.565.488	19.673.957
Eigin iðgjaldaskuld	5.017.768	5.017.768	0	0	0	0
Eigin tjónaskuld	14.064.104	6.121.441	3.700.103	1.861.197	980.639	1.400.724
Mism. í sjóðsflæði	16.729.409	(1.149.348)	(1.973.909)	(1.005.416)	2.584.849	18.273.233

Skýringar, frh.:

27. Vátryggingaáhætta, frh.:

	Bókfært verð	Áætlað sjóðsflæði				
		0-1 ár	1-2 ár	2-3 ár	3-4 ár	≥ 4 ár
2014*						
Fjáreignir, tengdar vátryggingasamningum						
Verðbréf færð á gangvirði gegnum rekstrarreikning:						
Verðbréf skráð á						
Nasdaq Iceland	24.434.181	6.926.525	1.766.490	510.066	1.036.924	14.194.176
Sjóðir með skráðum						
bréfum	2.930.971	2.930.971	0	0	0	0
Óskráð verðbréf	3.461.566	2.431.200	1.030.366	0	0	0
Verðbréf samtals	30.826.718	12.288.696	2.796.856	510.066	1.036.924	14.194.176
Krafa á endurtr.	95.138	95.138	0	0	0	0
Viðskiptakröfur	3.437.062	3.437.062	0	0	0	0
Handbært fé	985.839	985.839	0	0	0	0
Samtals	35.344.757	16.806.735	2.796.856	510.066	1.036.924	14.194.176
Eigin iðgjaldaskuld	4.773.573	4.773.573	0	0	0	0
Eigin tjónaskuld	13.398.597	5.857.393	3.315.341	1.744.071	923.098	1.558.694
Mism. í sjóðsflæði	17.172.587	6.175.769	(518.485)	(1.234.005)	113.826	12.635.482

Taflan hér að neðan sýnir skiptingu vátryggingaskuldar eftir tryggingategundum:

	31.12.2015			31.12.2014*		
	Heild	Hlutdeild endur- tryggjenda	Í eigin hlut	Heild	Hlutdeild endur- tryggjenda	Í eigin hlut
Eignatryggingar	2.646.811	(452.895)	2.193.916	2.473.644	(237.388)	2.236.256
Sjó-, flug- og farmt.	480.866	(212.928)	267.938	245.809	(53.702)	192.107
Lögb.ökutækjatr.	9.376.057	0	9.376.057	8.879.508	0	8.879.508
Frjálsar ökutækjatr.	1.281.917	0	1.281.917	1.250.741	0	1.250.741
Ábyrgðatryggingar	1.922.882	(131.180)	1.791.702	1.982.158	(160.553)	1.821.605
Slysa-og sjúkratr.	3.199.368	(4.196)	3.195.172	2.800.430	(7.329)	2.793.101
Endurtryggingar	75.594	0	75.594	184.822	0	184.822
Líftryggingar	1.169.415	(269.839)	899.576	1.069.990	(255.959)	814.031
Samtals	20.152.910	(1.071.038)	19.081.872	18.887.101	(714.931)	18.172.170

*Samanburðarfjárhæðum vegna 2014 hefur verið breytt frá áður birtum ársreikningi 2014 í samræmi við skýringu nr.3.

Helstu forsendur við mat á vátryggingaskuld

Mat á vátryggingaskuld og þær forsendur sem notaðar eru byggja á mati stjórnenda. Þær byggja á reynslu, því að þróun tjóna til framtíðar fylgi svipuðu mynstri og í fortíðinni, innri upplýsingum, ytri markaðsupplýsingum og væntingum og öðrum útgefnum upplýsingum. Þetta hefur í för með sér mat tengt meðaltjónakostnaði, verðbólgu og tjónatíðni fyrir hvert tjónsár. Forsendur eru endurskoðaðar reglulega í þeim tilgangi að tryggja raunhæft og sannjarnt mat.

Skýringar, frh.:

27. Vátryggingaáhætta, frh.:

Afkoma samstæðunnar er næm fyrir eftirfarandi þáttum og sýnir taflan áhrif á afkomu samstæðunnar eftir skatta.

	Forsendu- breytingar	2015	2014
Tjónatiðni	+/- 1%	990.024	816.000
Meðaltjón	+/- 1%	97.965	81.000
Óf-/vanmat tjónaskuldar í langtímagreinum	+/- 10%	887.204	1.006.000
Iðgjöld	+/- 1%	112.609	109.000

Endurtryggingaráhætta

Samstæðan stýrir vátryggingaáhættu sinni meðal annars með gerð endurtryggingasamninga, þar sem hluti af áhættutöku er færður yfir til endurtryggjenda. Endurtryggingaáhætta felst í því að endurtryggjendur greiði ekki sinn hlut í tjónum. Oft tekur langan tíma að gera upp tjón. Á þeim tíma getur fjárhagsleg staða endurtryggjanda breyst á þann hátt að hann verði ófær um að standa við skuldbindingar sínar. Félagið hefur sett sér stefnu um endurtryggjendur, þar sem fram kemur að endurtryggjendur félagsins skuli hafa að lágmarki matseinkunnina A- frá Standard & Poor's. Með þessu er leitast við við draga úr hættu á að endurtryggjendur greiði ekki sinn hlut í tjónsatburðum. Eftirfarandi tafla sýnir skiptingu iðgjalda til endurtryggjenda í sjálfvirkum endurtryggingasamningum miðað við flokkun S&P fyrir árið 2015 og áætlun um skiptingu fyrir árið 2016.

	2016	2015
AA-	73,4%	72,2%
A+	23,4%	24,6%
A	0,0%	1,2%
A-	3,2%	2,0%
Samtals	100,0%	100,0%

Vaxtaáhætta

Stærsti hluti fjáreigna samstæðunnar er vaxtaberandi. Næmnigreining fyrir vaxtaáhættu sýnir hvernig breytingar á gangvirði verðbréfa sveiflast vegna breytinga á markaðsvöxtum á reikningsskiladegi. Fyrir fjáreignir og vátryggingasamninga tengist næmnigreiningin aðeins því fyrrnefnda þar sem bókfært verð vátryggingasamninga er ekki næmt fyrir breytingum á markaðsáhættu. Laust handbært fé samstæðunnar er fjárfest í skammtímaverðbréfum til skemmri tíma en eins mánaðar.

Stjórnendur samstæðunnar framkvæma næmnigreiningu á skráðum vaxtabreytingum á mánaðarfresti með því að meta áætlaðar breytingar í eignasöfnum miðað við hreyfingar um 100 punkta í öllum ávöxtunarkerfum fjáreigna og fjárskulda. Þessi næmnigreining sýnir heildarnæmi samstæðunnar fyrir vaxtabreytingum.

Hækkun ávöxtunarkröfu um 100 punkta í árslok hefði leitt til 530 millj. kr. minni hagnaðar fyrir skatta á árinu 2015 (2014: 928 millj. kr. minni hagnaður). Lækkun ávöxtunarkröfu um 100 punkta í árslok hefði leitt til 564 millj. kr. meiri hagnaðar fyrir skatta á árinu 2015 (2014:1.030 millj. kr. meiri hagnaður).

Verðáhætta

Næmnigreining fyrir verðáhættu sýnir hvernig breytingar á gangvirði verðbréfa sveiflast vegna breytinga á markaðsverði, hvort sem verðbreytingarnar eru vegna einstakra fjárfestinga, útgefanda verðbréfa eða allra þátta sem hafa áhrif á alla fjármálagæringa sem viðskipti eru með á markaði.

Vegna þess að meirihluti fjáreigna samstæðunnar er bókfærður á gangvirði og gangvirðisbreytingarnar færðar í rekstrarreikning, munu allar breytingar á aðstæðum á markaði hafa áhrif á fjárfestingatekjur samstæðunnar.

Skýringar, frh.:

Gjaldmiðlaáhætta

Félög samstæðunnar fjárfesta í fjármálagerningum og gera samninga í öðrum gjaldmiðlum en starfrækslugjaldmiðli þeirra. Þar af leiðandi stendur samstæðan frammi fyrir hættu á því að gengi gjaldmiðils hennar miðað við aðra gjaldmiðla breytist á þann hátt að það hafi óhagstæð áhrif á virði þess hluta eigna eða skulda samstæðunnar sem eru í öðrum gjaldmiðlum en íslenskum krónum.

28. Mótaðilaáhætta

Mótaðilaáhætta er hættan á fjárhagslegu tapi ef viðskiptamaður eða mótaðili í fjármálagerningi getur ekki staðið við umsamdar skuldbindingar sínar við samstæðuna. Stjórnendur samstæðunnar reyna að lágmarka þennan áhættuþátt með því að ganga eingöngu til samninga við traustar og vel þekktar stofnanir, auk þess að fylgjast reglulega og náið með mótaðilaáhöttu.

Ítarlega er fylgst með vanskilum á iðgjöldum og tapsáhætta yfirfarin reglulega með mati á stöðu einstakra viðskiptamanna. Viðskiptamenn í vanskilum eru flokkaðir sem áhættusamir og geta ekki átt í frekari viðskiptum við samstæðuna fyrr en þeir hafa greitt niður skuldir sínar.

Bókfært verð fjáreigna sýnir hámarks mótaðilaáhætta. Hámarks mótaðilaáhætta á uppgjörstigi greinist þannig:

	2015	2014
Verðbréf	30.464.107	30.826.718
Endurtryggingakröfur	157.906	95.138
Viðskiptakröfur og aðrar kröfur	4.078.364	3.677.047
Handbært fé	1.385.478	985.839
Fjáreignir samtals	<u>36.085.855</u>	<u>35.584.742</u>

Verðbréf eru sett fram án verðbréfa tengdum þeim líftryggingarsamningum þar sem fjárfestingaráhættan er borin af vátryggingataka.

Aldursgreining viðskiptakrafna sem ekki hafa verið virðisrýrðar er eftirfarandi:

	2015	2014
Hvorki gjaldfallnar né virðisrýrðar	3.225.524	2.826.582
Í vanskilum 1 - 30 dagar	155.181	160.631
Í vanskilum 31 - 90 dagar	90.573	131.923
Í vanskilum 91 - 120 dagar	108.707	153.508
Fjáreignir samtals	<u>3.579.985</u>	<u>3.272.644</u>

Virðisrýrnun hefur verið reiknuð vegna krafna sem kunna að tapast og byggir á mati stjórnenda og reynslu fyrri ára. Það er álit stjórnenda samstæðunnar að bókfært verð viðskiptakrafna og annarra skammtímakrafna endurspegli gangvirði þeirra.

Yfirlit um hreyfingar á virðisrýrnun viðskiptakrafna og annara krafna á árinu er eftirfara	2015	2014
Virðisrýrnun í upphafi árs	478.292	478.063
Gjaldfærsla ársins	15.427	50.283
Endanlega tapað á árinu	(41.101)	(50.054)
Virðisrýrnun í lok árs	<u>452.618</u>	<u>478.292</u>

Skýringar, frh.:

28. Mótaðilaáhætta frh.:

Eftirfarandi tafla sýnir fjáreignir félagsins eftir alþjóðlegu lánshæfismati útgefanda þeirra:

2015	AA	A	BBB	BB	Ekki skráð	Samtals
Verðbréf	0	0	12.343.723	6.844.990	11.275.394	30.464.107
Endurtryggingar	0	1.228.944	0	0	0	1.228.944
Viðskiptakröfur og aðrar kröfur	0	0	274.574	0	3.803.790	4.078.364
Handbært fé	0	0	0	0	1.385.478	1.385.478
Samtals	0	1.228.944	12.618.297	6.844.990	16.464.662	37.156.893
2014	AA	A	BBB	BB	Ekki skráð	Samtals
Verðbréf	0	0	3.681.188	16.817.252	10.328.278	30.826.718
Endurtryggingar	0	810.069	0	0	0	810.069
Viðskiptakröfur og aðrar kröfur	0	0	239.985	0	3.437.063	3.677.048
Handbært fé	0	0	0	0	985.839	985.839
Samtals	0	810.069	3.921.173	16.817.252	14.751.180	36.299.674

29. Lausafjáraáhætta

Lausafjáraáhætta er hættan á því að samstæðan geti ekki staðið við skuldbindingar sínar þegar þær gjaldfalla. Samstæðan þarf alltaf að hafa nægjanlegt laust fé til að geta mætt ófyrirséðum breytingum í fjármögnun eða markaðsbresti. Hluti fjármálagerna samstæðunnar eru fjárfestingar í óskráðum verðbréfum sem ekki eru viðskipti með á skipulögðum mörkuðum og almennt getur tekið nokkurn tíma að innleysa. Því gæti samstæðan staðið frammi fyrir því að geta ekki innleyst fjárfestingar sínar, fyrir fjárhæðir nálægt gangvirði þeirra, í því skyni að mæta lausafjarpörf sinni.

Til að lágmarka þessa áhættu hefur samstæðan stefnu um lágmarks handbært fé á hverjum tíma og til viðbótar er gert ráð fyrir að skráðar fjáreignir samstæðunnar, sem eru stór hluti af heildareignum hennar, sé hægt að innleysa með stuttum fyrirvara.

Vænt sjóðsflæði eigna og skulda, án vaxta, er eftirfarandi:

2015	0-1 ár	1-5 ár	Yfir 5 ár	Enginn gjalddagi	Samtals
Eignir:					
Verðbréf	7.963.892	6.147.463	11.037.576	8.636.381	33.785.312
Endurtryggingaeignir	1.228.944	0	0	0	1.228.944
Viðskiptakröfur og aðrar kröfur	4.078.364	0	0	0	4.078.364
Handbært fé	1.385.478	0	0	0	1.385.478
Fjáreignir samtals	14.656.678	6.147.463	11.037.576	8.636.381	40.478.098
Skuldir:					
Tjónaskuld	6.618.329	6.972.544	1.400.724	0	14.991.597
Iðgjaldaskuld	5.161.313	0	0	0	5.161.313
Líftrygg.sk. með fjárfestingaáh.					
líftryggingataka	3.321.205	0	0	0	3.321.205
Viðskiptaskuldir	1.325.516	0	0	0	1.325.516
Fjárskuldir samtals	16.426.363	6.972.544	1.400.724	0	24.799.631
Eignir - skuldir	(1.769.685)	(825.081)	9.636.852	8.636.381	15.678.467

Skýringar, frh.:

29. Lausafjánhætta frh.:

2014*	0-1 ár	1-5 ár	Yfir 5 ár	Enginn gjaldtagi	Samtals
Eignir:					
Verðbréf	9.955.015	8.122.097	10.415.924	5.453.268	33.946.304
Endurtryggingaeignir	810.069	0	0	0	810.069
Viðskiptakröfur og aðrar kröfur	3.677.047	0	0	0	3.677.047
Handbært fé	985.839	0	0	0	985.839
Fjáreignir samtals	15.427.970	8.122.097	10.415.924	5.453.268	39.419.259
Tjónaskuld	6.286.590	6.644.987	1.058.035	0	13.989.613
Iðgjaldaskuld	4.897.488	0	0	0	4.897.488
Líftrygg.sk. með fjárfestingaáh.					
Líftryggingataka	3.119.586	0	0	0	3.119.586
Viðskiptaskuldir	1.314.192	0	0	0	1.314.192
Fjárskuldir samtals	15.617.856	6.644.987	1.058.035	0	23.320.879
Eignir - skuldir	(189.886)	1.477.110	9.357.889	5.453.268	16.098.380

*Samanburðarfjánhæðum vegna 2014 hefur verið breytt frá áður birtum ársreikningi 2014 í samræmi við skýringu nr.3.

30. Markaðsáhætta

Markaðsáhætta er hætta á því að breytingar á markaðsverði erlendra gjaldmiðla, vaxta og verðbréfa hafi áhrif á afkomu samstæðunnar eða virði fjárfestinga hennar í fjármálagningum. Markmið með stýringu markaðsáhattu er að stýra og takmarka áhættu við skilgreind mörk, jafnframt því sem ábati er hámarkaður.

Stefna samstæðunnar við stýringu markaðsáhattu ræðst af fjárfestingarmarkmiðum hennar. Starfsmenn samstæðunnar fylgjast með daglegum breytingum á markaði í samræmi við stefnu og starfsreglur. Stjórn setur félaginu stefnu um markaðsáhættu minnst einu sinni á ári. Afkoma fjárfestinga er kynnt á mánaðarfresti og stjórn fær yfirlit yfir fjárfestingar og eignaflokkaskiptingu fjórum sinnum á ári.

31. Gjaldmiðlaáhætta

Gjaldmiðlaáhætta samstæðunnar greinist þannig:

2015	USD	EUR	Aðrir Gjaldmiðlar	Samtals
Eignir:				
Verðbréf	73.923	259.164	0	333.087
Endurtryggingaeignir	0	118.414	174	118.588
Handbært fé	127.341	39.069	99.296	265.706
Samtals	201.264	416.647	99.470	717.381
Skuldir:				
Vátryggingaskuld	71.379	0	0	71.379
Samtals	71.379	0	0	71.379
Fjárhagsleg staða, nettó	129.885	416.647	99.470	646.002
2014				
Eignir:				
Verðbréf	0	504.508	0	504.508
Endurtryggingaeignir	0	99.205	155	99.361
Handbært fé	49.422	261.818	27.579	338.819
Samtals	49.422	865.531	27.734	942.688
Skuldir:				
Vátryggingaskuld	186.860	0	0	186.860
Samtals	186.860	0	0	186.860
Fjárhagsleg staða, nettó	(137.438)	865.531	27.734	755.828

Skýringar, frh.:

32. Rekstraráhætta

Samstæðan býr við rekstraráhættu vegna mögulegs beins eða óbeins taps í tengslum við mismunandi þætti er varða t.d. starfsfólk, tækni og skipulag, og tengsl við utanaðkomandi þætti aðra en útlána-, markaðs-, eða lausafjárahættur, s.s. lög og reglur og viðurkennda staðla um háttsemi fyrirtækja. Rekstraráhætta nær til allra rekstrareininga samstæðunnar.

Markmið samstæðunnar er að verjast rekstraráhættu til að koma í veg fyrir fjárhagslegt tjón og að orðstír félagsins verði fyrir skaða. Þetta er gert með alhliða kostnaðaraðhaldi og skilvirkum starfsreglum.

Til að draga úr rekstraráhættu gerir félagið meðal annars kröfu um að verkefni og skyldur séu aðskildar á viðeigandi hátt, um reglulegar afstemmingar á færslum og eftirlit með þeim, að farið sé að lögum og reglum, að gert sé reglulegt mat á rekstraráhættupáttum, þjálfun starfsfólks og faglegri uppbyggingu fyrirtækisins.

33. Eiginfjárahætta

Það er stefna stjórnar félagsins að: Viðhalda sterkum eiginfjárgrunni til að stuðla að hámarksstöðugleika og þar með skapa öryggi fyrir váttryggingataka. Viðhalda skilvirkri ráðstöfun fjármagns og stuðla að viðskiptaþróun með því að tryggja að ávöxtun eiginfjár uppfylli kröfur hluthafa. Ná fjárhagslegum sveigjanleika með því að viðhalda sterkri lausafjárstöðu. Samræma samsetningu eigna og skulda þar sem tekið er tillit til viðeigandi áhættupáttanna innan geirans. Viðhalda fjárhagslegum styrk til að mæta kröfum váttryggingataka, eftirlitsaðila og hagsmunaaðila og viðhalda heilbrigðu eiginfjárlutfalli til að styðja við viðskiptamarkmið félagsins og hámarka verðmæti hluthafa. Nánar er fjallað um gjaldþol og eiginfjárstyrk samstæðunnar í skýringu 22.

Starfsemi samstæðunnar er háð lögum og reglum sem í gildi eru í þeim löndum þar sem starfsemin fer fram. Þær reglur og lög gera ekki aðeins ráð fyrir veitingu leyfa og eftirliti með rekstri heldur setja einnig hamlandi ákvæði (t.d. ákvæði um eiginfjárlutfall) til að lágmarka áhættu á vanskilum eða gjaldþroti tryggingarfyrirtækja og til að mæta ófyrirsjáanlegum skuldbindingum eftir því sem þær koma upp. Stefna samstæðunnar er að tryggja nægilegt fjármagn til að uppfylla lagaleg skilyrði eftirlitsaðila.

34. Skuldbindingar

Félagið hefur gert leigusamning vegna húsnæðis að Kringlunni 5 til 31. desember 2022. Húsaleiga á mánuði er 10,9 millj.kr. bundin vísitölu neysluverðs. Heildarskuldbinding vegna samningsins er 915 millj.kr. í árslok á verðlagi í desember 2015.

35. Tengdir aðilar

Skilgreining tengdra aðila

Tengdir aðilar samstæðunnar eru hluthafar, dótturfélög, stjórn móðurfélags, forstjóri og lykilstjórnendur og aðilar þeim tengdir. Félög í eigu stjórnarmanna eru einnig skilgreind sem tengdir aðilar.

Viðskipti við tengda aðila voru gerð á sambærilegum grundvelli og viðskipti við ótengda aðila.

Viðskipti við tengda aðila og stöður í efnahagsreikningi greinast þannig:

2015	Tekjur	Gjöld	Eignir	Skuldir
Hluthafar	183.417	181.833	31.424	0
Tengd félög	60.413	75.100	4	684
Lykilstarfsmenn	5.382	6.180	1.057	0
Stjórn	1.318	133	135	0
Samtals	250.530	263.246	32.620	684

Skýringar, frh.:

35. Tengdir aðilar frh.

2014	Tekjur	Gjöld	Eignir	Skuldir
Hluthafar	167.180	110.490	106	0
Tengd félög	56.716	24.846	0	36
Lykilstarfsmenn	4.746	1.958	674	0
Stjórn	1.454	0	133	0
Samtals	230.096	137.294	913	0

Laun og hlunnindi forstjóra, lykilstjórnenda, stjórnar samstæðunnar og endurskoðunarnefndar greinast þannig:

	2015		2014	
	Laun og hlunnindi	Mótframlag í lífeyrissjóð	Laun og hlunnindi	Mótframlag í lífeyrissjóð
Erna Gísladóttir, stjórnarformaður	6.000	480	6.000	480
Tómas Kristjánsson, stjórnarmaður	3.225	258	3.000	240
Heimir V. Haraldsson, stjórnarmaður	3.225	258	3.000	240
Hjördís E. Harðardóttir, stjórnarmaður	3.225	258	2.000	160
Ingi Jóhann Guðmundsson, stjórnarmaður	3.225	258	3.000	240
Kristín Haraldsdóttir fv. stjórnarmaður	0	0	1.000	80
Erna Hlíf Jónsdóttir, varamaður	0	0	100	8
Garðar Gíslason, varamaður	275	22	250	20
Jón Diðrik Jónsson, varamaður	0	0	250	20
Leifur Haraldsson, varamaður	0	0	250	20
Hafdís Böðvarsdóttir, stjórn Sjóvá Líf	1.800	144	1.800	144
Heiðrún L. Marteinsdóttir, stjórn Sjóvá Líf	1.800	144	1.800	144
Grétar Dór Sigurðsson, varamaður Sjóvá Líf	150	15	300	24
Guðný Benediktsdóttir, fv. form. endursk.n.	300	24	1.200	120
Finnur Sveinbjörnsson, form. endursk.nefnd	1.000	80	600	48
Sigrún Guðmundsd., endursk.nefnd	400	32	0	0
Anna Guðmund., endursk.n., varamaður	775	62	850	68
Hermann Björnsson, forstjóri	40.602	5.418	39.275	5.417
Ólafur Njáll Sigurðsson, framkvæmdastjóri*	27.683	3.293	27.740	3.223
Auður Danielsdóttir, framkvæmdastjóri	23.878	2.801	22.912	2.638
Elín Þórunn Eiríksdóttir, framkvæmdastjóri	23.728	2.801	22.951	2.743
Ómar Svavarsson, framkvæmdastjóri	22.346	2.619	0	0
Sæmundur Sæmundsson, framkvæmdastjóri	23.457	3.664	23.488	3.587
Valdemar Johnsen, fv. framkvæmdastjóri	16.625	2.013	22.838	2.638

* Framkvæmdastjóri Fjármálasviðs og Sjóvá Líf.

Í árslok 2015 átti framkvæmdastjórn félagsins 3.248 þús. hluti í félaginu og hlutafé í Sjóvá í eigu stjórnarmanna og tengdra félaga var 284.468 þús. hlutir.

36. Dótturfélög í samstæðu

	Staðsetning	Hluttur 2015	Hluttur 2014
Sjóvá-Almennar líftryggingar hf.	Ísland	100%	100%
Sjóvá Forvarnahúsið ehf.	Ísland	100%	100%
Keira 1 ehf.	Ísland	100%	100%

37. Kennitölur

Helstu kennitölur samstæðunnar eru eftirfarandi:	2015	2014*
Tjónahlutfall - Tjón ársins/iðgjöld ársins	79,8%	68,8%
Endurtryggingahlutfall	0,4%	2,4%
Kostnaðarhlutfall	23,6%	23,6%
Samsett hlutfall (tjón+endurtryggingar+kostnaður)	103,9%	94,8%
Ávöxtun eigin fjár	3,9%	5,9%
Eiginfjárlutfall	39,3%	45,2%

*Samanburðarfjárhæðum vegna 2014 hefur verið breytt frá áður birtum ársreikningi 2014 í samræmi við skýringu nr.3.

Skýringar, frh.:

---

38. Mikilvægar reikningsskilaaðferðir

a. Grundvöllur samstæðu

(i) Dótturfélög

Dótturfélög eru þau félög þar sem samstæðan fer með yfirráð. Yfirráð grundvallast af því hvort fjárfestir hefur ákvörðunarvald yfir fjárfestingunni, ber áhættu eða hefur réttinn til að njóta breytilegs ávinnings vegna þátttöku í fjárfestingunni og getur með ákvörðunarvaldi haft áhrif á ávinning sinn af fjárfestingunni. Við mat á yfirráðum er tekið tillit til mögulegs atkvæðisréttar sem þegar er nýtanlegur. Reikningsskil dótturfélaga eru innifalin í samstæðureikningnum frá því að yfirráð nást og þar til þeim lýkur. Reikningsskilaaðferðum dótturfélaga hefur verið breytt þegar nauðsynlegt hefur verið til að laga þær að aðferðum samstæðunnar.

(ii) Viðskipti felld út við gerð samstæðureiknings

Viðskipti milli samstæðufélaga, stöður milli þeirra og óinnleystar tekjur og gjöld sem myndast hafa í viðskiptum milli félaganna eru felld út við gerð samstæðureikningsins. Óinnleyst tap er fært út með sama hætti og óinnleystur hagnaður, en aðeins að því marki að ekkert bendi til virðisrýrnunar.

b. Erlendir gjaldmiðlar

Viðskipti í erlendum gjaldmiðlum eru færð í starfrækslugjaldmiðla einstakra samstæðufélaga á gengi viðskiptadags. Peningalegar eignir og skuldir í erlendum gjaldmiðlum eru færðar miðað við gengi uppgjörsdags. Gengismunur sem myndast við yfirfærslu í íslenskar krónur er færður í rekstrarreikning. Rekstrarkostnaður og sala í erlendum gjaldmiðlum eru færð í starfrækslugjaldmiðil á gengi viðskiptadags.

c. Fjármálagerningar

(i) Fjármálagerningar

Til fjármálagerninga teljast fjárfestingar í hlutabréfum, hlutdeildarskírteinum og skuldabréfum, viðskiptakröfur, aðrar kröfur sem falla undir skilgreiningu á fjáreign, handbært fé, viðskiptaskuldir og aðrar skammtímaskuldir sem falla undir skilgreiningu á fjárskuld.

Fjármálagerningar eru færðir á gangvirði við upphaflega skráningu í bókhald. Þegar fjármálagerningar eru ekki metnir á gangvirði gegnum rekstrarreikning, er allur beinn viðskiptakostnaður færður til hækkunar á virði þeirra við upphaflega skráningu í bókhald. Eftir upphaflega skráningu eru fjármálagerningar sem ekki eru afleiður færðir með þeim hætti sem greinir hér á eftir.

Fjármálagerningar eru færðir í ársreikning þegar samstæðan gerist aðili að samningsbundnum ákvæðum viðkomandi fjármálagerninga. Fjáreignir eru felldar út úr ársreikningi ef samningsbundinn réttur samstæðunnar að sjóðstreymi vegna þeirra rennur út eða ef samstæðan yfirfærir fjáreignirnar til annars aðila án þess að halda eftir yfirráðum eða því sem næst allri þeirri áhættu og ávinningi sem í eignarhaldi á þeim felst. Bókhaldsskráning hefðbundinna kaupa og sölu á fjáreignum er gerð á viðskiptadegi, þ.e. á þeim degi sem félagið skuldbindur sig til að kaupa eða selja eignina. Kröfur eru færðar þann dag sem þær verða til. Fjárskuldir eru felldar út úr ársreikningi ef skuldbindingar samstæðunnar sem skilgreindar eru í samningi eru greiddar, falla úr gildi, er vísað frá eða þeim er aflétt.

(ii) Verðbréf

Verðbréf eru í efnahagsreikningi flokkuð sem fjáreignir á gangvirði gegnum rekstrarreikning hafi þau verið tilgreind þannig við upphaflega skráningu í bókhald. Fjáreignir eru tilgreindar á gangvirði gegnum rekstrarreikning ef ákvarðanir um kaup og sölu byggjast á gangvirði þeirra. Þetta á einnig við um eignir sem skilgreindar eru á móti vátryggingaskuld. Beinn viðskiptakostnaður er færður í rekstrarreikning þegar hann fellur til.

(iii) Viðskiptakröfur

Viðskiptakröfur eru fjáreignir, aðallega vegna tryggingasamninga, sem hafa fyrirfram ákveðna gjalddaga og eru ekki skráðar á opinberum markaði.

Skýringar, frh.:

---

38. Mikilvægar reikningsskilaaðferðir, frh.:

c. Fjármálagerningar, frh.:

(iv) Handbært fé

Handbært fé samanstendur af óbundnum innstæðum hjá fjármálastofnunum og auðseljanlegum fjáreignum sem eru á gjalddaga innan þriggja mánaða frá kaupdegi, auðveldlega er hægt að umbreyta í reiðufé og hætta á verðbreytingum er óveruleg.

(v) Afskrifað kostnaðarverð

Afskrifað kostnaðarverð fjáreignar eða fjárskuldar er fjárhæðin sem fjáreignin eða fjárskuldin er metin á við upphaflega skráningu, að frádregnum afborgunum höfuðstóls og að viðbættum eða frádregnum uppsöfnuðum afföllum eða yfirverði sem fundið er með aðferð virkra vaxta á mismun upphaflegs verðs og uppgreiðsluverðmætis, að frádreginni virðisrýrnun, ef við á.

(vi) Jöfnun

Fjáreignum og fjárskuldum er jafnað saman og nettó fjárhæð færð í efnahagsreikning þegar og aðeins þegar lagalegur réttur er til staðar um jöfnun og fyrirhugað er að gera upp með jöfnun fjáreigna og fjárskulda eða innleysa eignir og greiða skuldir samtímis. Engum fjáreignum og fjárskuldum er jafnað saman í efnahagsreikningi.

(vii) Mat á gangvirði

Gangvirði er verð á eign eða skuld í venjubundnum viðskiptum á matsdegi. Nánar tiltekið er gangvirði það verð sem fengist við sölu eignar eða yrði greitt við yfirfærslu skuldar í hefðbundnum viðskiptum milli markaðsaðila á matsdegi.

Samstæðan metur gangvirði fjármálagerninga samkvæmt markaðsverði á virkum markaði fyrir fjármálagerninginn, sé hann fyrir hendi. Markaður er talinn virkur ef reglulega er fyrir hendi skráð markaðsvirði sem endurspeglar raunveruleg og regluleg markaðsviðskipti milli ótengdra aðila. Gangvirði fjáreignar sem tilgreind er á gangvirði gegnum rekstrarreikning er ákvarðað á grundvelli viðeigandi markaðsvirðis í lok viðskiptadags ef það er fyrir hendi, en það er venjulega síðasta skráða viðskiptaverðið.

Ef markaður fyrir fjármálagerning er ekki virkur metur samstæðan gangvirðið á grundvelli matsaðferða, þar á meðal geta verið nýleg viðskipti ótengdra aðila, tilvísun í gangvirði sambærilegra fjármálagerninga og núvirt sjóðsflæði. Sú matsaðferð sem notuð er hámarkar notkun markaðsupplýsinga en takmarkar eins og hægt er forsendur sem ekki byggjast á markaðsupplýsingum. Matið byggir einnig á öllum þeim þáttum sem markaðsaðilar taka tillit til við verðákvæðanir og er í samræmi við viðurkenndar verðmatsaðferðir fyrir fjármálagerninga. Breytur í matsaðferðum endurspeglar á áreiðanlegan hátt væntingar á mörkuðum og mat á þeim áhættuþáttum sem fjármálagerningurinn felur í sér. Samstæðan notar óháða matssérfræðinga sem meta gangvirðið á grundvelli matslíkana, aðgengilegra markaðsupplýsinga og faglegs mats. Samstæðan yfirfer matsaðferðirnar og prófar gildi þeirra með notkun markaðsviðskipta sambærilegra gerninga eða byggir á öðrum aðgengilegum markaðsupplýsingum.

(viii) Virðisrýrnun fjáreigna

Fjáreignir sem ekki eru metnar á gangvirði gegnum rekstrarreikning eru metnar á hverjum reikningsskiladegi til að kanna hvort til staðar sé hlutlæg vísbending um virðisrýrnun. Fjáreign hefur rýrnað í virði ef hlutlægar vísbendingar eru um að einn eða fleiri atburðir sem átt hafa sér stað eftir upphaflega skráningu eignarinnar benda til þess að vænt framtíðarsjóðstreymi af eigninni verði lægra en áður var talið. Virðisrýrnun fjáreigna sem færðar eru á afskrifuðu kostnaðarverði er mismunurinn á bókfærðu verði þeirra annars vegar og núvirtu væntu framtíðarsjóðstreymi, miðað við upphaflega virka vexti, hins vegar.

Virðisrýrnun er bakfærð ef hægt er að tengja bakfærsluna með hlutlægum hætti atburðum sem orðið hafa eftir að virðisrýrnunin var færð. Bakfærsla virðisrýrnunar fjáreigna sem færðar eru á afskrifuðu kostnaðarverði er færð í rekstrarreikning. Virðisrýrnun viðskiptavildar er þó ekki bakfærð.

Skýringar, frh.:

---

38. Mikilvægar reikningsskilaaðferðir, frh.:

d. Rekstrarfjármunir

Rekstrarfjármunir eru færðir til eignar á kostnaðarverði að frádregnum uppsöfnuðum afskriftum og virðisrýrnun. Innifalinn er kostnaður sem rekja má beint til kaupa á eigninni.

Kostnaður við að endurnýja einstaka hluta rekstrarfjármuna er eignfærður þegar líklegt er talið að ávinningur sem felst í eigninni muni renna til samstæðunnar og hægt er að meta kostnaðinn á áreiðanlegan hátt. Allur annar kostnaður er gjaldfærður í rekstrarreikningi þegar til hans er stofnað.

Afskriftir eru reiknaðar af afskrifanlegri fjárhæð, sem er kostnaðarverð að frádregnu niðurlagsverði. Afskriftir eru reiknaðar línulega miðað við áætlaðan nýtingartíma einstakra hluta rekstrarfjármuna. Áætlaður nýtingartími greinist þannig:

Fasteignir	25 - 50 ár
Aðrir rekstrarfjármunir	3 - 7 ár

Afskriftaaðferðir, nýtingartími og niðurlagsverð eru endurmetin á uppgjörssdegi og breytt ef við á.

e. Óefnislegar eignir

(i) Viðskiptavild

Viðskiptavild er aðeins færð til eignar ef hún hefur myndast við kaup á dótturfélögum eða yfirtöku á starfsemi. Eignærsla hennar miðast við yfirtökudag og heildargangvirði yfirfærðs endurgjalds, bókfært virði minnihluta í yfirtekna félaginu og gangvirði fyrri hlutdeildar í yfirtekna félaginu að frádregnu gangvirði yfirtekinnar eigna og skulda miðað við yfirtökudag. Endurgjald samanstendur af gangvirði yfirfærðra eigna og skulda og eiginfjárgerningum sem gefnir eru út af samstæðunni. Endurgjaldið felur einnig í sér gangvirði hugsanlegs viðbótarendurgjalds.

Eftir upphaflega skráningu er viðskiptavild metin á kostnaðarverði að frádreginni uppsafnaðri virðisrýrnun. Virðisrýrnunarpróf er framkvæmt árlega eða oftár ef atburðir eða breytingar gefa til kynna virðisrýrnun á bókfærðu verði viðskiptavildar. Viðskiptavildinni er ráðstafað á yfirtökudegi til allra sjóðskapandi eininga samstæðunnar sem ætlað er að njóti samlegðar af sameiningunni óháð því hvort öðrum eignum eða skuldum hefur verið ráðstafað til þessara eininga. Hver eining sem viðskiptavild er ráðstafað til endurspeglar minnstu einingu innan samstæðunnar þar sem fylgst er með viðskiptavildinni sem hluta af innri stjórnun.

(ii) Hugbúnaður og viðskiptasambönd

Hugbúnaður er eignfærður á kostnaðarverði búnaðarins ásamt kostnaði við að koma honum í notkun. Hugbúnaður er afskrifaður miðað við áætlaðan nýtingartíma hans, sem eru 5-7 ár, undir liðnum rekstrarkostnaður.

Viðhaldskostnaður vegna hugbúnaðar er færður undir liðinn rekstrarkostnað þegar hann fellur til.

(iii) Virðisrýrnun eigna sem ekki teljast fjáreignir

Eignir sem hafa ótilgreindan nýtingartíma eru ekki afskrifaðar en fara árlega í virðisrýrnunarpróf. Hvenær sem atburðir eða breyttar aðstæður valda því að vísbendingar eru um að bókfært verð sé ekki enduheimtanlegt fara þær í gegnum mat á virðisrýrnun. Virðisrýrnun er gjaldfærð þegar bókfært verð eignar eða fjárskapandi einingar er hærra en endurheimtanleg fjárhæð hennar. Endurheimtanleg fjárhæð eignar eða fjárskapandi einingar er hreint gangvirði þeirra eða nýtingarvirði, hvort sem hærra reynist. Til þess að meta virðisrýrnun er eignum skipt niður í minnstu aðgreinanlegu hópa eigna sem mynda aðgreinanlegt sjóðstreymi. Eignir sem ekki teljast fjáreignir, aðrar en viðskiptavild, eru metnar á hverjum uppgjörssdegi til að kanna hvort vísbendingar séu um að rýrnun hafi minnkað eða horfið.

Skýringar, frh.:

---

38. Mikilvægar reikningsskilaaðferðir, frh.:

f. Vátryggingasamningar

Félagið gefur út samninga sem flytja vátryggingalega áhættu frá viðskiptavinum til samstæðunnar.

(i) Skilgreining tryggingasamninga

Með vátryggingasamningi tekur vátryggjandinn að sér vátryggingaáhættu frá vátryggingataka með því að samþykkja að bæta tjón vegna ákveðins óviss atburðar í framtíðinni.

Vátryggingaáhætta er öll áhætta, önnur en fjárhagsleg áhætta, sem flutt er frá vátryggingataka til útgefanda vátryggingasamnings, svo sem vegna eignatjóns, slyss, sjúkdóms eða andláts.

(ii) Vátryggingasamningar - flokkun

Tryggingasamningar samstæðunnar greinast í tvo flokka eftir því hversu lengi vátryggingaáhættan varir og hvort samningarnir eru fastir eða breytilegir.

Skadaþryggingar

Tryggingasamningar í þessum flokkir eru ábyrgðatryggingar, slysatryggingar og eignatryggingar.

Ábyrgða- og slysatryggingasamningar bæta tjón sem hinn vátryggði veldur þriðja aðila vegna afleiðinga lögmætra aðgerða hans og bætir einnig hinum vátryggða það tjón sem hann verður fyrir í samræmi við skilmála tryggingasamningsins.

Eignatryggingar greiða aðallega bætur til viðskiptavina samstæðunnar vegna tjóns eða taps á eignum. Viðskiptavinir með rekstrarstöðvunartryggingu geta einnig fengið bætur vegna tekjutaps ef tjón eigna veldur því að eignirnar nýtast ekki í rekstri.

Líftryggingar

Þessir vátryggingasamningar taka til andláts eða ákveðinna sjúkdóma.

Iðgjöld eru færð til tekna línulega á vátryggingatímabili og bótagreiðslur er færðar til gjalda á því tímabili sem hinn tryggði atburður á sér stað.

(iii) Fjárfestingar þar sem fjárfestingaráhætta er borin af líftryggingataka

Fjárfestingar með fjárfestingaráhættu líftryggingataka eru fjáreignir í eigu samstæðunnar sem vátryggingatakar í söfnunarlíftryggingum hafa valið og bera fjárfestingaráhættu af samkvæmt skilmálum söfnunarlíftrygginga. Líftryggingaskuld með fjárfestingaráhættu líftryggingataka er skuldbinding samstæðunnar gagnvart umræddum vátryggingatökum að sömu fjárhæð.

(iv) Tjónaskuld

Samstæðan metur á uppgjörstegi hvort skráð tjónaskuld sé nægjanleg til þess að standa við áætlaðar skuldbindingar samstæðunnar með því að meta framtíðarfjárlæði tjónaskuldarinnar. Allar breytingar á tjónaskuldinni koma fram í rekstrarreikningi (sjá skýringu 9). Við gerð matsins er tekið tillit til áætlana vegna allra samningsbundinna sjóðshreyfinga vegna tjóna og tjónakostnaðar.

(v) Endurtryggingasamningar

Endurtryggingasamningar eru gerðir til að draga úr áhættu samstæðunnar. Endurtryggjendur bera ýmist ákveðið hlutfall af bótafjárhæðum eða alla áhættuna umfram umsamda fjárhæð.

Kröfur á endurtryggjendur vegna iðgjalda og tjóna eru færðar sem endurtryggingaeignir. Þar er um að ræða kröfur vegna hlutdeildar þeirra í tjónum samkvæmt endurtryggðum vátryggingasamningum og hlutdeild í iðgjaldaskuld. Skuldbindingar vegna endurtrygginga er hlutdeild endurtryggjenda í iðgjöldum vegna endurtryggingasamninga sem færð eru í rekstrarreikning við endurnýjun samninganna (sjá skýringar 7 og 9).

g. Hlunnindi starfsmanna

Félagið greiðir framlög í iðgjaldatengda lífeyrissjóði, þar sem greidd eru föst framlög til almennra lífeyrissjóða á grundvelli laga. Á samstæðunni hvílir ekki önnur greiðsluskylda eftir að þessi framlög hafa verið greidd. Framlög eru færð til gjalda eftir því sem þau falla til.

Skýringar, frh.:

---

38. Mikilvægar reikningsskilaaðferðir, frh.:

h. Eigið fé

(i) Hlutafé

Þegar samstæðan kaupir eigin hluti er kaupverðið, að meðtöldum beinum kostnaði, fært til lækkunar á eigin fé. Þegar eigin hlutir eru seldir er eigið fé hækkað.

(ii) Arðgreiðslur

Arðgreiðslur til hluthafa eru færðar til lækkunar á eigin fé þegar þær eru samþykktar af hluthöfum á aðalfundi.

i. Skuldbindingar

Skuldbinding er færð þegar talið er að samstæðan beri lagalega eða ætlaða skuldbindingu vegna liðinna atburða, líklegt er talið að til greiðslu komi og hægt er að meta hana á áreiðanlegan hátt. Skuldbindingar eru metnar miðað við vænt framtíðarsjóðstreymi, sem er núvirt með vöxtum fyrir skatta, þar sem vextirnir endurspeglar mat markaðarins á tímavirði peninga hverju sinni og þá áhættu sem fylgir einstökum skuldbindingum.

j. Tekjur og gjöld af váttryggingastarfsemi

(i) Iðgjöld

Tekjufærð iðgjöld í rekstrarreikningi eru þau iðgjöld sem falla til á rekstrarárinu að viðbættum yfirfærðum iðgjöldum frá fyrra ári, en að frádregnum iðgjöldum næsta árs, sem færast sem iðgjaldaskuld. Iðgjaldaskuld í efnahagsreikningi er sá hluti iðgjalda vegna tekinnar váttryggingaáhættu á árinu sem tilheyrir næsta reikningsári.

(ii) Umboðslaun

Umboðslaun í rekstrarreikningi eru þóknun frá endurtryggjendum reiknuð sem hlutfall af endurtryggingariðgjöldum.

(iii) Tjón

Gjaldfærð tjón í rekstrarreikningi eru tjón ársins ásamt hækkun eða lækkun vegna tjóna fyrri ára. Tjónaskuld í efnahagsreikningi er heildarfjárhæð tilkynntra óuppgerðra tjóna, auk tryggingafræðilegrar áætlunar fyrir orðnum en ótilkynntum tjónum.

k. Tekjur og gjöld af fjárfestingum

(i) Vaxtatekjur og vaxtagjöld

Vaxtatekjur og vaxtagjöld eru færð í rekstrarreikning miðað við virka vexti. Virkir vextir eru þeir vextir sem afvaxta nákvæmlega væntar framtíðargreiðslur á væntum líftíma fjáreigna eða fjárskulda og endurspeglar virkir vextir bókfært verð fjáreigna og fjárskulda. Virkir vextir myndast við upphaflega skráningu fjáreigna og fjárskulda og eru ekki endurskoðaðir síðar á líftímanum.

Útreikningur virkra vaxta felur í sér allar þóknanir og álag eða frádrag, greitt eða móttekið, viðskiptakostnað og aföll eða yfirverð sem eru óaðskiljanlegur hluti af virkum vöxtum. Viðskiptakostnaður er kostnaður sem hægt er að rekja beint til yfirtöku, útgáfu eða afskráningar fjáreigna eða fjárskulda.

Vaxtatekjur og vaxtagjöld í rekstrarreikningi innifela vexti af fjáreignum og fjárskuldum sem metin eru á afskrifuðu kostnaðarverði með aðferð virkra vaxta og vexti af handbæru fé.

(ii) Gangvirðisbreytingar fjáreigna

Gangvirðisbreytingar fjárfestinga í verðbréfum samanstanda af breytingum á gangvirði, arðgreiðslum, vaxtatekjum og verðbótum.

(iii) Gengismunur

Gengismunur samanstendur af breytingum eigna og skulda í erlendum gjaldmiðlum. Nettó gengismunur er færður í rekstrarreikning með fjármunatekjum.

Skýringar, frh.:

---

38. Mikilvægar reikningsskilaaðferðir, frh.:

I. Rekstrarkostnaður

Rekstrarkostnaður samanstendur af launakostnaði, markaðskostnaði, tölvukostnaði, skrifstofu- og stjórnunarkostnaði, kostnaði við rekstur húsnæðis, afskriftum rekstrarfjármuna og öðrum kostnaði.

m. Tekjuskattur

Tekjuskattur af afkomu ársins samanstendur af tekjuskatti til greiðslu og frestuðum tekjuskatti. Tekjuskattur er færður í rekstrarreikning nema að því marki sem hann varðar liði sem eru færðir beint á eigið fé eða í yfirlit um heildarafkomu, en í þeim tilvikum er tekjuskatturinn færður á þá liði.

Tekjuskattur til greiðslu er tekjuskattur sem áætlað er að komi til greiðslu á næsta ári vegna skattskylds hagnaðar ársins, miðað við gildandi skatthlutfall á uppgjörstegum, auk leiðréttinga á tekjuskatti til greiðslu vegna fyrri ára.

Frestaður tekjuskattur er færður með notkun efnahagsreikningsaðferðarinnar vegna tímabundinna mismuna á bókfærðu verði eigna og skulda í ársreikningnum annars vegar og skattverði þeirra hins vegar. Frestaður tekjuskattur er ekki færður vegna tímabundinna mismuna vegna upphaflegrar skráningar eigna eða skulda sem hafa ekki áhrif á reikningshaldslega eða skattalega afkomu.

Frestaður tekjuskattur er metinn með því skatthlutfalli sem búist er við að verði lagt á tímabundna mismuni þegar þeir snúast við, byggt á lögum sem öðlast hafa gildi með formlegum hætti eða í reynd á uppgjörstegum. Skatteign og tekjuskattskuldbindingu er jafnað saman þegar til staðar er lagalegur réttur til að jafna saman tekjuskattsskuld og skatteign og þegar skattarnir munu verða lagðir á af sömu skattyfirvöldum á sama fyrirtæki, eða á fyrirtæki sem eru samsköttuð og gert er ráð fyrir að muni greiða skatta sameiginlega.

Skatteign er einungis færð að því marki sem líklegt er talið að skattskyldur hagnaður verði til ráðstöfunar í framtíðinni, sem unnt verður að nýta eignina á móti. Skatteign er metin á hverjum uppgjörstegum og lækkuð að því marki sem talið er að hún nýtist ekki.

n. Hagnaður á hlut

Samstæðan birtir í ársreikningnum grunnhagnað á hlut og þynntan hagnað á hlut fyrir almenna hluti í félaginu. Grunnhagnaður á hlut er reiknaður sem hlutfall afkomu, sem ráðstafað er til almennra hluthafa í félaginu, og vegns meðalfjölda útistandandi almennra hluta á árinu. Þynntur hagnaður á hlut er sá sami og grunnhagnaður á hlut þar sem félagið hefur ekki gert kaupréttarsamninga eða breytanlega lánasamninga.

o. Starfspáttayfirlit

Rekstrarstarfspáttur er hluti samstæðunnar sem fæst við viðskipti og er fær um að afla tekna og stofna til gjalda að meðtöldum tekjum og gjöldum vegna viðskipta við aðra hluta samstæðunnar.

q. Innleiðing á nýjum og endurbættum stöðlum

Samstæðan hefur innleitt alþjóðlega reikningsskilastaðla, eins og þeir eru samþykktir af Evrópusambandinu í lok árs 2015, breytingar á þeim og nýjar túlkningar. Það er mat stjórnenda að innleiðing nýrra og endurbættra staðla og túlkana hafi ekki veruleg áhrif á samstæðuársreikninginn. Samstæðan hefur ekki innleitt nýja eða endurbætta staðla sem hafa verið gefnir út en ekki tekið gildi. Það er mat stjórnenda að innleiðing nýrra og endurbættra staðla og túlkana sem ekki hafa tekið gildi muni ekki hafa ekki veruleg áhrif á samstæðuársreikninginn.

Viðauki við skýringu 23 (óendurskoðað)

Þróun tjónaskuldar

Félagið hóf starfsemi 30. september 2009 í þeim tilgangi að taka yfir tryggingastarfsemi og tengdar skuldbindingar SJ Eignarhaldsfélags hf. (þá Sjóvá-Almennar tryggingar hf., kt.701288-1739). Þar sem félagið tók yfir allar skuldbindingar tengdar tryggingastarfseminni er þróun tjónaskuldar samstæðunnar í skaðatryggingum síðustu tíu ára og staða þeirra í árslok 2015 sýnd hér á eftir.

Til viðbótar við framtíðarspár er þróun vátryggingaskuldar mælikvarði á getu samstæðunnar til að ákvarða endanlega tjónafjárhæð. Í fyrri töflunni (heildarfjárhæðir) kemur fram hvernig heildarfjárhæð tjóna hefur þróast síðustu ár. Í síðari töflunni (tjón í eigin hlut) hefur hlutdeild endurtryggjenda verið dregin frá þeim fjárhæðum sem birtar eru í efri hlutanum.

Árin 2014 og 2015 eru reiknuð miðað við Solvency II þar sem tjónaskuldin er reiknuð sem besta mat og núvirt en eldri ár eru úr fyrri ársreikningum.

	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	Samtals
Heildarfjárhæðir (millj.kr.)											
Mat á endanlegum tjónakostnaði:											
- í lok tjónsárs	9.057	8.817	9.823	8.626	7.906	8.411	8.835	8.690	8.757	10.784	
- einu ári síðar	8.739	8.991	9.890	8.785	7.963	8.804	9.449	8.408	9.412		
- tveimur árum síðar	8.658	8.808	9.715	8.669	7.733	8.627	8.605	8.713			
- þremur árum síðar	7.993	8.611	9.501	8.267	7.460	7.542	8.449				
- fjórum árum síðar	8.042	8.442	9.275	8.002	7.121	7.535					
- fimm árum síðar	8.085	8.331	9.131	7.872	6.974						
- sex árum síðar	7.894	8.223	9.000	7.642							
- sjö árum síðar	7.796	8.066	8.874								
- átta árum síðar	7.718	7.986									
- níu árum síðar	7.677										
Mat á uppsöfnuðum tjönnum í árslok 2015	7.677	7.986	8.874	7.642	6.974	7.535	8.449	8.713	9.412	10.784	
Uppsafnaðar tjónagreiðslur í árslok 2015	(7.572)	(7.928)	(8.721)	(7.201)	(6.540)	(6.825)	(7.626)	(7.170)	(6.150)	(5.309)	
Tjónaskuld samtals.....	105	58	153	441	434	710	823	1.544	3.262	5.475	13.004
Tjónaskuld vegna eldri ára											216
Bótaskuld vegna líftrygginga											466
Áhættuálag											808
Tjónaskuld alls í árslok 2015											14.495

	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	Samtals
Tjón, eigin hlutur											
Mat á uppsöfnuðum tjönnum í árslok 2015	6.952	7.867	8.529	7.383	6.921	7.454	7.849	8.625	9.200	10.169	
Uppsafnaðar tjónagreiðslur í árslok 2015	(6.848)	(7.809)	(8.376)	(7.072)	(6.487)	(6.744)	(7.025)	(7.082)	(6.114)	(5.157)	
Tjónaskuld samtals.....	105	58	153	330	434	710	823	1.544	3.056	5.022	12.235
Tjónaskuld vegna eldri ára											216
Bótaskuld vegna líftrygginga											308
Áhættuálag											808
Tjónaskuld alls í árslok 2015, í eigin hlut											13.567

Stjórnarháttayfirlýsing 2015 Sjóvá-Almennar tryggingar hf.

Inngangur

Sjóvá-Almennar tryggingar hf. (Sjóvá) er hlutafélag sem stofnað var 20. júní 2009. Félagið er váttryggingafélag og starfar samkvæmt lögum um hlutafélög nr. 2/1995 og lögum um váttryggingastarfsemi nr. 56/2010. Í samræmi við lög um endurskoðendur nr. 79/2008 eru váttryggingafélög skilgreind sem einingar tengdar almannahagsmunum og er sérstaklega kveðið á um hlutverk endurskoðunarnefnda í slíkum einingum í lögum um ársreikninga nr. 3/2006. Sjóvá samstæðan starfar á váttryggingamarkaði og er alhliða váttryggingafélag með starfsemi á Íslandi á sviði skaða- og líftrygginga. Samkvæmt útgefnum ársreikningum var hlutdeild Sjóvár miðað við iðgjöld ársins hjá íslenskum váttryggingafélögum í árslok 2014 um 28% í skaðatryggingum og um 35% í líf- og heilsutryggingum. Sjóvá-Almennar líftryggingar hf. (Sjóvá líf) er dótturfélag Sjóvár og er allri daglegri starfsemi þess útvistað til móðurfélagsins.

Starfsemi Sjóvár er fjölbreytt og þjónustan yfirgripsmikil en félagið býður tryggingavernd á öllum sviðum til fleiri en 7.000 lögaðila og yfir 65.000 einstaklinga hér á landi. Viðskiptavinum í vildarþjónustunni Stofni er boðið upp á ýmsa virðisaukandi þjónustubætti, svo sem vegaaðstoð, stofnendurgreiðslu, fjölþættar vildir í tjónaþjónustu og betri kjör á tryggingum. Í árslok 2015 störfuðu 182 starfsmenn hjá Sjóvá í 171 stöðugildum. Sjóvá hefur á að skipa 33 þjónustuskrifstofum víðs vegar um landið að höfuðstöðvum meðtöldum.

Félagið fylgir reglum um stjórnarhætti sem fjallað er um í lögum um hlutafélög og lögum um váttryggingastarfsemi og leiðbeinandi tilmælum Fjármálaeftirlitsins (FME) um stjórnarhætti váttryggingafélaga nr. 5/2015. Stjórn félagsins endurnýjaði starfsreglur sínar þann 23. júní 2015 og eru þær aðgengilegar á sjova.is. Stuðst er við leiðbeiningar Viðskiptaráðs Íslands, Nasdaq Iceland hf. og Samtaka atvinnulífsins útgefnum í maí 2015 við ritun stjórnarháttayfirlýsingar þessarar.

Frávik frá leiðbeiningum um stjórnarhætti

Sjóvá starfar eins og framan greinir eftir leiðbeiningum um stjórnarhætti og uppfyllir ákvæði þeirra, en á því er undantekning sem hér er tilgreind.

Í grein 1.5 er fjallað um skipan og hlutverk tilnefningarnefndar sem er að tilnefna einstaklinga til stjórnarsetu. Það er mat stjórnar Sjóvár að núverandi fyrirkomulag hafi gefist vel. Stjórnarmenn verða jafnframt að standast sérstakt hæfismat FME og hefur stjórn því ekki talið þörf á að skipa sérstaka tilnefningarnefnd.

Fyrirkomulag samskipta hluthafa og stjórnar

Hlutabréf í Sjóvá voru tekin til viðskipta á Aðalmarkaði Nasdaq Iceland 11. apríl 2014 að undangengnu almennu hlutafjárútboði á 23% hlutafjár í félaginu. Hluthafar í Sjóvá voru 1603 talsins í lok árs 2015. Allir hluthafar eru hvattir til að mæta á aðalfund þar sem gefnar eru ítarlegar upplýsingar um starfsemi félagsins.

Upplýsingar um brot á lögum og reglum sem viðeigandi eftirlits- eða úrskurðaraðili hefur ákvarðað

Félagið hefur enga dóma hlotið fyrir refsiverðan verknað skv. almennum hegningarlögum, samkeppnislögum, lögum um váttryggingafélög eða löggjöf um hlutafélög, einkahlutafélög, bókhald, ársreikninga, gjaldþrot eða opinber gjöld eða þeim sérlögum sem gilda um aðila sem lúta opinberu eftirliti með váttryggingastarfsemi.

Innra eftirlit og áhættustýring

Sjóvá lýtur eftirliti FME og hefur komið á samhæfðri áhættustýringu sem nær til allra rekstrarþátta félagsins í samræmi við leiðbeinandi tilmæli FME nr. 3/2014 um áhættustýringu og starfssvið tryggingastærðfræðings hjá váttryggingafélögum. Samkvæmt tilmælunum skal váttryggingafélag tryggja viðeigandi umgjörð samhæfðrar áhættustýringar og skal hún ávallt vera grunnþáttur í starfseminni. Sjóvá hefur sett sér áhættustefnu sem lýsir umgjörð samhæfðrar áhættustýringar. Áhættustefnan tekur til allra áhættuþátta sem krafist er í leiðbeinandi tilmælum FME nr. 3/2014 og stýringu þeirra.

Stjórnkerfi og skipulag félagsins er skráð í gæðakerfi þess. Leiðbeiningar fyrir starfsmenn félagsins miða að því að hver og einn beri ábyrgð á gæðum vinnu sinnar, þjónustu félagsins og upplýsingaöryggi. Innra eftirlit er innbyggt í verklagsreglur félagsins og eru innri úttektir og áhættugreiningar framkvæmdar reglulega. Forstöðumaður gæða- og öryggismála kynnir niðurstöður innri úttekta og stöðu úrbótaverkefna í kjölfar innri endurskoðunar og annarra úttekta fyrir framkvæmdastjórn að jafnaði mánaðarlega.

Félagið leggur áherslu á skýra verkaskiptingu og ábyrgð. Regluleg skýrslugjöf er varðar afkomu einstakra sviða starfseminnar er mikilvægur þáttur innra eftirlits. Mánaðarlegar skýrslur um rekstrarlega afkomu, ársfjórðungslegar skýrslur um áhættustýringu, árlegt eigið áhættu- og gjaldþolsmat og aðrar reglulegar úttektir miða að því að tryggja gagnsæi í starfseminni og auðvelda félaginu að uppgötva og leiðrétta hugsanlegar skekkjur, fylgjast með frávikum og sveiflum í starfseminni og gefa svigrúm til að bregðast við ef áhættuþættir eða breytingar í rekstrarumhverfi gefa tilefni til. Framkvæmdastjórnar funda að lágmarki árlega með áhættu- og öryggisnefnd um áhættur þeirra ábyrgðarsviðs, hvernig stýringu og eftirliti með áhættum er háttað og meta hvort það sé fullnægjandi.

Tryggingastærðfræðingur félagsins hefur reglulegt eftirlit með því að iðgjaldaskrár endurspegli raunverulega váttryggingalega áhættu og séu í samræmi við afkomumarkmið. Tjónaskuld og endurtryggingavernd félagsins eru metnar með reglulegum hætti og þess gætt að þær séu í samræmi við þarfir félagsins og skuldbindingar þess. Sjóvá hlaut vottun árið 2014 á upplýsingaöryggi samkvæmt ISO/IEC 270001 staðlinum. Vottunin staðfestir að rekstur upplýsingakerfa félagsins sé í samræmi við kröfur staðalsins sem og uppfylli tilmæli FME um rekstur upplýsingakerfa nr. 2/2014.

Endurskoðun ársreiknings félagsins er í höndum Deloitte ehf. sem kosið var á aðalfundi árið 2013 fyrir rekstrarárin 2013-2017. Innri endurskoðun er útvistað til KPMG ehf.

Hlutverk, framtíðarsýn og vegvísar

Á árinu 2015 voru sett fram ný markmið um stöðu félagsins árið 2018. Þau byggja á stefnu sem mörkuð var árið 2013 og byggir hún á skilgreindu hlutverki, framtíðarsýn og vegvísunum Sjóvár sem starfsfólk hefur að leiðarljósi í starfi sínu. Hlutverk Sjóvár er „Við tryggjum verðmætin í þínu lífi“. Framtíðarsýnin er „Sjóvá er tryggingafélag sem þér líður vel hjá“. Vegvísarnir eru leiðbeinandi í öllum ákvörðunum stjórnar og starfsfólks og leggja grunninn að þeirri framtíðarsýn sem unnið er að innan félagsins:

- Verum á undan – þannig sýnum við frumkvæði
- Höfum það einfalt – þannig gerum við okkur skiljanleg
- Segjum það eins og það er – þannig sýnum við heiðarleika
- Verum vingjarnleg – þannig verður allt fyrirtækið eftirsóknarvert

Reglur, stefnur og samfélagsleg ábyrgð

Stjórn Sjóvár samþykkti endurskoðaðar starfsreglur sínar 23. júní 2015. Reglurnar kveða meðal annars á um hæfi stjórnarmanna, verkaskiptingu og skyldur stjórnarmanna. Reglurnar ná einnig yfir hlutverk og verksvið stjórnar og forstjóra, fyrirsvar stjórnar félagsins, upplýsingagjöf til stjórnar, fundarsköp og fundargerðir, ákvörðunarvald og skipan undirnefnda stjórnar. Hlutverk stjórnar er að hafa eftirlit með því að starfsemi félagsins sé í samræmi við lög og samþykktir og hafa eftirlit með bókhaldi og ráðstöfun fjármuna félagsins. Stjórnin hefur eftirlit með árangri og skilvirkni félagsins og stuðlar að því að markmið félagsins náist.

Áhættustefna var samþykkt fyrir félagið 15. desember 2015 og byggir hún á leiðbeinandi tilmælum FME.

Stjórn hélt sameiginlega fundi með innri og ytri endurskoðendum og endurskoðunarnefnd um innra eftirlit og áhættustýringu, með og án viðveru starfsfólks félagsins. Mat stjórnar á eigin störfum fór fram í mars 2015 samkvæmt leiðbeiningum um stjórnarhætti og taldi stjórn sig hafa uppfyllt skyldur sínar samkvæmt lögum og starfsreglum og að starf hennar hefði skilað tilætluðum árangri.

Stefna samstæðunnar um samfélagslega ábyrgð er sem hér segir: „Við hjá Sjóvá teljum mikilvægt að starfa í sátt við samfélagið og umhverfið. Með því að haga starfseminni á samfélagslega ábyrgan hátt stuðlum við að arðsemi og vexti til framtíðar til hagsbóta fyrir samfélagið, viðskiptavini og hluthafa.“ Sjóvá hefur verið aðili að Festu, miðstöð um samfélagsábyrgð frá árinu 2014. Starfsfólki er uppálagt að fylgja útgefnum siðareglum félagsins sem skulu vera grunnviðmið fyrir góða viðskiptahætti og siðferði í viðskiptum. Vorið 2014 hlaut Sjóvá Jafnlaunavottun VR sem staðfestir að í félaginu er virkt jafnlaunakerfi og hefur sú vottun verið endurnýjuð á árinu 2015.

Samþykktir félagsins, starfsreglur stjórnar Sjóvár, starfsreglur endurskoðunarnefndar, stefna um samfélagslega ábyrgð og siðareglur Sjóvár eru aðgengilegar á sjova.is.

Stjórn

Stjórn Sjóvár er skipuð fimm aðalmönnum og tveimur varamönnum. Aðalmenn eru Erna Gísladóttir, stjórnarformaður, Tómas Kristjánsson, varaformaður, Heimir V. Haraldsson,

Hjördís E. Harðardóttir og Ingi Jóhann Guðmundsson. Varamaður í stjórn er Garðar Gíslason, en Anna Guðmundsdóttir var varamaður í stjórn til 3. nóvember 2015. Stjórnin fundar að jafnaði mánaðarlega og að lágmarki 10 sinnum á ári.

Stjórn Sjóvár telur að ákvæðum leiðbeininga um stjórnarhætti er varðar óháði stjórnarmanna sé fullnægt. Þau Erna, Heimir, Hjördís og Tómas eru óháð félaginu, daglegum stjórnendum þess og stórum hluthöfum. Ingi Jóhann er óháður félaginu og daglegum stjórnendum þess en hann telst háður stórum hluthafa samkvæmt leiðbeiningum um stjórnarhætti þar sem hann er eigandi og stjórnarmaður í félögum sem eiga beina og óbeina eignarhluti í Sjóvá.

Stjórn Sjóvár fundaði 13 sinnum á árinu 2015 og voru allir stjórnarfundir fullskipaðir stjórnarmönnum.

Erna Gísladóttir, stjórnarformaður, fædd 5. maí 1968, til heimilis á Seltjarnarnesi. Erna var fyrst kjörin í stjórn Sjóvár 20. júní 2009. Hún tók við formennsku stjórnar í júlí 2011. Erna lauk B.Sc. í hagfræði frá Háskóla Íslands 1991 og MBA frá IESE í Barcelona 2004. Erna er forstjóri og í stjórn BL ehf. Hún var forstjóri Bifreiða og landbúnaðarvéla hf. 2003-2008, var einn af eigendum þess félags og framkvæmdastjóri frá 1991. Auk framangreinds situr hún í stjórnnum BLIH hf., Egg ehf., Egg fasteigna ehf., Eldhúsvara ehf., Haga hf. og Hregg ehf.

Erna er óháð félaginu, daglegum stjórnendum og stórum hluthöfum félagsins.

Erna er ásamt eiginmanni sínum eigandi og stjórnarmaður í Egg ehf. Egg ehf. á 2,5425% eignarhlut í Sjóvá.

Tómas Kristjánsson, varaformaður, fæddur 15. nóvember 1965, til heimilis í Reykjavík. Tómas hefur setið í stjórn Sjóvár frá 28. júlí 2011. Tómas er Cand.Oecon. í viðskiptafræði frá Háskóla Íslands 1989 og með MBA-gráðu frá háskólanum í Edinborg 1997. Hann hefur frá júní 2007 starfað sem annar eigenda og í stjórn hjá fjárfestingafélaginu Siglu ehf. og fasteignafélaginu Klasa ehf. Tómas var framkvæmdastjóri áhættustýringar, fjárstýringar, fjármögnunar og reikningshalds Fjárfestingarbanka atvinnulífsins hf. (síðar Íslandsbanka hf. og Glitnis banka hf.) og sat í framkvæmdastjórn bankans frá 1998 til maí 2007. Hann starfaði sem yfirmaður lánaeftirlits Iðnlánasjóðs 1990–1998. Tómas situr auk þess sem að framan er talið í stjórnnum Draupnis-Siglu ehf., Gana ehf., Elliðavogs ehf., Heljarkambbs ehf., Klasa fjárfestingar hf., Nesvalla ehf., NV lóða ehf., NVL ehf., Grunns I hf. Smárabyggðar ehf. og Regins hf.

Tómas er óháður félaginu, daglegum stjórnendum og stórum hluthöfum félagsins.

Tómas er einn eigenda og stjórnarmaður í Siglu ehf. Sigla ehf. á 66,7% hlut í Draupni-Siglu ehf. sem á 2,4977% eignarhlut í Sjóvá.

Heimir V. Haraldsson, fæddur 22. apríl 1955, til heimilis í Reykjavík. Heimir hefur setið í stjórn Sjóvár frá 20. júní 2009. Heimir er Cand.Oecon. í viðskiptafræði frá Háskóla Íslands 1979, og fékk löggildingu sem endurskoðandi 1982. Heimir hefur rekið eigin fjárfestingar- og ráðgjafarfyrtæki og sinnt ýmsum stjórnar- og nefndarstörfum frá árinu 2002. Heimir

var framkvæmdastjóri Fjárfestingarfélagsins Gildingar hf. 2000–2002. Hann starfaði 1976–2000 hjá Endurskoðun hf., síðar KPMG Endurskoðun hf. í Reykjavík. Hann var meðeigandi og síðar framkvæmdastjóri félagsins í tíu ár, samhliða störfum við endurskoðun og ráðgjöf. Heimir sat í skilanefnd Glitnis banka hf. frá árinu 2008 til ársloka 2011. Heimir situr í stjórnnum Lyfju hf., Nafns hf., Fjármagns ehf., Safns ehf., Safns-Ráðgjafar ehf., Forða ehf. og Holtasunds ehf.

Heimir er óháður félaginu, daglegum stjórnendum og stórum hluthöfum félagsins.

Hjördís E. Harðardóttir, fædd 18. apríl 1964, til heimilis í Reykjavík. Hjördís var fyrst kjörin í stjórn Sjóvár 29. apríl 2014. Hjördís lauk embættisprófi í lögfræði frá Háskóla Íslands 1989 og LL.M. í alþjóðlegum viðskiptarétti frá London School of Economics 1992. Hjördís starfar sem hæstaréttarlögmaður á Megin lögmannsstofu. Hún var framkvæmdastjóri á upplýsinga- og stjórnunarsviði VÍS 1996-2001, áður deildarstjóri í atvinnutryggingum hjá sama félagi frá 1995 og áður við störf hjá sama félagi frá 1989. Hún var formaður skilanefndar Sparisjóðabanka Íslands 2009-2012 og sat í stjórn Okkar líftrygginga 2009-2011 og í stjórn Höfðatorgs ehf. frá 2012-2014.

Hjördís er óháð félaginu, daglegum stjórnendum og stórum hluthöfum félagsins.

Ingi Jóhann Guðmundsson, fæddur 12. janúar 1969, til heimilis í Garðabæ. Ingi Jóhann hefur setið í stjórn Sjóvár frá 28. júlí 2011. Ingi Jóhann er Cand.Oecon. í viðskiptafræði frá Háskóla Íslands og starfar sem framkvæmdastjóri Gjögurs hf. Hann var framleiðslustjóri Íslenskra sjávarafurða frá 1995-2000. Hann situr í stjórnnum Síldarvinnslunnar hf., SVN eignafélags ehf., Gullbergs ehf. og Iceland Seafood International ehf. Ingi Jóhann er stjórnarformaður í SVN eignafélagi ehf. SVN eignafélag ehf. á 12,1845% hlut í í Sjóvá, en auk þess á Ingi óbeinan hlut í SVN eignafélagi í gegn um Síldarvinnsluna hf. og Kjálkanes ehf. sem á 34,2% hlut í Síldarvinnslunni og Ingi á 22% eignarhlut í Kjálkanesi ehf.

Ingi telst óháður félaginu og daglegum stjórnendum þess en telst háður stórum hluthafa samkvæmt leiðbeiningum um stjórnarhætti.

Varamenn í stjórn

Anna Guðmundsdóttir, fædd 13. mars 1967, til heimilis í Reykjavík. Anna sat í endurskoðunarnefnd Sjóvár frá 20. ágúst 2013. Hún var kjörin varamaður í stjórn 29. apríl 2014. Anna er Cand.Oecon. frá Háskóla Íslands 1990. Hún hefur verið fjármálastjóri Gjögurs frá 2008. Anna var framkvæmdastjóri fjármálasviðs Íslandspóstis hf. frá 1998-2007, og starfaði hjá Gjögri hf. og Pósti og síma frá 1990 til ársloka 1997. Anna situr í stjórnnum Gjögurs hf., Síldarvinnslunnar hf., Gullbergs ehf. og Þingstaða ehf.

Gjögur hf. á eignarhlut í SVN hf. sem á í SVN eignarhaldsfélagi ehf. sem á 12,1845% eignarhlut í Sjóvá.

Anna sagði af sér sem varamaður í stjórn og nefndarmaður í endurskoðunarnefnd 3. nóvember 2015.

Garðar Gíslason, fæddur 19. október 1966, til heimilis í Garðabæ. Hann var fyrst kjörinn varamaður í stjórn Sjóvár 30. september 2011. Garðar er Cand.Jur. frá Háskóla Íslands 1997. Hann hefur starfað sem lögmaður á Lex lögmannsstofu frá 2005. Hann var yfirlögfræðingur og síðar forstöðumaður hjá embætti skattrannsóknastjóra ríkisins og staðgengill skattrannsóknarstjóra frá 1997-2005. Garðar situr í stjórn eftirfarandi félaga: Bótaréttur ehf., Salvus ehf. (varamaður), LEX ehf., Hvatning hf., Landhlíð ehf. (varamaður), Wintermute Technologies ehf. (varamaður), Kólfur ehf., A9009 ehf., Ránarborg ehf. (varamaður), Harðbakur ehf. (varamaður), PB 1 ehf., A9010 ehf., SF VI GP ehf. og HS Orku hf. (varamaður).

Garðar er óháður félaginu, daglegum stjórnendum og stórum hluthöfum félagsins.

Stjórn Sjóvá-Almennra líftrygginga hf.

Stjórn Sjóvá-Almennra líftrygginga hf., dótturfélags Sjóvár, skipa Hermann Björnsson, stjórnarformaður, Hafdís Böðvarsdóttir löggiltur endurskoðandi og Heiðrún Lind Marteinsdóttir lögmaður. Varamenn í stjórn eru Elín Þórunn Eiríksdóttir framkvæmdastjóri viðskiptaþróunar og Grétar Dór Sigurðsson, lögmaður. Hafdís, Heiðrún og Grétar teljast óháð Sjóvá líf, daglegum stjórnendum og stórum hluthöfum. Stjórn Sjóvár lífs átti 6 fundi á árinu.

Endurskoðunarnefnd

Endurskoðunarnefnd starfar eftir starfsreglum á grundvelli IX. kafla A. í lögum um ársreikninga nr. 3/2006. Í 108. gr. kveður á um skyldu eininga tengdum almannahagsmunum að starfrækja endurskoðunarnefnd. Endurskoðunarnefnd Sjóvár er skipuð þremur nefndarmönnum sem kosnir eru af stjórn félagsins. Hlutverk nefndarinnar er að hafa eftirlit með vinnuferli við gerð reikningskila, áhættustýringu og virkni innra eftirlits. Hún skal tryggja gæði ársreikninga og annarra fjárhagsupplýsinga félagsins og óhæði endurskoðenda þess. Endurskoðunarnefnd Sjóvár skipa Finnur Sveinbjörnsson, formaður, Kristín Egilsdóttir og Sigrún Guðmundsdóttir. Anna Guðmundsdóttir sat í nefndinni til 3. nóvember 2015. Nefndarmenn eru óháðir Sjóvá og Sjóvá lífi.

Endurskoðunarnefnd fundar að lágmarki ársfjórðungslega og oftast ef þurfa þykir. Nefndin átti 8 fundi árið 2015 og voru allir fundir fullskipaðir nefndarmönnum að tveimur frátöldum þar sem einn nefndarmaður boðaði forföll. Helstu umfjöllunarefni nefndarinnar voru yfirferð árshlutauppgjöra og ársreiknings, umfjöllun um áhættustýringu og rýni áhættustefnu, rýni ORSA ferlis, yfirferð skýrslu ytri og innri endurskoðenda og eftirlit með viðbrögðum stjórnenda tengdum athugasemdum þeirra. Endurskoðunarnefnd endurskoðaði á árinu starfsreglur sínar, rýndi reglur um innra eftirlit og innri endurskoðun, kynnti sér tilhögun regluvörslu og lagði mat á eigin störf. Áhersla innri endurskoðenda á árinu var skoðun á starfsemi áhættustýringar, endurtrygginga og regluvörslu. Einnig voru skoðuð endurnýjunarferill skírteina og launavinnsla.

Endurskoðunarnefnd Sjóvár lífs er skipuð sömu einstaklingum og endurskoðunarnefnd Sjóvár. Endurskoðunarnefnd átti 8 fundi á árinu 2015.

Starfskjaranefnd

Starfskjaranefnd markar starfskjarastefnu sem miðar að því að félagið sé ávallt samkeppnishæft og geti ráðið til sín framúrskarandi starfsfólk. Starfskjarastefnan nær yfir helstu atriði í starfs- og launakjörum forstjóra, stjórnenda og starfsmanna félagsins og skal fylgja jafnréttisstefnu félagsins ásamt því að taka afstöðu til áhrifa launa á áhættutöku og -stýringu félagsins í samráði við endurskoðunarnefnd. Starfskjarastefnu skal endurskoða árlega og skal greiða atkvæði um hana á hverjum aðalfundi. Starfskjaranefnd er skipuð öllum stjórnarmönnum og átti einn fund á árinu.

Fjárfestinganefnd og -ráð

Í reglum stjórnar Sjóvár um fjárfestingastarfsemi félagsins eru skýrðar heimildir forstjóra til ákvarðana um fjárfestingar án fyrirfram ákveðins samþykkis stjórnar. Fjárfestinganefnd, sem skipuð er forstjóra, framkvæmdastjóra fjármálasviðs og forstöðumanni fjárfestinga, fer sameiginlega með fjárfestingaumboð forstjóra. Sé fjárfestingaákvörðun yfir heimildum forstjóra skal leggja hana fyrir fjárfestingaráð. Fjárfestingaráð er skipað þremur stjórnarmönnum sem kosnir eru af stjórn félagsins. Hlutverk fjárfestinganefndar er að hafa yfirumsjón með fjárfestingum samstæðunnar og ber nefndin ábyrgð á að rýna fjárfestingastefnu og senda til stjórnar til samþykktar að minnsta kosti einu sinni á ári.

Í fjárfestingaráði sitja Erna Gísladóttir, Tómas Kristjánsson og Ingi Jóhann Guðmundsson. Fjárfestingaráð átti 3 fundi árið 2015.

Áhættu- og öryggisnefnd

Hlutverk nefndarinnar er að vera stjórn félagsins til stuðnings við greiningu og stýringu á þeim áhættum sem félagið stendur frammi fyrir. Áhættu- og öryggisnefnd hefur einnig yfirumsjón með því að unnið sé að samhæfðri áhættustýringu. Nefndin skal hafa yfirsýn yfir virkni gæðakerfis og að öryggismál séu ávallt í takt við þarfir félagsins og uppfylli lög og reglur. Nefndin rýnir áhættustefnu, ORSA stefnu og gæða- og öryggisstefnu áður en þær eru lagðar fyrir stjórn til samþykktar. Nefndin hefur eftirlit með og tekur ákvörðun um eigin áhættu og endurtryggingavernd félagsins að tillögu fjármálasviðs. Í nefndinni sitja áhættustjóri sem jafnframt er formaður nefndarinnar, forstjóri, forstöðumaður gæða- og öryggismála og framkvæmdastjóri Sjóvár lífs.

Forstjóri

Forstjóri Sjóvár er **Hermann Björnsson**, fæddur 15. febrúar 1963 til heimilis í Reykjavík. Forstjóri ber ábyrgð á daglegum rekstri félagsins samkvæmt stefnu og fyrirmælum stjórnar, sbr. 2 mgr. 68 gr., hlutafélagalaga. Hermann Björnsson lauk embættisprófi í lögfræði frá Háskóla Íslands árið 1990 og hóf þá störf hjá Íslandsbanka hf., fyrst í lögfræðideild og síðar sem forstöðumaður rekstrardeildar. Árið 1999 varð Hermann forstöðumaður útibúasviðs Íslandsbanka og síðar aðstoðarframkvæmdastjóri þess. Hermann starfaði sem aðstoðarframkvæmdastjóri viðskiptabankasviðs Kaupþings banka hf. frá 2006 og var framkvæmdastjóri viðskiptabankasviðs Arion banka hf. frá árinu 2009. Hermann hefur á síðustu árum gegnt fjölmörgum trúnaðarstörfum, m.a. setið í stjórnnum Fjölgreiðslumiðlunar ehf., Kreditkorta hf., Lífeyrissjóðs bankamanna og

líftryggingafélagsins Okkar lífs hf. Hann situr í stjórnnum Sjóvá-Almennra líftrygginga hf., Samtaka fjármálafyrirtækja og er varamaður í stjórn Viðskiptaráðs Íslands. Hermann hefur verið forstjóri Sjóvár frá október 2011. Hermann á 0,0369% eignarhlut í félaginu og hann hefur ekki gert kaupréttarsamning við félagið.

Skipurit samstæðu

Starfseminni er skipt upp í fimm megin svið, þ.e. fjármál, rekstur, sölu- og ráðgjöf, tjón og viðskiptaþróun. Áhættustýring, fjárfestingar og trygginga- og tölfræðigreining heyra beint undir forstjóra. Líkt og áður sagði er allri daglegri starfsemi dótturfélagsins Sjóvár lífs útvistað til móðurfélagsins. Framkvæmdastjórn skipa forstjóri og framkvæmdastjórar fimm megin sviða félagsins. Framkvæmdastjóri fjármálasviðs er staðgengill forstjóra og einnig framkvæmdastjóri Sjóvár lífs sem og annarra dótturfélaga samstæðunnar.

Framkvæmdastjórn

Framkvæmdastjórn félagsins er skipuð lykilstarfsmönnum þess og ber hver framkvæmdastjóri ábyrgð á tilteknu ábyrgðarsviði gagnvart forstjóra. Meðlimir framkvæmdastjórnar eiga hlutafé í félaginu eins og síðar greinir en engir kaupréttarsamningar hafa verið gerðir við stjórnendur félagsins.

Ólafur Njáll Sigurðsson, fæddur 22. maí 1958, til heimilis í Reykjavík, er framkvæmdastjóri fjármála og staðgengill forstjóra. Fjármálasvið ber ábyrgð á innheimtu og kostnaðarbókhaldi, uppgjörum, áætlunum og endurtryggingum. Ólafur Njáll er jafnframt framkvæmdastjóri Sjóvá-Almennra líftrygginga hf., Sjóvá Forvarnahússins ehf. og Keira 1 ehf. en engin dagleg starfsemi er í tveimur síðarnefndu félögum. Ólafur Njáll er Cand.Oecon. í viðskiptafræði frá Háskóla Íslands 1984. Hann var fjármálastjóri hjá Latabæ ehf. 2004-2009 og forstjóri Alþjóða líftryggingafélagsins hf. frá 1990-2004. Hann starfaði sem fjármálastjóri Íslenska útvarpsfélagsins hf. 1987-1989 sem bókarari og aðalbókarari hjá Hf. Eimskipafélagi Íslands 1982-1987. Ólafur Njáll situr í stjórnnum Sigurðar Njálssonar ehf. og Ásgeirs Péturssonar ehf. Ólafur Njáll hefur starfað hjá Sjóvá frá árinu 2009. Félög í hans eigu og undir hans stjórn eiga 0,0540% eignarhlut í Sjóvá.

Auður Daníelsdóttir, fædd 18. júní 1969, til heimilis á Seltjarnarnesi, er framkvæmdastjóri tjóna. Sviðið sér um tjónaskráningu, uppgjör tjóna, bótaákvæðanir, tjónaskoðun og áætlun á tjónaskuld. Undir tjónasvið falla einnig lögfræðipjónusta. Auður er Cand.Oecon. í viðskiptafræði frá Háskóla Íslands 1997, og lauk diplómanámi í starfsmannastjórnun frá Háskóla Íslands 2002 og AMP stjórnendanámi frá IESE í Barcelona 2008. Hún hefur verið framkvæmdastjóri tjónasviðs Sjóvár frá 2007 en var áður starfsmannastjóri frá 2002. Auður starfaði sem starfsmannaráðgjafi hjá PriceWaterhouseCoopers ehf. 1998-2002, sem fulltrúi í hagdeild Samskipa hf. 1997-1998 og flugfreyja hjá Flugleiðum hf. 1991-1997. Auður á 0,0528% eignarhlut í félaginu.

Elín Þórunn Eiríksdóttir, fædd 15. desember 1967, til heimilis í Hafnarfirði, er framkvæmdastjóri viðskiptaþróunar. Undir sviðið heyra endurnýjun, stofnstýring og vöruþróun, markaðsmál og forvarnir. Elín er Cand.Oecon. í viðskiptafræði frá Háskóla Íslands 1993. Hún var áður framkvæmdastjóri sölu og ráðgjafar frá Sjóvár 2012,

framkvæmdastjóri fyrirtækjasviðs og forstöðumaður sölueininga Símans hf. 2006-2010. Hún starfaði hjá Hf. Eimskipafélagi Íslands 1997-2005 lengst af sem forstöðumaður sölueininga. Elín hefur gegnt ýmsum trúnaðarstörfum, og hefur setið í stjórnnum Valitors hf., Símans hf., Rádiómiðunar ehf. og Staka Automation ehf. Elín á 0,0528% eignarhlut í félaginu.

Ómar Svavarsson, fæddur 29. janúar 1969, til heimilis í Hafnarfirði, tók við starfi framkvæmdastjóra sölu og ráðgjafar 30. janúar 2015. Sviðið annast ráðgjöf, þjónustu og sölu á sviði líf- og skaðatrygginga til einstaklinga, fyrirtækja, sveitarfélaga og stofnana. Útibú og umboðsnet félagsins tilheyrir einnig sviðinu, sem og viðhald viðskiptavinastofns félagsins. Ómar er Cand.Oecon. í viðskiptafræði frá Háskóla Íslands 1999. Hann var forstjóri Vodafone/Fjarskipta ehf. frá 2009-2014, en var framkvæmdastjóri sölu og þjónustusviðs sama félags frá 2005. Ómar starfaði hjá Sjóvá frá 1995-2005 síðustu árin sem framkvæmdastjóri einstaklingsviðs.

Sæmundur Sæmundsson, fæddur 22. ágúst 1962, til heimilis í Reykjavík, er framkvæmdastjóri rekstrar. Sviðið ber ábyrgð á rekstri og innri þjónustu, þ.m.t. mannauðsmálum, gæða- og öryggismálum, upplýsingatækni og verkefnastjórn. Sæmundur er B.Sc. í tölvunarfræði frá University of Texas 1992 og hefur auk þess aflað sér víðtækrar viðbótarmenntunar, m.a. á sviði stjórnunar, verkefnastjórnunar, hugbúnaðarþróunar og fundarstjórnar. Sæmundur var forstjóri Teris 1998-2011, forstöðumaður hugbúnaðarþróunar Teris 1994-1998, hugbúnaðarfræðingur hjá Hjarna hf. 1989-1991. Hann hefur setið í fjölmörgum sérfræðinefndum á vegum fjármálafyrirtækja og var stjórnarformaður Auðkennis ehf. Sæmundur er varamaður í stjórn Reiknistofu bankanna hf. Sæmundur hefur starfað hjá Sjóvá frá árinu 2011 og hann á 0,0063% eignarhlut í félaginu.

Steinunn Guðjónsdóttir, fædd 5. janúar 1963, til heimilis í Reykjavík, er forstöðumaður trygginga- og tölfræðigreiningar. Á verksviði deildarinnar er öll tölfræðivinnsla sem snýr að opinberum skýrsluskilum, gjaldskrá og verðlagningu ásamt gerð viðskipta- og haggagna. Steinunn uppfyllir starfsskyldur tryggingastærðfræðings. Steinunn er M.Sc. í tryggingastærðfræði frá Háskólanum í Amsterdam 1999, með kennsluréttindi frá Háskóla Íslands 1991 og M.Sc. í stærðfræði frá Háskólanum í Groningen 1988. Steinunn hefur starfað hjá Sjóvá frá 1999 og var forstöðumaður áhættustýringar frá 2011-2015, en fyrir þann tíma sem tryggingastærðfræðingur í hagdeild og tryggingastærðfræðingur Sjóvár lífs Hún hefur jafnframt verið sjálfstætt starfandi tryggingastærðfræðingur, aðallega fyrir lífeyrissjóði, frá 1999. Steinunn kenndi stærðfræði við Menntaskólann við Sund 1988-1995. Steinunn á 0,0142% eignarhlut í félaginu.

Þórður Pálsson, fæddur 8. janúar 1968, til heimilis á Seltjarnarnesi, er forstöðumaður fjárfestinga. Á verksviði fjárfestinga eru fjárfestingastarfsemi og fjárfestatengsl. Þórður er með MBA frá University of Delaware 1995, B.Sc. í viðskiptafræði frá American Business School í Lyon 1994 og B.A. í heimspeki frá Háskóla Íslands 1992. Hann var forstöðumaður fyrirtækjaráðgjafar Tinda verðbréfa 2010-2012, forstöðumaður greiningardeildar,

framkvæmdastjóri fyrirtækjapjónustu í Danmörku, framkvæmdastjóri viðskiptaþróunar og sérfræðingur á skrifstofu bankastjóra Arion banka hf. (áður Kaupþings hf.) 1999-2010, og fréttastjóri fjármála hjá Viðskiptablaðinu 1998-1999. Þórður hefur starfað hjá Sjóvá frá árinu 2012.

Steinunn og Þórður sátu í framkvæmdastjórn þar til í nóvember 2015 þegar gerð var sú breyting að framkvæmdastjórn var aðeins skipuð framkvæmdastjórum.

Niðurlag

Stjórnarháttayfirlýsing þessi hefur verið sett saman af stjórn Sjóvár eftir bestu vitund. Henni er ætlað að veita greinargóðar upplýsingar um stjórnarhætti félagsins til viðskiptavina, hluthafa, eftirlitsaðila og annarra hlutaðeigandi.

Staðfest af stjórn Sjóvá-Almennra trygginga hf.

28. janúar 2016